

Raport Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A.

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 r.

WYBRANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od 1.01.2014 do 31.12.2014	okres od 1.01.2013 do 31.12.2013	okres od 1.01.2014 do 31.12.2014	okres od 1.01.2013 do 31.12.2013
Przychody z tytułu odsetek	2 583 219	2 672 170	616 623	634 569
Przychody z tytułu opłat i prowizji	695 321	697 600	165 975	165 661
Przychody operacyjne	2 308 366	2 080 135	551 015	493 976
Wynik działalności operacyjnej	838 705	682 707	200 202	162 125
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	838 459	680 563	200 143	161 616
Wynik finansowy po opodatkowaniu	650 920	535 795	155 377	127 237
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	669 232	538 963	159 748	127 989
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(477 552)	2 965 573	(113 993)	704 244
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 549 021)	(2 118 436)	(369 757)	(503 072)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	672 262	(388 722)	160 471	(92 311)
Przepływy pieniężne netto, razem	(1 354 311)	458 415	(323 279)	108 861
Aktywa razem	60 740 482	57 016 715	14 250 635	13 748 243
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	2 037 269	2 348 562	477 974	566 301
Zobowiązania wobec klientów	47 591 244	45 305 121	11 165 625	10 924 267
Kapitał własny	5 765 479	5 363 133	1 352 669	1 293 194
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	284 616	292 515
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	4,75	4,42	1,12	1,07
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	4,75	4,42	1,12	1,07
Współczynnik wypłacalności	15,23%	14,54%	15,23%	14,54%
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,54	0,44	0,13	0,10
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	0,54	0,44	0,13	0,10
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	0,22	-	0,05	-

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EURO

Dla wyliczenia wielkości w EURO zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji bilansowych 4,2623 EUR/PLN kurs z dnia 31 grudnia 2014 r. (dla danych porównywalnych na dzień 31 grudnia 2013 r.: 4,1472 EUR/PLN),
- dla pozycji rachunku zysków i strat za okres 1 stycznia - 31 grudnia 2014 r. - 4,1893 EUR/PLN, kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec miesiący objętych sprawozdaniem (dla danych porównywalnych za okres 1 stycznia - 31 grudnia 2013 r.: 4,2110 EUR/PLN).

WYBRANE KWARTALNE DANE FINANSOWE

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	1.01.2014 - 31.12.2014	1.10.2014 - 31.12.2014*	1.01.2013 - 31.12.2013	1.10.2013 - 31.12.2013*
Przychody z tytułu odsetek	2 583 219	620 379	2 672 170	645 051
Koszty z tytułu odsetek	(1 129 100)	(271 705)	(1 452 119)	(300 436)
Wynik z tytułu odsetek	1 454 119	348 674	1 220 051	344 615
Przychody z tytułu opłat i prowizji	695 321	164 086	697 600	175 274
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(83 648)	(21 887)	(108 863)	(27 917)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	611 673	142 199	588 737	147 357
Przychody z tytułu dywidend	1 851	0	1 641	3
Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	18 447	3 542	20 721	637
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	182 836	53 251	184 414	39 028
Pozostałe przychody operacyjne	39 440	9 817	64 571	21 090
Przychody operacyjne	2 308 366	557 483	2 080 135	552 730
Koszty działania	(1 056 053)	(263 566)	(1 035 244)	(261 255)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(265 041)	(63 904)	(232 531)	(62 259)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(430)	(79)	(1 571)	(948)
Amortyzacja	(55 326)	(15 508)	(54 332)	(12 557)
Pozostałe koszty operacyjne	(92 811)	(16 698)	(73 750)	(29 449)
Koszty operacyjne	(1 469 661)	(359 755)	(1 397 428)	(366 468)
Wynik na działalności operacyjnej	838 705	197 728	682 707	186 262
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	(246)	(246)	(2 144)	(403)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	838 459	197 482	680 563	185 859
Podatek dochodowy	(187 539)	(39 810)	(144 768)	(42 826)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	650 920	157 672	535 795	143 033
W tym przypadający na:				
Właścicieli jednostki dominującej	650 920	157 672	535 795	143 033
Udziały niekontrolujące	0	0	0	0

* dane kwartalne nie podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tysiącach zł	1.01.2014 - 31.12.2014	1.10.2014 - 31.12.2014*	1.01.2013 - 31.12.2013	1.10.2013 - 31.12.2013*
Wynik finansowy po opodatkowaniu	650 920	157 672	535 795	143 033
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	25 250	(56 854)	3 911	28 179
Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	69 491	4 994	(44 482)	15 817
Efekt wyceny akcji z portfela "dostępne do sprzedaży"	29	55	18	24
Rachunkowość zabezpieczeń	(44 270)	(61 903)	48 375	12 338
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	(2 643)	(2 643)	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	(2 643)	(2 643)	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	22 607	(59 497)	3 911	28 179
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(4 798)	10 802	(743)	(5 354)
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	502	502	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	18 312	(48 193)	3 168	22 825
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	669 232	109 479	538 963	165 858
W tym przypadające na:				
Właścicieli jednostki dominującej	669 232	109 479	538 963	165 858
Udziały niekontrolujące	0	0	0	0

* dane kwartalne nie podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

**ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A.
ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2014 R.**

Spis treści

1.	Skonsolidowany Rachunek Zysków i Strat	6
2.	Skonsolidowane Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów	7
3.	Skonsolidowany Bilans	8
4.	Zmiany Stanu Skonsolidowanych Kapitałów Własnych	10
5.	Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Środków Pieniężnych	11
6.	Informacje Ogólne o Emitencie i Grupie Kapitałowej Emitenta	13
7.	Polityka Rachunkowości	15
1)	Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	15
2)	Standardy i interpretacje przyjęte w roku 2014 oraz nie obowiązujące na dzień bilansowy	15
3)	Przyjęte zasady rachunkowości	20
8.	Zarządzanie Ryzykiem Finansowym	41
1)	Zasady zarządzania ryzykiem w Grupie.....	41
2)	Zarządzanie kapitałem.....	42
3)	Ryzyko kredytowe	44
4)	Ryzyko rynkowe	60
5)	Ryzyko płynności.....	65
6)	Ryzyko operacyjne	68
9.	Segmenty Operacyjne	70
10.	Transakcje z Podmiotami Powiązanymi	73
1)	Transakcje z grupą podmiotu dominującego	73
2)	Transakcje z podmiotami zależnymi nie objętymi konsolidacją	74
3)	Transakcje z Osobami Zarządzającymi i Nadzorującymi Bank	74
4)	Informacje o wynagrodzeniach i korzyściach osób nadzorujących i zarządzających Bankiem.....	75
11.	Wartość Godziwa	76
12.	Zobowiązania i Aktywa Warunkowe	80
13.	Noty do Sprawozdania Finansowego	83
1)	Przychody z tytułu odsetek.....	83
2)	Koszty z tytułu odsetek	83
3)	Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji.....	84
4)	Przychody z tytułu dywidend	84
5)	Wynik z instrumentów finansowych i pozycji wymiany.....	85
6)	Pozostałe przychody operacyjne	85
7)	Koszty działania.....	86
8)	Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	86
9)	Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	87

10)	Amortyzacja	87
11)	Pozostałe koszty operacyjne	87
12)	Podatek dochodowy	88
13)	Zysk na jedną akcję	91
14)	Kasa, środki w Banku Centralnym	91
15)	Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	92
16)	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	93
17)	Instrumenty pochodne zabezpieczające.....	97
18)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	100
19)	Inwestycyjne aktywa finansowe	103
20)	Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	104
21)	Rzeczowe aktywa trwałe	105
22)	Wartości niematerialne	107
23)	Aktywa trwałe do zbycia	109
24)	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	110
25)	Pozostałe aktywa	112
26)	Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	112
27)	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	113
28)	Zobowiązania wobec klientów	114
29)	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	115
30)	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.....	115
31)	Rezerwy	118
32)	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	118
33)	Pozostałe zobowiązania.....	119
34)	Zobowiązania podporządkowane	120
35)	Kapitał własny.....	121
36)	Luka płynności według terminów zapadalności i wymagalności.....	125
14.	Informacje Uzupelniające.....	127
1)	Dywidenda za rok 2014	127
2)	Dane o aktywach, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań	127
3)	Papiery wartościowe stanowiące przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu	128
4)	Kompensowanie należności i zobowiązań na bazie umów ramowych	129
5)	Dodatkowe objaśnienia do rachunku przepływów środków pieniężnych.....	129
6)	Informacje o prowadzonej działalności powierniczej	130
7)	Leasing operacyjny	130
8)	Sekurytyzacja	130
9)	Płatności na bazie akcji.....	131
10)	Istotne wydarzenia pomiędzy datą, na którą sporządzono raport finansowy a datą jego publikacji ..	133

1. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Przychody z tytułu odsetek	1	2 583 219	2 672 170
Koszty z tytułu odsetek	2	(1 129 100)	(1 452 119)
Wynik z tytułu odsetek		1 454 119	1 220 051
Przychody z tytułu opłat i prowizji		695 321	697 600
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(83 648)	(108 863)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	3	611 673	588 737
Przychody z tytułu dywidend	4	1 851	1 641
Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	5	18 447	20 721
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	5	182 836	184 414
Pozostałe przychody operacyjne	6	39 440	64 571
Przychody operacyjne		2 308 366	2 080 135
Koszty działania	7	(1 056 053)	(1 035 244)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	8	(265 041)	(232 531)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	9	(430)	(1 571)
Amortyzacja	10	(55 326)	(54 332)
Pozostałe koszty operacyjne	11	(92 811)	(73 750)
Koszty operacyjne		(1 469 661)	(1 397 428)
Wynik na działalności operacyjnej		838 705	682 707
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		(246)	(2 144)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem		838 459	680 563
Podatek dochodowy	12	(187 539)	(144 768)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		650 920	535 795
W tym przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		650 920	535 795
Udziały niekontrolujące		0	0
Zysk na jedną akcję (zł)	13	0,54	0,44
Rozwodniony zysk na jedną akcję (zł)	13	0,54	0,44

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2014 - 31.12.2014	1.01.2013 - 31.12.2013
Wynik finansowy po opodatkowaniu	650 920	535 795
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	25 250	3 911
Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	69 491	(44 482)
Efekt wyceny akcji z portfela "dostępne do sprzedaży"	29	18
Rachunkowość zabezpieczeń	(44 270)	48 375
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	(2 643)	0
Zyski (straty) aktuarialne	(2 643)	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	22 607	3 911
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(4 798)	(743)
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	502	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	18 312	3 168
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	669 232	538 963
W tym przypadające na:		
Właścicieli jednostki dominującej	669 232	538 963
Udziały niekontrolujące	0	0

3. SKONSOLIDOWANY BILANS

SKONSOLIDOWANY BILANS

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	31.12.2014	31.12.2013
Kasa, środki w Banku Centralnym	14	2 612 242	3 412 175
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	2 384 744	1 519 614
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	16	1 417 276	850 732
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17	18 999	211 395
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	44 142 699	41 765 680
Inwestycyjne aktywa finansowe	19	9 249 537	8 241 517
- dostępne do sprzedaży		9 249 537	8 241 517
- utrzymywane do terminu zapadalności		0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	19	2 762	3 009
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (kredyty i pożyczki)	20	155 642	242 061
Rzeczowe aktywa trwałe	21	153 449	163 158
Wartości niematerialne	22	59 119	41 006
Aktywa trwałe do zbycia	23	5 646	3 466
Należność z tytułu podatku dochodowego		77 776	63 949
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24	196 276	185 456
Pozostałe aktywa	25	264 315	313 497
Aktywa razem		60 740 482	57 016 715

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.12.2014	31.12.2013
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	26	2 037 269	2 348 562
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	27	629 790	575 098
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17	1 390 225	930 345
Zobowiązania wobec klientów	28	47 591 244	45 305 121
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	29	59 765	114 801
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30	1 739 461	701 352
Rezerwy	31	98 574	66 616
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	32	0	0
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		8 080	11 269
Pozostałe zobowiązania	33	780 856	977 833
Zobowiązania podporządkowane	34	639 739	622 585
Zobowiązania razem		54 975 003	51 653 582
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	35	1 213 117	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	35	1 147 502	1 147 502
Kapitał z aktualizacji wyceny	35	(112 911)	(131 223)
Zyski zatrzymane	35	3 517 771	3 133 737
Kapitał własny razem		5 765 479	5 363 133
Kapitał właścicieli jednostki dominującej		5 765 479	5 363 133
Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące		0	0
Zobowiązania i kapitał własny razem		60 740 482	57 016 715

4. ZMIANY STANU SKONSOLIDOWANYCH KAPITAŁÓW WŁASNYCH

Za rok 2014	Razem skonsolidowany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane
Kapitał własny na początek okresu	5 363 133	1 213 117	1 147 502	(131 223)	3 133 737
- całkowite dochody za rok 2014	669 232	0	0	18 312	650 920
- wypłata dywidendy	(266 886)	0	0	0	(266 886)
Kapitał własny na koniec okresu	5 765 479	1 213 117	1 147 502	(112 911)	3 517 771

Za rok 2013	Razem skonsolidowany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane
Kapitał własny na początek okresu	4 824 170	1 213 117	1 147 502	(134 391)	2 597 942
- całkowite dochody za rok 2013	538 963	0	0	3 168	535 795
Kapitał własny na koniec okresu	5 363 133	1 213 117	1 147 502	(131 223)	3 133 737

Szczegółowe zmiany stanu poszczególnych pozycji kapitałów własnych zostały zaprezentowane w **nocie (35)**.

5. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH**A. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ**

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2014 - 31.12.2014	1.01.2013 - 31.12.2013
Zysk (strata) po opodatkowaniu	650 920	535 795
Korekty razem:	(1 128 472)	2 429 778
Zysk/strata udziałowców niekontrolujących	0	0
Zysk/ strata z akcji (udziałów) w podmiotach podporządkowanych	246	2 144
Amortyzacja	55 326	54 332
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	41 956	24 591
Przychody z tytułu dywidend	(1 851)	(1 641)
Rezerwy	31 958	21 811
Wynik na sprzedaży i likwidacji składników działalności inwestycyjnej	(29 047)	(34 711)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	(420 230)	(76 881)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(819 519)	(14 851)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(2 382 222)	(1 533 801)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	86 419	(224 592)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	514 572	(77 332)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(242 784)	82 315
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	2 286 123	3 871 044
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(55 036)	(59 987)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(11 405)	(66 234)
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	187 557	144 299
Podatek dochodowy zapłacony	(219 688)	(204 186)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(164 949)	507 206
Pozostałe pozycje	14 102	16 252
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(477 552)	2 965 573

B. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

w tysiącach zł	1.01.2014 - 31.12.2014	1.01.2013 - 31.12.2013
Wpływy z działalności inwestycyjnej	275 999 757	284 513 178
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	16 907	18 877
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	275 980 999	284 492 660
Pozostałe wpływy inwestycyjne	1 851	1 641
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(277 548 778)	(286 631 614)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(52 611)	(28 315)
Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(277 496 167)	(286 603 299)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 549 021)	(2 118 436)

C. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

w tysiącach zł	1.01.2014 - 31.12.2014	1.01.2013 - 31.12.2013
Wpływy z działalności finansowej	1 842 407	60 000
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	211 328	60 000
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1 631 079	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(1 170 145)	(448 722)
Splata kredytów długoterminowych	(290 200)	(281 960)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(581 565)	(132 430)
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	(266 886)	0
Pozostałe wydatki finansowe	(31 494)	(34 332)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	672 262	(388 722)

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	(1 354 311)	458 415
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	6 752 775	6 294 360
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	5 398 464	6 752 775

Dodatkowe informacje do rachunku przepływów środków pieniężnych zamieszczone są w punkcie 5 rozdziału 14 „Informacje uzupełniające”.

6. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE I GRUPIE KAPITAŁOWEJ EMITENTA

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 6100 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa, leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa oraz zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. na dzień 31.12.2014 r.:

Skład osobowy Rady Nadzorczej według stanu na 31 grudnia 2014 był następujący:

- Bogusław Kott- Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Maciej Bednarkiewicz - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Marek Furtek - Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Luís Maria França de Castro Pereira Coutinho - Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędrys - Członek Rady Nadzorczej,
- Andrzej Koźmiński - Członek Rady Nadzorczej,
- Maria da Conceição Mota Soares de Oliveira Callé Lucas - Członek Rady Nadzorczej,
- Marek Rocki - Członek Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Członek Rady Nadzorczej,
- Rui Manuel da Silva Teixeira - Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Zarządu Banku według stanu na 31 grudnia 2014 był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Artur Klimczak - Wiceprezes Zarządu,
- Julianna Boniuk-Gorzelańczyk - Członek Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos - Członek Zarządu.

Zarówno skład osobowy Rady Nadzorczej jak i Zarządu Banku nie uległy zmianom w ciągu roku 2014.

Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A.

Jednostką dominującą Grupy jest Bank Millennium S.A., natomiast jednostką dominującą najwyższego szczebla w stosunku do Banku Millennium S.A. jest Banco Comercial Portugues - spółka notowana na giełdzie w Lizbonie.

Spółki wchodzące w skład Grupy Banku Millennium S.A. na dzień 31.12.2014 r. przedstawia poniższa tabela:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZA lub ZW	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TFI S.A.	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MB FINANCE AB	finansowanie spółek grupy	Sztokholm	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	budownictwo ogólne, inżynieria lądowa	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
TBM Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 +1 akcja	50 +1 akcja	metoda praw własności(*)
BG LEASING S.A. w upadłości	usługi leasingowe	Gdańsk	74	74	koszt historyczny(*)

(*) Pomimo sprawowania kontroli nad spółką Lubuskie Fabryki Mebli S.A. z uwagi na nieistotność spółki z punktu widzenia realizacji nadrzędnego celu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jakim jest prawidłowe przedstawienie sytuacji finansowej Grupy, Grupa nie konsoliduje zaangażowania kapitałowego w Lubuskie Fabryki Mebli S.A.

Jednocześnie na mocy tego samego kryterium Grupa nie konsoliduje sprawozdań finansowych spółki BG Leasing S.A. w której toczy się postępowanie upadłościowe.

Ponadto Grupa obejmuje konsolidacją Spółkę specjalnego przeznaczenia Orchis Sp. z o.o. (SPV), która została utworzona na potrzeby obsługi transakcji sekurytyzacji przeprowadzonej przez Grupę w roku 2007. Zgodnie z zapisami MSSF 10 Spółka została objęta konsolidacją, pomimo iż Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego (z tego powodu nie została ujęta w powyższej tabeli). Szczegóły dotyczące transakcji sekurytyzacji oraz informacja o narażeniu Grupy na ryzyko z tym związane przedstawione są w **Rozdziale 14. pkt. 8).**

W roku 2013 Bank zrealizował transakcję sprzedaży spółki Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze (PHCRS). Do momentu sprzedaży spółka PHCRS wchodziła w skład Grupy Banku Millennium S.A. i w sprawozdaniu skonsolidowanym była wyceniana metodą praw własności.

7. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

1) OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Sprawozdanie finansowe Grupy zostało przygotowane zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 roku, poz. 330, z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe wypełnia obowiązki informacyjne określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 209).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 13 lutego 2015 r.

2) STANDARDY I INTERPRETACJE PRZYJĘTE W ROKU 2014 ORAZ NIE OBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2014 r.:

MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”

Nowy standard zastępuje wytyczne w sprawie kontroli i konsolidacji zawarte w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” oraz w interpretacji SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia”. MSSF 10 zmienia definicję kontroli w taki sposób, by dla wszystkich jednostek obowiązywały te same kryteria określania kontroli. Zmienionej definicji towarzyszą obszerne wytyczne dotyczące zastosowania.

Zastosowanie standardu nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

MSSF 11 „Wspólne porozumienia”

Nowy standard zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach” oraz interpretację SKI-13 „Wspólnie kontrolowane jednostki - niepieniężny wkład wspólników”. Zmiany w definicjach ograniczyły liczbę rodzajów wspólnych porozumień do dwóch: wspólne operacje i wspólne przedsięwzięcia. Jednocześnie wyeliminowano dotychczasową możliwość wyboru konsolidacji proporcjonalnej w odniesieniu do jednostek współkontrolowanych. Wszyscy uczestnicy wspólnych przedsięwzięć mają obecnie obowiązek ich ujęcia metodą praw własności.

Zastosowanie standardu nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

MSSF 12 „Ujawnianie udziałów w innych jednostkach”

Nowy standard dotyczy jednostek posiadających udziały w jednostce zależnej, wspólnym porozumieniu, jednostce stowarzyszonej lub w niekonsolidowanej jednostce strukturalnej. Standard zastępuje wymogi w zakresie ujawniania informacji zawartych obecnie w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” oraz MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. MSSF 12 wymaga, by jednostki ujawniały informacje, które pomogą użytkownikom sprawozdań finansowych ocenić charakter, ryzyko i skutki finansowe inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych, wspólnych porozumieniach i niekonsolidowanych jednostkach strukturalnych. W tym celu nowy standard nakłada wymóg ujawniania informacji dotyczących wielu obszarów, w tym znaczących osądów i założeń przyjmowanych przy ustalaniu, czy jednostka kontroluje, współkontroluje czy posiada znaczący wpływ na inne jednostki; obszernych informacji o znaczeniu udziałów niekontrolujących w działalności i przepływach pieniężnych grupy; sumarycznych informacji finansowych o spółkach zależnych ze znaczącymi udziałami niekontrolującymi, a także szczegółowych informacji o udziałach w niekonsolidowanych jednostkach strukturalnych.

Zastosowanie standardu nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmieniony MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”

MSR 27 został zmieniony w związku z opublikowaniem MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”. Celem zmienionego MSR 27 jest określenie wymogów ujmowania i prezentacji inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia oraz jednostki stowarzyszone w sytuacji gdy jednostka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe. Wytyczne na temat kontroli oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych zostały zastąpione przez MSSF 10.

Zastosowanie standardu nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmieniony MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiany do MSR 28 wynikały z projektu Rady MSR na temat wspólnych porozumień. Rada zdecydowała o włączeniu zasad dotyczących ujmowania wspólnych przedsięwzięć metodą praw własności do MSR 28, ponieważ metoda ta ma zastosowanie zarówno do wspólnych przedsięwzięć jak też jednostek stowarzyszonych. Poza tym wyjątkiem, pozostałe wytyczne nie uległy zmianie.

Zastosowanie standardu nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmiany w przepisach przejściowych do MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12

Zmiany precyzują przepisy przejściowe dla MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”. Podmioty przyjmujące MSSF 10 powinny ocenić, czy posiadają kontrolę w pierwszym dniu rocznego okresu dla którego po raz pierwszy zastosowano MSSF 10, a jeżeli wnioski z tej oceny różnią się od wniosków z MSR 27 i SKI 12, wtedy dane porównawcze powinny zostać przekształcone, chyba że byłoby to niepraktyczne. Zmiany wprowadzają również dodatkowe przejściowe ułatwienia przy stosowaniu MSSF 10, MSSF 11, i MSSF 12, poprzez ograniczenie obowiązku prezentacji skorygowanych danych porównawczych tylko do danych za bezpośrednio poprzedzający okres sprawozdawczy. Ponadto zmiany te znoszą wymóg prezentowania danych porównawczych dla ujawnień dotyczących niekonsolidowanych jednostek strukturalnych dla okresów poprzedzających okres zastosowania MSSF 12 po raz pierwszy.

Zastosowanie standardów nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Podmioty inwestycyjne - zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27

Zmiany wprowadzają do MSSF 10 definicję podmiotu inwestycyjnego. Podmioty takie będą zobowiązane wykazywać swoje jednostki zależne w wartości godziwej przez wynik finansowy i konsolidować jedynie te jednostki zależne, które świadczą na jej rzecz usługi związane z działalnością inwestycyjną spółki. Zmieniono również MSSF 12, wprowadzając nowe ujawnienia na temat podmiotów inwestycyjnych.

Zastosowanie standardów nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych - zmiany do MSR 32

Zmiany wprowadzają dodatkowe objaśnienia stosowania do MSR 32, aby wyjaśnić niespójności napotymane przy stosowaniu niektórych kryteriów dotyczących kompensowania. Obejmują one m.in. wyjaśnienie, co oznacza sformułowanie „*posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty*”, oraz że niektóre mechanizmy rozliczania brutto mogą być traktowane jako rozliczane netto w przypadku spełnienia odpowiednich warunków.

Zastosowanie standardu nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Ujawnienia wartości odzyskiwalnej dotyczące aktywów niefinansowych - Zmiany do MSR 36

Zmiany usuwają wymóg ujawnienia wartości odzyskiwalnej w sytuacji gdy ośrodek wypracowujący środki pieniężne zawiera wartość firmy lub aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania i nie stwierdzono utraty wartości.

Zastosowanie standardu nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Odnowienie instrumentów pochodnych i kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń - Zmiany do MSR 39

Zmiany pozwalają na kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń w sytuacji, gdy instrument pochodny, który był desygnowany jako instrument zabezpieczający, zostaje odnowiony (tj. strony zgodziły się na zastąpienie oryginalnego kontrahenta nowym) w efekcie rozliczenia instrumentu z centralną izbą rozliczeniową będącego konsekwencją przepisów prawa, jeżeli spełnione są ściśle określone warunki.

Zastosowanie standardu nie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących - model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa dokonała analizy nowego standardu. Najważniejsze zmiany wynikające z wdrożenia MSSF 9 będą skutkowały zmianami klasyfikacji i sposobu wyceny aktywów finansowych, w tym również metodologii kalkulacji utraty wartości. Mając na uwadze skalę możliwych zmian, rzeczywisty wpływ zastosowania nowych zasad przez Grupę w chwili obecnej nie jest jeszcze możliwy do oszacowania.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, MSSF 9 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

Plany określonych świadczeń: Składki pracowników - Zmiany do MSR 19

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w listopadzie 2013 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 r. lub po tej dacie.

Zmiany pozwalają na rozpoznawanie składek wnoszonych przez pracowników jako zmniejszenie kosztów zatrudnienia w okresie, w którym praca jest wykonywana przez pracownika, zamiast przypisywać składki do okresów pracy, jeżeli kwota składki pracownika jest niezależna od stażu pracy.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Zmiany do MSR 19 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2010-2012

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013 r. "Poprawki do MSSF 2010-2012", które zmieniają 7 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu, wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany obowiązują w większości dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2014 r.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardów nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Poprawki do MSSF nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2011-2013

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013 r. "Poprawki do MSSF 2011-2013", które zmieniają 4 standardy. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2014 r.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardów nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Poprawki do MSSF nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

MSSF 14 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie. Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardów nie będzie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Poprawki do MSSF nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

KIMSF 21 „Podatki i opłaty”

Interpretacja KIMSF 21 została opublikowana 20 maja 2013 r. i obowiązuje dla lat obrotowych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 r. lub po tej dacie.

Interpretacja wyjaśnia ujmowanie księgowe zobowiązań do zapłaty opłat i podatków, które nie są podatkami dochodowymi. Zdarzeniem obligującym jest zdarzenie określone w przepisach prawa powodujące konieczność zapłaty podatku bądź opłaty. Sam fakt, że jednostka będzie kontynuować działalność w kolejnym okresie, lub sporządza sprawozdanie zgodnie z zasadą kontynuacji działalności, nie tworzy konieczności rozpoznania zobowiązania. Te same zasady rozpoznawania zobowiązania dotyczą sprawozdań rocznych i sprawozdań śródrocznych. Zastosowanie interpretacji do zobowiązań z tytułu praw do emisji jest opcjonalne.

Grupa zastosuje KIMSF 21 od 1 stycznia 2015 r.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardów nie będzie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Zmiany do MSSF 11 dot. nabycia udziału we wspólnej działalności

Niniejsza zmiana do MSSF 11 wymaga od inwestora w przypadku, gdy nabywa on udział we wspólnej działalności będącej biznesem w rozumieniu definicji zawartej w MSSF 3 stosowania do nabycia swojego udziału zasad dotyczących rachunkowości połączeń biznesów zgodnie z MSSF 3 oraz zasad wynikających z innych standardów, chyba że są one sprzeczne z wytycznymi zawartymi w MSSF 11.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z 1 stycznia 2016 r.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 16 i MSR 38 dot. amortyzacji

Zmiany precyzują, że stosowanie metody amortyzacji bazującej na przychodach nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane w działalności, która wykorzystuje dane aktywa odzwierciedlają również czynniki inne niż konsumpcja korzyści ekonomicznych z danego aktywa.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z 1 stycznia 2016 r.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 28 maja 2014 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Rzeczywisty wpływ zastosowania nowych zasad przez Grupę w chwili obecnej nie jest jeszcze możliwy do oszacowania.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, MSSF 15 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 27 dot. metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych

Zmiana MSR 27 umożliwi stosowanie metody praw własności jako jednej z opcjonalnych metod ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Zmiany zostały opublikowane 12 sierpnia 2014 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie.

Zastosowanie standardu nie będzie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Poprawki do MSSF 2012-2014

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała we wrześniu 2014 r. „Poprawki do MSSF 2012-2014”, które zmieniają 4 standardy: MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 i MSR 34. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2016 r.

Grupa ocenia, że zastosowanie standardów nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, poprawki do MSSF nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 16 i MSR 41 dot. upraw roślinnych

Niniejsze zmiany nie dotyczą działalności prowadzonej przez spółki Grupy.

3) PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI**Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego**

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących „Grupę” oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w niezmnieszonej istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego. Sprawozdanie zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Za wybór, stosowanie, rozwój i sprawdzenie trafności przyjętych estymacji odpowiada jednostka merytoryczna Grupy, przyjęte założenia są następnie zatwierdzane przez kierownictwo Grupy. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków i założeń jest weryfikowana na bieżąco. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej prezentowane zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wszystkie jednostki objęte konsolidacją sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z jednolitymi obowiązującymi w całej Grupie MSSF, na ten sam dzień bilansowy.

Podstawy konsolidacji

Metoda nabycia

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt połączenia jest niższy od udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań, zobowiązań warunkowych przejętej jednostki zależnej, Grupa dokonuje ponownej oceny identyfikacji i wyceny możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej oraz wyceny kosztu połączenia. Ewentualna nadwyżka pozostała po dokonaniu ponownej oceny jest ujmowana od razu w Rachunku zysków i strat.

Jednostki zależne

Jednostki zależne są to wszelkie podmioty (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia) kontrolowane przez Grupę, w stosunku do których posiada ona prawa do wpływania na wyniki finansowe uzyskiwane przez jednostkę (władza), z tytułu swego zaangażowania w jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do tych wyników oraz posiada możliwość wykorzystania władzy do wywierania wpływu na wysokość przypisanych mu wyników finansowych związanych z zaangażowaniem w tę jednostkę. Przy dokonywaniu oceny czy Grupa posiada władzę nad daną jednostką uwzględnia się między innymi istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Nie zrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje wartość firmy (pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości), określoną na dzień nabycia. Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w Rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia - w innych kapitałach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu poszczególnych elementów kapitału od dnia ich nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niż zabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie zrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

Waluta funkcjonalna oraz waluta prezentacji

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku - jednostki dominującej Grupy.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, zarówno tych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, jak i klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży lub utrzymywane do terminu zapadalności, są wykazywane w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w Rachunku zysków i strat, natomiast różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży są wykazywane w kapitale z aktualizacji wyceny.

Zastosowanie szacunków w związku ze stosowanymi zasadami rachunkowości

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Grupy, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary dla których Grupa dokonuje oszacowań:

- **Utrata wartości kredytów i pożyczek**

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Grupa ocenia czy istnieją dane/przestanki wskazujące na możliwe do wiarygodnego zmierzenia zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu w celu oszacowania utraty wartości.

Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych dla kredytów z rozpoznaną utratą wartości na koniec 2014 r. dla Grupy przedstawia poniższe zestawienie (w mln PLN):

Rodzaj analizy	Zmiana wartości odpisów w przypadku:	
	Scenariusza 1 (poprawa o 10%)	Scenariusza 2 (pogorszenie o 10%)
1. Analiza indywidualna	-31,58	35,13
a) Zmiana przepływów pieniężnych z działalności gospodarczej dłużników	-14,83	15,58
b) Zmiana przepływów pieniężnych z zabezpieczenia	-16,75	19,55
2. Analiza kolektywna	-63,78	40,82
Zmiana parametru LGI	-63,78	40,82
Łącznie Grupa	-95,36	75,95

- Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny zgodnie ze stosowaną przez Grupę polityką rachunkowości. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają rzeczywisty poziom wartości godziwej wycenianych instrumentów. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

W przypadku braku pochodzących z aktywnego rynku parametrów wyceny, wartość godziwa jest określana w oparciu o zastosowanie technik wyceny wykorzystujących szacunkowe parametry wsadowe.

Grupa wycenia instrumenty finansowe stosując poniższe metody wyceny w następującej hierarchicznie kolejności:

- Ceny kwotowane na aktywnym rynku identycznych instrumentów dla następujących instrumentów finansowych:
Dłużne papiery skarbowe stałokuponowe i zerokuponowe oraz zmiennoprocentowe;
- Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku dla następujących instrumentów finansowych:
Dłużne papiery skarbowe zmiennoprocentowe,
Instrumenty pochodne:
 - FRA, IRS, CIRS,
 - FX Swap, FX Forward,
 - Instrumenty pochodne wbudowane,*Bony emitowane przez Bank Centralny;*
- Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku:
Dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów (np. gminy),
Instrumenty pochodne:
 - Opcje walutowe nabyte przez Grupę,
 - Opcje na indeksy nabyte/wystawione przez Grupę.

Najważniejszym parametrem niepochodzącym z aktywnego rynku i wykorzystywanym przez Grupę do wyceny instrumentów finansowych jest komponent ryzyka kredytowego z tytułu zawartych przez Grupę transakcji w instrumentach pochodnych uwzględniający zarówno ryzyko kontrahenta (korekta wartości kredytowej, z ang. credit value adjustment - CVA) jak i ryzyko własne Grupy (korekta wartości debetowej, z ang. debit value adjustment - DVA). Przedmiotowe korekty (CVA, DVA) uwzględnia się w sytuacji, gdy istnieje ryzyko niewywiązania się kontrahenta (lub Grupy), do realizacji zobowiązania w momencie rozliczenia transakcji tym samym narażając Grupę (kontrahenta) na potencjalną stratę.

- Utrata wartości innych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

- Inne wartości szacunkowe

Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

W odniesieniu do świadczeń pracowniczych, takich jak premie dla wyższej kadry kierowniczej, premie dla pracowników, Zarząd Grupy dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Komitetu Personalnego Zarządu Banku lub Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej Banku.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa dokonuje podziału instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39 zgodnie z następującymi kategoriami: instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, pozostałe zobowiązania finansowe. O klasyfikacji instrumentów finansowych decydują osoby odpowiedzialne merytorycznie w momencie ich początkowego ujęcia.

- Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

Do tej kategorii są zaliczane składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które są kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu (to znaczy: które zostały nabyte lub zaciągnięte w celu odsprzedaży w krótkim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie w celu generowania krótkoterminowych zysków lub stanowią instrumenty pochodne, poza instrumentami pochodnymi będącymi gwarancjami finansowymi oraz tymi, które zostały wyznaczone i spełniają definicję efektywnego instrumentu zabezpieczającego), lub przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

Wyznaczenie takie może mieć miejsce tylko wówczas gdy: (i) wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione; (ii) zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowe na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat); (iii) grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Grupy.

- Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Są to aktywa finansowe, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, o ustalonych przepływach pieniężnych i terminie wymagalności, które Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywać do terminu zapadalności, inne niż 1) wyznaczone przy początkowym ujęciu przez Grupę jako wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, 2) wyznaczone jako dostępne do sprzedaży, 3) spełniające definicję pożyczek i należności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności nie mogą być przeklasyfikowane do innych kategorii instrumentów finansowych lub sprzedawane. Grupa nie może klasyfikować żadnych aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności przez okres 2 lat (a istniejące musi przenieść do grupy dostępne do sprzedaży) w przypadku, gdy zaistniała sprzedaż lub reklasyfikacja składnika portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, jeżeli zdarzenie to dotyczyło więcej niż nieznaczącej części portfela. Nie dotyczy to sytuacji jeżeli zdarzenie sprzedaży lub reklasyfikacji, o którym mowa powyżej, nastąpiło na tyle blisko terminu wymagalności (wykupu), że zmiany rynkowych stóp procentowych nie miałyby istotnego wpływu na wartość godziwą składnika aktywów finansowych, zdarzenie nastąpiło po odzyskaniu przez jednostkę zasadniczej części kwoty nominalu, lub zdarzenie nastąpiło w efekcie niemożliwego do przewidzenia przez Grupę jednostkowego, niepowtarzalnego, nie poddającego się kontroli Grupy zdarzenia.

- Pożyczki i należności

Do kategorii tej zalicza się aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż 1) aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, 2) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, 3) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytowej.

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategorię tą stanowią aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaklasyfikowane jako: pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

- Pozostałe zobowiązania finansowe

Jako pozostałe zobowiązania finansowe Grupa klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe nie zaliczone do kategorii instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, w tym w szczególności depozyty przyjęte oraz pożyczki otrzymane.

Ujmowanie instrumentów finansowych w bilansie

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w bilansie, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowane są w dniu zawarcia transakcji.

Wszystkie instrumenty finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane do wartości godziwej skorygowanej, w przypadku instrumentów finansowych innych niż klasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być przypisane bezpośrednio do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Zaprzestanie ujmowania instrumentów finansowych w bilansie

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Grupy w momencie, kiedy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z nim związanych lub, kiedy Grupa przenosi składnik aktywów finansowych na podmiot trzeci. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Grupa:

- przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Grupy.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Grupa ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu;
- jeżeli Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie;
- jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Grupa ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w bilansie Grupy do wysokości wynikającej z trwałego zaangażowania, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest z bilansu wyłączany.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypieniony, umorzony lub wygaś.

Wycena instrumentów finansowych po ujęciu początkowym w bilansie

Po początkowym ujęciu instrumenty finansowe wyceniane są następująco:

- Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat
Instrumenty te są wyceniane do wartości godziwej a zmiany wartości odnoszone są bezpośrednio na Rachunek zysków i strat Grupy.
- Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz pożyczki i należności
Ta kategoria instrumentów finansowych wyceniana jest zgodnie z metodologią zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Utrata wartości odnoszona jest na wynik finansowy.
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży Grupa wycenia do wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu (kiedy to skumulowany zysk/strata są ujmowane w Rachunku zysków i strat).
Odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w przychodach odsetkowych.
Jeżeli występują obiektywne przesłanki, iż nastąpiła utrata wartości tego składnika aktywów, to Grupa rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie **Utrata wartości aktywów finansowych**.
- Pozostałe zobowiązania finansowe
Instrumenty finansowe stanowiące pozostałe zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Wycena do wartości godziwej opiera się w pierwszej kolejności na bieżących cenach kupna danego instrumentu na aktywnym rynku. W przypadku, gdy wyceniany instrument nie jest notowany na aktywnym rynku Grupa ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych na normalnych zasadach rynkowych transakcji, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji, oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Wycena do wartości godziwej

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Rynek jest uważany za aktywny, gdy kwotowane ceny instrumentów są regularnie dostępne i wynikają z rzeczywistych transakcji zawieranych na tym rynku oraz reprezentują poziom, po którym Grupa mogłaby zawrzeć takie transakcje. W przypadku, gdy rynek instrumentów nie jest aktywny, Grupa określa wartość godziwą z wykorzystaniem technik wyceny, w tym modeli bazujących na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modeli wyceny opcji. Stosowane przez Grupę techniki wyceny oparte są o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, Grupa wykorzystuje w technikach wyceny własne szacunki parametrów wyceny w oparciu o swoją najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Dodatковым elementem wyceny instrumentów pochodnych jest komponent ryzyka kredytowego uwzględniający zarówno ryzyko kontrahenta (korekta wartości kredytowej, z ang. credit value adjustment - CVA) jak i ryzyko własne Grupy (korekta wartości debetowej, z ang. debit value adjustment - DVA). Przedmiotowe korekty (CVA, DVA) uwzględnia się w sytuacji, gdy istnieje ryzyko niewywiązania się kontrahenta (lub Grupy), do realizacji zobowiązania w momencie rozliczenia transakcji tym samym narażając Grupę (kontrahenta) na potencjalną stratę.

Ujmowanie wbudowanych instrumentów pochodnych

Grupa wydziela i ujmuje w bilansie wbudowane instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą (nie będącą instrumentem pochodnym) oraz wbudowany instrument pochodny, który w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną, modyfikuje część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej.

Spełniające określone niżej warunki, wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne. Instrumenty te są wyceniane według wartości godziwej a ich zmiany wartości godziwej wykazuje się w Rachunku zysków i strat. Wbudowane instrumenty pochodne ujmuje się i wycenia odrębnie od umowy zasadniczej w przypadku łącznego zaistnienia następujących warunków:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi;
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego; oraz
- hybrydowy (łączny) instrument finansowy nie jest zaliczany do instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, od rodzaju zabezpieczenia oraz od rodzaju zabezpieczanej pozycji.

Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne wykorzystywane są m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykami stopy procentowej oraz kursu walutowego wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. Niektóre instrumenty pochodne wyznacza się jako zabezpieczenie:

- przepływów pieniężnych, które przypisać można ujętemu składnikowi aktywów lub zobowiązań, lub wysoce prawdopodobnej planowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych), lub
- wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej).

Kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39.

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia, formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających. Dokumentacja obejmuje identyfikację pozycji zabezpieczanej lub transakcji, pozycji zabezpieczającej i charakter zabezpieczanego ryzyka. Dokumentuje się również, w momencie ustanowienia zabezpieczenia i przez cały czas jego trwania, ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej;
- Grupa przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych i zmian wartości godziwej, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego (prospektywny test efektywności);
- Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej, prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego (test wysokiego prawdopodobieństwa);
- Skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego;
- Zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania (retrospektywny test efektywności).

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym poprzez pozostały dochód całkowity, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do Rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie zyski i straty, odnoszone są do wyniku sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat bezpośrednio z kapitałów lub przenoszone są z kapitału do początkowego kosztu nabycia w bilansie i odnoszone do wyniku sukcesywnie w okresach, w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej, ujmuje się w Rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza. To znaczy: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w Rachunku zysków i strat, zaś zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w Rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu. W przypadku pozycji zabezpieczanej, będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w Rachunku zysków i strat. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

Zaprzestanie rachunkowości zabezpieczeń

W przypadku, gdy zabezpieczenie wartości godziwej przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się liniowo w czasie w Rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przepływów pieniężnych przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, wycena instrumentu zabezpieczającego ujęta bezpośrednio w kapitale na dzień ostatniego efektywnego testu pozostaje w kapitałach do czasu realizacji przepływu wynikającego z transakcji zabezpieczanej. Przeniesienie niniejszej wyceny do Rachunku zysków i strat następuje w okresach, w których transakcja zabezpieczana ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są wykazywane w Rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany”, co opisano poniżej.

Grupa stosuje następujące zasady ujmowania zysków i strat z wyceny instrumentów pochodnych:

- **Transakcje walutowe forward (FX forward)**
Transakcje forward są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Grupy) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FX forward są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.
Ponadto, Grupa desygnowała wybrane transakcje FX forward jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.
- **Transakcje SWAP walutowy (FX SWAP)**
Transakcje FX SWAP są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem krzywych stóp procentowych uwzględniających spread wynikający z aktualnych warunków rynkowych oraz z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Grupy) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FX SWAP są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.
- **Transakcje SWAP stopy procentowej (IRS)**
Transakcje IRS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Grupy) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji IRS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.
Ponadto, Grupa desygnowała wybrane transakcje IRS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.
- **Transakcje Cross - Currency Swap (CCS)**
Transakcje CCS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem krzywych stóp procentowych skorygowanych o rynkowy spread z uwzględnieniem jego struktury terminowej oraz z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Grupy) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji CCS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.
Ponadto, Grupa desygnowała wybrane transakcje CCS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.
- **Transakcje typu IRS z wbudowanymi opcjami**
Transakcje są wyceniane według wartości godziwej; komponent swapowy jest wyceniany przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Grupy) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań, natomiast komponent opcyjny wyceniany jest przy pomocy modeli wyceny opcji. Zmiany wartości godziwej wymienionych transakcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat. Komponent opcyjny stanowi zabezpieczenie opcji wbudowanych w papiery wartościowe lub depozyty oferowane przez Grupę.
- **Opcje na indeksy i opcje walutowe**
Transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji. W przypadku opcji wystawionych przez kontrahentów Grupy, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego. Zmiany wartości godziwej opcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.
- **Transakcje Forward Rate Agreement (FRA)**
Transakcje FRA są wyceniane do wartości godziwej przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego kontrahenta (i Grupy) o ile istnieje ryzyko niewywiązania się stron transakcji ze swoich zobowiązań. Zmiany wartości godziwej transakcji FRA są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

- **Transakcje terminowe na cenę surowca**
Transakcje terminowe na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodologię dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych wykorzystując ceny referencyjne ustalane na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Grupa nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.
- **Opcje na cenę surowca**
Transakcje opcyjne na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny opcji i wykorzystaniem cen referencyjnych ustalanych na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Grupa nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika lub grupy aktywów finansowych (skutkująca poniesieniem straty) ma miejsce wyłącznie, gdy istnieją przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Ocena utraty wartości aktywów finansowych odbywa się w ramach procesu analizy indywidualnej oraz analizy kolektywnej. Analizie indywidualnej podlegają aktywa indywidualnie istotne według kryteriów istotności przyjętych przez Grupę, opartych w głównej mierze na wielkości zaangażowania, natomiast analiza kolektywna obejmuje aktywa indywidualnie nieistotne oraz indywidualnie istotne, dla których w wyniku analizy indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości.

W oparciu o wymogi MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* oraz zalecenia zawarte w Rekomendacji R Komisji Nadzoru Finansowego Grupa zdefiniowała katalog przesłanek utraty wartości dostosowany do profilu działalności Grupy. Katalog przesłanek utraty wartości został zdefiniowany odrębnie dla aktywów objętych analizą indywidualną oraz analizą kolektywną.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

W pierwszej kolejności Grupa ocenia, czy występują przesłanki utraty wartości zarówno dla istotnych składników aktywów finansowych, jak i dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości, składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która następnie podlega kolektywnej ocenie pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną, nie są uwzględniane w analizie kolektywnej.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych.

Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych kolektywnie pod kątem utraty wartości są szacowane w oparciu o historyczne parametry strat wyznaczone na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża zysk lub stratę za okres.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota odwróconego odpisu ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości w sytuacji, gdy w ocenie Grupy odzyskanie należności staje się niemożliwe. W przypadku odzyskania uprzednio spisanych kwot, odzyski ujmuje się w rachunku zysków i strat, jako pomniejszenie kosztów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, uwzględnia się znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej instrumentu poniżej jego ceny nabycia.

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym, usuwane są z kapitału własnego i ujmowane w rachunku zysków i strat, mimo iż składnik aktywów finansowych nie został usunięty z bilansu.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Szczegółowa polityka rachunkowości w zakresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności kredytowych została opisana w **Rozdziale 8. Zarządzanie Ryzykiem Finansowym**.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych dokonywane jest jedynie w przypadku gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i pasywów następuje jednocześnie.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży

Transakcje repo i sell-buy back oraz transakcje reverse-repo i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Grupa prezentuje w bilansie aktywa finansowe odsprzedane z klauzulą przyrzeczenia odkupu (transakcje typu repo, sell-buy back) jednocześnie ujmując po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. Warunkiem stosowania takiego rozwiązania jest zachowanie przez Grupę ryzyk i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu.

W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem sprzedaży (reverse repo, buy-sell back) posiadane aktywa finansowe prezentowane są jako należność wynikająca z klauzuli odkupu.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie wg zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Należności z tytułu umów leasingu

Grupa jest stroną umów leasingowych, na mocy których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie Grupy. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Rozliczenie opłat leasingowych (podział między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności) następuje w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w Rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jest również stroną umów leasingowych na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres. Są to umowy (głównie najmu lub dzierżawy), które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego (leasing operacyjny). Opłaty leasingowe wynikające z tych umów ujmowane są jako koszty w Rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Do rzeczowych składników aktywów trwałych zalicza się środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zalicza się składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wartości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i nie podlegają amortyzacji.

Grupa ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w Rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają Rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem, budową czy wytworzeniem składnika aktywów, Grupa ujmuje jako koszty okresu, w którym je poniesiono.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej, powodujący w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Grupy.

Głównymi składnikami wartości niematerialnych są licencje na oprogramowanie komputerowe.

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i przygotowania do użytkowania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Nakłady związane z ulepszaniem lub utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Grupę, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji, przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania.

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne. Nie dokonuje się także odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są systematycznie testowane pod kątem trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oraz dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

Wybrane grupy środków trwałych:

budynki bankowe	2,5%
inwestycje w obiektach obcych	na czas trwania umowy najmu
zespoły komputerowe	30%
urządzenia sieciowe	30%
środki transportowe	standardowo 25%
urządzenia telekomunikacji	10%

Wartości niematerialne (oprogramowanie):

główne aplikacje (systemy)	10%
----------------------------	-----

dla innego oprogramowania komputerowego przyjmuje się stawkę nie większą niż 50%, w zależności od planowanego okresu użytkowania.

Wartość amortyzacji obciąża koszty operacyjne Rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, i
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

Utrata wartości aktywów trwałych

Grupa na każdy dzień bilansowy dokonuje weryfikacji wartości bilansowych aktywów trwałych pod kątem istnienia dowodów wskazujących na utratę wartości. W przypadku, gdy efekt analizy jest pozytywny Grupa szacuje wartość odzyskiwalną składnika aktywów i ujmuje w Rachunku zysków i strat odpis aktualizacyjny, gdy wartość odzyskiwalna jest mniejsza od wartości bilansowej.

Odpis aktualizujący ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością odzyskiwalną składnika aktywów. Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość użytkowa ustalana jest dla poszczególnych składników aktywów, w przypadku, gdy dany składnik aktywów generuje przepływy środków pieniężnych znacząco niezależne od tych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych, niezależne od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Grupa ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Jeśli zgodnie z par 21 MSR 36 brak jest przyczyny, by sądzić że wartość użytkowa danego składnika aktywów istotnie przewyższa jego wartość godziwą pomniejszoną o koszty jego sprzedaży, za wartość odzyskiwaną przyjmuje się wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Dotyczy to w szczególności składników aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony poprzez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów przy założeniu, iż nie dokonano odpisu aktualizującego, a amortyzacja była kontynuowana.

Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar Rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Pozostałe aktywa” aktywów bilansu.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (pasywa) są rezerwy na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy, które zostaną rozliczone w następnym okresie. Rezerwy te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do Rachunków zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy 1) na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i 2) prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków odzwierciedlających korzyści ekonomiczne, oraz 3) można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudziła uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy) obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

Grupa ujmuje przewidywaną nie zdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami bilansu.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Grupy jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Grupy.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Grupy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach, które nie są w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy. Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania Pracowników oraz Kodeksem Pracy, pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat i osiągnięciu wymaganego wieku, przysługuje prawo do otrzymania odprawy emerytalnej. Rezerwa na odprawę emerytalną wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wycena jest sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego (projected unit credit method). Zgodnie z tą metodą każdy okres wykonywania pracy daje uprawnienia do dodatkowej jednostki świadczeń i każda jednostka uprawnienia do świadczenia wyliczana jest oddzielnie. Uwzględnia się przy tym, że bazowe wynagrodzenie każdego z pracowników będzie się zmieniać w czasie wg określonych założeń. Rezerwa na odprawę emerytalną podlega aktualizacji na bazie rocznej. Parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości obecnej zobowiązań są: stopa mobilności (rotacja) pracowników, stopa dyskontowa, stopa wzrostu płac. Nominalna stopa dyskontowa dla kalkulacji za rok 2014 została ustalona na poziomie 2,4%. Wyliczenia zobowiązań dokonuje się dla pracowników obecnie zatrudnionych i nie dotyczy ono osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości.

Bank w 2012 r. wdrożył Politykę Zmiennych Składników Wynagrodzeń dla Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Grupie Banku Millennium S.A. ('Polityka'), zgodnie z wymogami opisanymi w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011.

Świadczenia przyznawane w ramach programu realizowane są w części płatnej w gotówce oraz w części przyznanej w formie akcji fantomowych, uprawniających do otrzymania środków pieniężnych, których ostateczna wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku Millennium w odpowiednim okresie. Część programu płatna w gotówce jest rozliczana w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń. W przypadku świadczeń przyznawanych w formie akcji fantomowych zastosowanie ma 3-letni termin przetrzymania akcji. Podczas tego okresu pracownik nie może wykonać praw związanych z przyznanymi akcjami fantomowymi. Wartość godziwa akcji fantomowych ustalana jest zgodnie z przyjętymi zasadami i alokowana w okresie nabywania uprawnień. Wartość świadczenia ujmuje się jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Szczegóły Polityki zostały zaprezentowane w **rozdziale 14.9)** niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwy z tytułu krótkoterminowych i długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” bilansu w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w Rachunku zysków i strat.

Grupa realizuje program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia zwany programem określonych składek. Na mocy tego programu Grupa jest zobowiązana prawem do odprowadzania ustalonej kwoty składek do państwowego funduszu emerytalnego. Ze środków funduszu obejmujących również zwrot uzyskany z inwestowania składek wypłacane są pracownikowi świadczenia po okresie zatrudnienia. W rezultacie na Grupie nie ciąży prawne ani zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do zapłacenia dodatkowych składek, jeżeli fundusz emerytalny nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty należnych świadczeń.

Kapitał własny Grupy

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał zakładowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są według wartości nominalnej.

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Jeżeli jednostka nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą, łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne ujmuje się jako akcje własne i ujawnia się je jako zmniejszenie kapitału własnego do momentu ich anulowania.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednio, poniesione koszty z nią związane.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz efekt wyceny zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych pomniejszone odpowiednio o odpisy z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tym związane. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa (pozostała część kapitału zapasowego, kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego) lub stanowią zyski/straty z lat ubiegłych, lub także wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późniejszymi zmianami, z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z Rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Straty przypadające udziałom niekontrolującym, a przewyższające wartość przypadającego na nie kapitału własnego, obciążają kapitał własny Grupy.

Gwarancja finansowa

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjanta określonych płatności w celu zrekompensowania poniesionych przez beneficjanta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Udzielone gwarancje finansowe są wyceniane w kwocie wyższej z:

- kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji;
- kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji otrzymanej za udzielenie gwarancji.

Wynik z tytułu odsetek

Jednostki Grupy w Rachunku zysków i strat ujmują wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Przychody/koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat. Przychody odsetkowe od dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii są ujmowane w „Przychodach odsetkowych” Rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu odsetek obejmuje również przychody oraz koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych desygnowanych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w rachunkowości zabezpieczeń (szczegółowy opis istniejących relacji zabezpieczających zawiera **nota (17)**).

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek i niektórych prowizji (stanowiących integralną część stopy procentowej) do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe przepływy pieniężne (w okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego) do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne różnice z tytułu premii lub dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów, lokat międzybankowych oraz papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. W przychodach odsetkowych ujmowane są także koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy kredytowej ponoszone przez Grupę (głównie prowizje płacone agentom zewnętrznym i własnym za zawarcie umowy kredytu hipotecznego oraz związane z tym typem umów koszty wyceny nieruchomości), które stanowią składową rachunku efektywnej stopy procentowej i podlegają rozliczeniu w czasie.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są w Rachunku zysków i strat, lecz wyliczane są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość).

W takim przypadku do wyliczenia przychodów odsetkowych stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu opłat i prowizji/ Koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji od obsługi rachunków bankowych, operacji z tytułu obsługi kart płatniczych, z działalności maklerskiej, są zaliczane do wyniku w momencie wykonania usługi, zaś pozostałe prowizje i opłaty są rozliczane w czasie.

Jako podstawowe typy prowizji związanych z działalnością kredytową Grupa wyróżnia między innymi opłaty i prowizje przygotowawcze oraz prowizje od niewykorzystanego zaangażowania.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych. Inne integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu. Opłaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium. W przypadku kredytów i pożyczek o niestualonych terminach płatności rat i niestualonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych, prowizje rozliczane są w czasie przez okres ważności karty lub limitu kredytu w rachunku bieżącym metodą liniową, i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

W związku z prowadzoną przez Bank działalnością bancassurance (sprzedaż usług ubezpieczeniowych), bazując na kryterium rozpoznawania przychodów z tej działalności, można wydzielić dwie grupy produktów.

Pierwszą grupę stanowią produkty ubezpieczeniowe bez bezpośredniego powiązania z instrumentem finansowym (np.: ubezpieczenie zdrowia, NNW) - w tym przypadku wynagrodzenie Banku jest ujmowane jednorazowo jako przychód po wykonaniu ważnej czynności tj. w dniu rozpoczęcia lub odnowienia polis ubezpieczeniowych.

W drugim przypadku (gdy występuje bezpośrednie powiązanie ubezpieczenia z instrumentem finansowym) można zidentyfikować dwie kategorie:

- a) W ubezpieczeniach związanych z kredytami mieszkaniowymi w przypadku ubezpieczeń pobieranych miesięcznie (ubezpieczenie na życie i ubezpieczenie nieruchomości) wynagrodzenie jest ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie otrzymania natomiast w pozostałych przypadkach (ubezpieczenie hLTV) wskaźnik przychodów ujmowanych jednorazowo do 1 lipca 2014 roku pozostawał na niezmiennym w porównaniu z 2013 rokiem poziomie i wynosił 25%. W wyniku zmiany umowy z partnerem ubezpieczeniowym od dnia 1 lipca 2014 r Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu ubezpieczenia hLTV. Wynagrodzenie z tytułu ubezpieczeń związanych z kartami (w przypadku których składka jest pobierana miesięcznie) jest ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego otrzymania.
- b) W ubezpieczeniach związanych z kredytami gotówkowymi Bank dokonuje alokacji łącznej wartości wynagrodzenia należnego z tytułu potężonej transakcji do poszczególnych elementów transakcji, po pomniejszeniu o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która będzie zwracana, np. w wyniku rezygnacji przez klienta z ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

Alokacja wynagrodzenia, o której mowa wyżej, oparta jest o metodę „względnej wartości godziwej”, polegającej na podziale łącznego wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa. Ustalenie powyższych wartości godziwych oparte jest na danych rynkowych, w szczególności dla:

- usługi pośrednictwa - na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych dla najbardziej zbliżonych transakcji rynkowych,
- wynagrodzenia z instrumentu finansowego - na podejściu dochodowym opartym na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą z wykorzystaniem informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub najbardziej zbliżonych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego.

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji, bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie, podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- prowizje agencji ubezpieczeniowych - w części dotyczącej opłaty za wykonanie ważnej czynności, ujmowane w przychodach w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej,
- prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego - traktowane, jako korekta efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodach odsetkowych.

W 2014 roku Bank kontynuował proces przeglądu założeń stosowanego modelu rozliczania przychodów z tytułu bancassurance, w wyniku czego w zakresie ubezpieczeń związanych z kredytami gotówkowymi, wskaźnik przychodów ujmowanych jednorazowo jako prowizja za wykonanie ważnej czynności został ustalony na poziomie 14% wobec wskaźnika 21% stosowanego w 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2014 r., dla produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami gotówkowymi Bank oszacował rezerwę na zwroty składek, wyrażoną, jako procentowy wskaźnik zwrotów do wysokości prowizji brutto na poziomie 40%.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę, takie jak:

- usługi zarządzania aktywami;
- usługi zarządzania środkami pieniężnymi;
- przychody z tytułu partycypacyjnego systemu wynagradzania Banku za udział w ubezpieczaniu produktów bankowych (Bankowi jest wypłacana część zysków wypracowanych przez ubezpieczyciela przy współpracy z Bankiem),
- usługi maklerskie;

są rozpoznawane w Rachunku zysków i strat jednorazowo.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w Rachunku zysków i strat Grupy w dniu ustalenia praw udziałowców/akcjonariuszy do ich otrzymania.

Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży oraz pozostałe zyski i straty wynikające z działalności inwestycyjnej.

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów / zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej, a także wynik z pozycji wymiany.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje: i) wynik zrealizowany oraz wynik z wyceny transakcji FX spot i FX Forward ii) dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i nie zrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych, po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową i maklerską Grupy. Są to w szczególności wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

Bieżący podatek dochodowy jest obliczany według obowiązującej stawki podatkowej i jest kalkulowany w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie odpowiednich przepisów o rachunkowości, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu. Ponadto, dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych, zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu np. z tytułu darowizn.

Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w Rachunku zysków i strat lub w kapitale.

Grupa tworzy rezerwę na odroczony podatek dochodowy lub aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego z uwagi na przejściowe różnice z tytułu podatku dochodowego. Różnice te spowodowane są odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Rezerwę na odroczony podatek dochodowy wykazuje się w pasywach bilansu jako „Rezerwę na odroczony podatek dochodowy”. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w aktywach bilansu w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego, ponieważ posiada tytuł prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty oraz aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (nałożone przez tę samą władzę podatkową) dotyczą tego samego podatnika.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy jest tworzona metodą bilansową w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem sytuacji, gdy powstaje w wyniku amortyzacji wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych, która w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są również ujmowane w odniesieniu do niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmuje się w wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i aktywowanych strat podatkowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie są ujmowane, gdy dotyczą ujemnych różnic przejściowych powstających w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania, przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa nie ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycją w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te ulegną odwróceniu.

Wyliczenie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczony podatek dochodowy bazuje na przewidywanym stopniu realizacji wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

8. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Zarządzanie ryzykiem finansowym jest jedną z podstawowych aktywności Zarządu składającą się na proces efektywnego zarządzania Grupą. Określa ono ramy rozwoju, rentowności i stabilności działalności biznesowej, tworząc zasady zapewniające Grupie zgodność z najlepszymi praktykami w zakresie kontroli wewnętrznej i wymogami prawnymi oraz zgodność strategii zarządzania wszystkimi ryzykami.

1) ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W GRUPIE

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z kluczowych czynników decydujących o profilu ryzyka instytucji finansowej. Sprawne zarządzanie ryzykiem wymaga spójnego systemu zarządzania ryzykiem rozumianego, jako zbiór zasad i mechanizmów regulujących całokształt działań obejmujących identyfikację, pomiar, ograniczanie, monitoring oraz raportowanie w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka. Zbiór tych zasad obejmuje także szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne (patrz też „Zasady zarządzania ryzykiem” w części opisowej Raportu Zarządu).

Wyniki pomiaru ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej.

Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Grupie zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równowazyły) ryzyko i zysk.

Grupa, określając cele biznesowe, bierze pod uwagę zdefiniowane ramy ryzyka (apetytu na ryzyko) w celu zapewnienia, aby struktura i rozwój biznesu odpowiadały zakładanemu profilowi ryzyka charakteryzującego się szeregiem parametrów takich jak:

- Wzrost kredytowania wg. produktów / segmentów,
- Struktura portfela kredytowego,
- Wskaźniki jakości portfela,
- Koszt ryzyka,
- Wymogi kapitałowe/kapitał ekonomiczny,
- Wymagana wielkość i struktura płynności.

Apetyt na ryzyko Grupy jest definiowany głównie poprzez zasady i cele określone w wewnętrznym dokumencie Grupy „Strategia Ryzyka na lata 2014 - 2016” zaakceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą a także - bardziej szczegółowo - poprzez zasady i wytyczne jakościowe określone w następujących wewnętrznych dokumentach zaakceptowanych przez Zarząd:

- Zasady zarządzania i planowania kapitałowego,
- Zasady i wytyczne kredytowe,
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji kredytowej,
- Zasady i reguły zarządzania ryzykiem płynności,
- Zasady i wytyczne zarządzania ryzykiem rynkowym na rynkach finansowych,
- Zasady i wytyczne zarządzania ryzykiem rynkowym w Księdze Bankowej,
- Polityka w zakresie inwestycyjnych papierów wartościowych,
- Zasady i wytyczne zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Kolejną istotną zasadą zarządzania ryzykiem w Grupie jest rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Grupę ze strategią Grupy oraz jego planem finansowym;
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka, oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za definiowanie polityki oraz za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;

- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Biuro Walidacji Modeli;
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Grupie. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;
- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw i Departament Decyzji Kredytowych Detalicznych są odpowiedzialne, odpowiednio w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Dochodzenia Należności Detalicznych jest odpowiedzialny za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Grupę. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Grupy, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Grupy i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu;
- Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli; przygotowywanie metodyki walidacji i monitorowania modeli; podejmowanie działań związanych z wydawaniem opinii w zakresie adekwatności nowych modeli dla obszaru, którego dotyczy; przygotowywanie raportów na potrzeby Komitetu Walidacyjnego.
- Biuro Zarządzania Ryzykiem Nadużyć jest odpowiedzialne za tworzenie, implementację oraz monitorowanie realizacji polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Banku. Biuro stanowi centrum kompetencji dla procesu zapobiegania nadużyciom.

2) ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Proces zarządzania kapitałowego

Zarządzanie kapitałem Grupy odbywa się na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą dokumentu „Zasady Zarządzania i Planowania Kapitałowego”.

Zarządzanie kapitałem w Grupie odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) zapewnienie wypłacalności grupy w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa) oraz (b) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa).

Celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z ryzyka prowadzonej działalności, biorąc pod uwagę ustalony apetyt na ryzyko.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Grupa jest zobowiązana na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i ustawie Prawo bankowe. Utrzymanie regulacyjnej adekwatności kapitałowej na poziomie wyższym niż wymagane minimum jest celem zarządzania kapitałowego. W kalkulacji wymogów w zakresie funduszy własnych uwzględniane są rozwiązania lokalne (KNF) w zakresie interpretacji CRR.

Grupa realizuje projekt stopniowego wdrażania metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i uzyskania stosownych decyzji Organów Nadzoru.

Pod koniec 2012 r. Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) udzielił zezwolenia na stosowanie metody IRB w odniesieniu do następujących portfeli kredytowych: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE). Zgodnie z przedmiotową zgodą, minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone z wykorzystaniem metody IRB musiały być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% (tzw. floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową.

W trakcie 2014 roku Grupa złożyła do Organów Nadzoru wnioski o uzyskanie zgody na objęcie metodą IRB w ramach „IRB roll-out plan” portfeli: „pozostały detal” i „korporacyjny”

Pod koniec 2014 roku Grupa uzyskała kolejną decyzję wydaną przez Organy Nadzoru w zakresie stosowania metody IRB. Zgodnie z jej treścią dla portfeli RRE i QRRE, wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego muszą być utrzymywane tymczasowo na poziomie nie mniejszym niż 70% (floor nadzorczy) odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową, dopóki Grupa nie wypełni dodatkowych warunków zdefiniowanych przez Nadzorcę. Zgoda na wykorzystanie metody IRB dla pozostałych portfeli w ramach „IRB roll-out plan” jest uwarunkowana spełnieniem dodatkowych wymagań określonych przez Organy Nadzorcze.

Poza wymogami wynikającymi z powyższych decyzji, Grupa nie jest zobowiązana przez Organy Nadzoru do utrzymywania jakichkolwiek dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych.

Dane w zakresie adekwatności kapitałowej (wymogi w zakresie funduszy własnych oraz regulacyjne współczynniki kapitałowe) przedstawia poniższe zestawienie.

Grupa Banku Millennium - adekwatność kapitałowa (w PLN mln)	31.12.2014	31.12.2013
	IRB z ograniczeniem ¹⁾	IRB z ograniczeniem ²⁾
Aktywa ważone ryzykiem	35 257,0	36 653,9
Wymogi w zakresie funduszy własnych. w tym:	2 820,5	2 932,3
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 514,4	2 665,1
- z tytułu ryzyka rynkowego	24,8	18,4
- z tytułu ryzyka operacyjnego	257,5	248,8
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	23,8	-/-
Fundusze własne w tym:	5 368,9	5 327,8
- Kapitał podstawowy Tier 1	5 123,1	4 927,9
- Kapitał Tier II	245,8	399,9
Współczynnik kapitałowy (TCR)	15,2%	14,5%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wsp. CET1) ³⁾	14,5%	13,4%

1) Aktywa ważone ryzykiem i wymogi w zakresie funduszy własnych wyliczone z zastosowaniem ograniczenia (flooru nadzorczego) 70%.

2) Aktywa ważone ryzykiem i wymogi w zakresie funduszy własnych wyliczone z zastosowaniem ograniczenia (flooru nadzorczego) 80%.

3) Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 jest równy współczynnikowi kapitału Tier 1

Adekwatność kapitałowa mierzona zarówno poziomem współczynnika kapitałowego jak i współczynnika kapitału podstawowego Tier 1, uległa poprawie w 2014 r. (roczny wzrost odpowiednio o 0,7 i 1,1 p.p.).

Łączne aktywa ważone ryzykiem zmniejszyły się o prawie 4%, co było wynikiem przede wszystkim decyzji z końca roku dotyczącej IRB, obniżającej floor nadzorczy z 80% do 70%. Fundusze własne wzrosły o niecały 1%, co wynikało z zatrzymania części zysku netto wypracowanego w 2013 roku i uwzględnienia 50% zysku netto za 1. półrocze 2014 r. oraz skutków ww. decyzji odnośnie IRB.

Kapitał wewnętrzny

Grupa definiuje kapitał wewnętrzny zgodnie z ustawą Prawo bankowe, jako kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w zarządzaniu kapitałowym, w procesach zarządzania ekonomiczną adekwatnością kapitałową oraz alokacji kapitału.

Utrzymanie ekonomicznej adekwatności kapitałowej oznacza pokrycie (zabezpieczenie) kapitału wewnętrznego (zagregowanej miary ryzyka) przez dostępne zasoby finansowe (fundusze własne). Obowiązek takiego zabezpieczenia ryzyka wynika wprost z ustawy Prawo bankowe, co znalazło odzwierciedlenie w celach/limitach kapitałowych Grupy - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych.

W 2014 roku obydwa powyższe cele kapitałowe zostały spełnione ze znaczną nadwyżką. Znaczna nadwyżka funduszy własnych nad kapitałem wewnętrznym umożliwiła dalszy wzrost skali działalności, szczególnie w kierunku produktów generujących wysoki zwrot z uwzględnieniem ponoszonego ryzyka.

Równolegle kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany w procesie alokacji kapitału, do przydzielenia kapitału wewnętrznego na produkty/linie biznesowe, obliczenia miar efektywności uwzględniających ryzyko, ustalenia limitów na ryzyko i realokacji kapitału wewnętrznego. W przyszłości planowane jest wykorzystanie kapitału wewnętrznego także do innych celów.

3) RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe jest jednym z najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażona jest Grupa, w związku z czym, przykładają się szczególną wagę do zarządzania ekspozycjami na to ryzyko. Ryzyko kredytowe wiąże się z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi oraz z instrumentami pozabilansowymi, takimi jak udzielone i niewykorzystane linie kredytowe, gwarancje i akredytywy, jak również limity na transakcji związane z instrumentami finansowymi.

Polityka kredytowa, podlega okresowym przeglądom i weryfikacji uwzględniającym uwarunkowania rynkowe oraz zmiany w otoczeniu regulacyjnym Grupy.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa korzysta z kilku systemów ratingowych w zależności od rodzaju ekspozycji i segmentu danego klienta. System ratingowy to zestaw metod (modeli), procesów, kontroli, procedur zbierania danych oraz systemów informatycznych identyfikujących i mierzących ryzyko kredytowe, klasyfikujących ekspozycje do określonych klas lub pul (nadawanie ratingu) oraz szacujących prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania i oczekiwaną wielkość straty z tego tytułu.

(3a) Pomiar ryzyka kredytowego

Kredyty i pożyczki

Pomiar ryzyka kredytowego, w celu zarządzania portfelem kredytowym, na poziomie poszczególnych klientów i transakcji, z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów:

- (i) prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta (ang. probability of default - PD);
- (ii) kwoty ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (ang. exposure at default - EAD) oraz
- (iii) współczynnika strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (ang. loss given default - LGD).

- (i) Grupa ocenia prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) indywidualnych kontrahentów stosując wewnętrzne modele ratingowe dostosowane do różnych kategorii klientów i transakcji. Zostały one opracowane lokalnie lub na poziomie Grupy BCP lub we współpracy z renomowanymi dostawcami zewnętrznymi i łączą analizę statystyczną z oceną specjalisty kredytowego. Dodatkowo Klienci Grupy są klasyfikowani w ramach 15 klas ratingowych, które dla potrzeb tego raportu zostały przedstawione w sześciu głównych grupach. Jednolita skala ratingowa Grupy (Master Ratings Scale), przedstawiona poniżej, zawiera także zakres prawdopodobieństw niewykonania zobowiązań określonych dla każdej klasy/grupy ratingowej. Modele ratingowe podlegają okresowym przeglądom i - w razie stwierdzenia takiej potrzeby - stosownym modyfikacjom. Modyfikacje modeli zatwierdzane są przez Komitet Walidacji.

Grupa regularnie analizuje oraz ocenia wyniki ratingów i ich siłę predykcyjną w odniesieniu do przypadków niewykonania zobowiązań. Proces nadawania ocen ryzyka klientów (przeprowadzany niezależnie od procesu kredytowego w Departamencie Ratingu) i transakcji wspierają systemy informatyczne, pozyskujące i analizujące informacje z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych.

Skala wewnętrznych ratingów Grupy

Master Skala	Opis oceny
1-3	Najwyższa jakość
4-6	Dobra jakość
7-9	Średnia jakość
10-12	Niska jakość
13-14	Pod obserwacją
15	Niewykonanie zobowiązania

- (ii) EAD - kwota ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (exposure at default) - dotyczy kwot, które według przewidywań Grupy będą należnościami Grupy w momencie niewykonania zobowiązań. Jako zobowiązanie, Grupa rozumie każdą wypłaconą już kwotę plus dalsze kwoty, jakie mogą zostać wypłacone do momentu niewykonania zobowiązań, o ile do niego dojdzie.
- (iii) LGD - współczynnik strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (loss given default) stanowi przewidywania Grupy, co do strat wynikających z faktycznych przypadków niewykonania zobowiązań, z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych kosztów windykacji oraz efektu dyskonta.

Papiery dłużne

Portfel papierów dłużnych, innych niż emitowane przez Skarb Państwa lub Bank Centralny, jest nieistotny (patrz pkt. 3f).

Instrumenty pochodne

Grupa utrzymuje ścisłą kontrolę nad limitami otwartych pozycji netto na instrumentach pochodnych (tj. różnicą między transakcjami kupna i sprzedaży), zarówno ze względu na kwoty jak i terminy zapadalności transakcji. Ekspozycje na ryzyko kredytowe, wynikające z instrumentów pochodnych zawieranych z klientami są zarządzane jako część całkowitych limitów kredytowych wyznaczanych w oparciu o badanie naturalnej ekspozycji oraz o analizę sytuacji finansowej klienta, a także w ramach limitów kontrahentów.

Grupa oferuje produkty skarbowe w celu zabezpieczenia ryzyka kursu walutowego lub ryzyka stopy procentowej w ramach przyznanych klientom limitów skarbowych lub pod depozyt zabezpieczający.

Zdecydowana większość umów Grupy zawiera możliwość wezwania klienta do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego lub złożenie innego zabezpieczenia uzgodnionego z Grupą (jeżeli wycena otwartych pozycji klienta przekroczy poziom kwoty limitu skarbowego; tzw. margin call) i jeżeli klient nie uzupełni wymaganego zabezpieczenia Grupa ma prawo do zamknięcia pozycji i wypowiedzenia umowy.

Zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Do zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym zaliczamy gwarancje, akredytywy oraz przyznane linie kredytowe. Podstawowym celem tych instrumentów jest umożliwienie klientowi dysponowania w określony sposób przyznanymi przez Grupę środkami finansowymi.

Gwarancje i akredytywy typu standby (zobowiązania typu gwarancyjnego) niosą przynajmniej takie samo ryzyko kredytowe jak kredyty (w przypadku gwarancji i akredytywy typu stand-by po wpływie ważnego rozszczenia Bank musi dokonać wypłaty).

Akredytywy dokumentowe i handlowe są pisemnym, nieodwołalnym i ostatecznym zobowiązaniem Banku otwierającego do honorowania płatności w oparciu o zgodne dokumenty w terminach określonych w akredytywie i wiąże się z ryzykiem podobnym do gwarancji.

Dostępne saldo linii kredytowej jest to niewykorzystana część uprzednio zaakceptowanych kwot odnoszących się do zobowiązań o charakterze kredytowym, możliwych do wykorzystania w formie kredytów, gwarancji lub akredytyw. Biorąc pod uwagę ryzyko kredytowe zobowiązań do udzielenia kredytu, Grupa jest potencjalnie narażona na stratę w wysokości równej sumie niewykorzystanych zobowiązań. Jednak, prawdopodobna kwota straty jest mniejsza niż łączna wartość niewykorzystanych zobowiązań, ponieważ większość zobowiązań do uruchomienia kredytu zależy od spełnienia przez klientów poszczególnych standardów kredytowych.

Grupa monitoruje okres pozostały do terminu zapadalności pozabilansowych zobowiązań kredytowych, ponieważ długoterminowe zobowiązania wiążą się zazwyczaj z większym stopniem ryzyka kredytowego niż zobowiązania krótkoterminowe.

(3b) Polityka kontroli limitów i zmniejszenia ryzyka

Grupa mierzy, monitoruje i kontroluje duże zaangażowania kredytowe oraz nadmierną koncentrację ryzyka kredytowego, wszędzie tam gdzie zostanie ona zidentyfikowana. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji dotyczy zarówno zaangażowań indywidualnych - występujących wobec pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych (kapitałowo, organizacyjnie lub poprzez istnienie istotnych zależności ekonomicznych), jak i tzw. zaangażowań sektorowych - wobec branż/sektorów gospodarki, regionów geograficznych, krajów, portfela finansującego nieruchomości (w tym kredytów walutowych) i innych. Powyższe rodzaje zaangażowań sektorowych są objęte wewnętrznym systemem limitów. Informacje o wykorzystaniu limitów prezentowane są na Komitecie Ryzyka, który może podjąć decyzje o zmniejszeniu zaangażowania w określone podmioty bądź segmenty portfela lub niektóre sektory działalności itp.

Limity w stosunku do pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców wynikające z art. 71 Prawa Bankowego są monitorowane co miesiąc, a limity wewnętrzne (wymienione wyżej) monitorowane kwartalnie. Wysokość tych limitów poddawana jest rocznemu lub częstszemu przeglądowi, gdy zostanie to uznane za stosowne. Limity zatwierdza Komitet Ryzyka.

Zarządzanie ekspozycjami na ryzyko kredytowe odbywa się także poprzez regularne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i/lub historii współpracy z Grupą z punktu widzenia terminowego regulowania ich zobowiązań z tytułu odsetek i kapitału.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia przyjmowane w Grupie służą ograniczeniu ryzyka kredytowego i główną ich rolą jest minimalizacja straty na wypadek niedokonania przez klienta spłaty transakcji kredytowej w umownej kwocie i terminie, poprzez zapewnienie alternatywnego źródła pokrycia wymagalnych należności. Przyjmowane one są zgodnie z zasadami polityki kredytowej ustalonymi dla poszczególnych segmentów klienta. Jako główną zasadę przyjęto, że zabezpieczenie transakcji kredytowej powinno być adekwatne do ryzyka kredytowego ponoszonego przez Grupę przy uwzględnieniu specyfiki danej transakcji (tzn. jej typu, kwoty, okresu spłaty a także ratingu kredytowanego klienta).

Polityka kredytowa określa typy, rodzaje i formy prawne akceptowanych w Grupie zabezpieczeń, jak również bardziej szczegółowe wymogi mające uprawdopodobnić zbywalność konkretnych rodzajów zabezpieczeń zgodnie z doświadczeniami windykacyjnymi Grupy.

Grupa przykłada szczególną wagę do prawidłowego określania wartości zabezpieczeń, określa zasady dokonywania i weryfikacji wycen i dokłada wszelkich starań, aby wyceny te były obiektywne, ostrożne i odzwierciedlały realną wartość zabezpieczenia. W celu zapewnienia skutecznego ustanowienia zabezpieczenia Grupa opracowała stosowne wzorce umów zabezpieczeń, wniosków, pełnomocnictw i oświadczeń.

W segmencie detalicznym na zabezpieczenie przyjmowane są głównie nieruchomości mieszkaniowe (kredyty hipoteczne) oraz aktywa finansowe. W przypadku segmentu korporacyjnego oprócz wszelkiego typu nieruchomości (mieszkaniowe, komercyjne, grunty) przyjmowane są głównie zabezpieczenia rzeczowe (pojazdy, sprzęt budowlany, specjalistyczny, maszyny), a także cesje wierzytelności z kontraktów.

Do czasu ustanowienia finalnego zabezpieczenia przyjmowane są zabezpieczenia przejściowe. W Grupie wykorzystywane są również rozmaite formy instrumentów uzupełniających zabezpieczenia, mające na celu ułatwienie prowadzenia egzekucji lub uprawdopodobnienie skuteczności spłaty należności z danego zabezpieczenia między innymi takie jak: oświadczenie o poddaniu się egzekucji, weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku bankowego, cesja prawa z umowy ubezpieczenia.

Grupa monitoruje zabezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie warunków umownych, w tym prawomocnego ustanowienia finalnego zabezpieczenia transakcji, jak również odnawiania scedowanych polis ubezpieczeniowych. Monitorowana jest również wartość zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji kredytowej.

Zgodnie z przyjętą w Grupie polityką kredytową, dopuszcza się także udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, co odbywa się według ściśle określonych zasad zróżnicowanych w zależności od segmentu klienta. Jednak na wypadek pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w podpisanych z klientem dokumentach Grupa zapewnia sobie możliwość dobezpieczenia transakcji.

(3c) Polityka w odniesieniu do utraty wartości i tworzenia odpisów aktualizacyjnych

Organizacja procesu

Proces identyfikacji i pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych został uregulowany w wewnętrznej instrukcji wprowadzonej Notą Zarządzającą Członka Zarządu Banku. Ponadto zasady klasyfikacji należności i szacowania odpisów aktualizujących i rezerw w systemie zarządzania bankiem zostały nakreślone w dokumencie „System Zarządzania w Banku Millennium S.A.” przyjętym uchwałą Zarządu i zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

W Banku nadzór nad procesem szacowania odpisów aktualizujących i rezerw sprawuje Departament Ryzyka (DMR), który odpowiada również bezpośrednio za analizę indywidualną w portfelu biznesowym oraz analizę kolektywną. Oprócz DMR w proces zaangażowane są jednostki restrukturyzacyjno-windykacyjne: Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych - DNG (analiza indywidualna dla portfela windykacyjno-restrukturyzacyjnego klientów korporacyjnych) oraz Departament Dochodzenia Należności Detalicznych - DDN (analiza indywidualnie istotnych ekspozycji detalicznych z utartą wartością, przede wszystkim kredytów hipotecznych). DMR jest jednostką nie powiązaną z procesem udzielania kredytów i nadzorowaną przez członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem.. Podobnie zorganizowane jest szacowanie odpisów aktualizujących w Millennium Leasing.

Zarząd Banku pełni aktywną rolę w procesie wyznaczania odpisów aktualizujących i rezerw, wyniki wyceny portfela kredytowego przedkładane są Zarządowi do akceptacji w cyklu miesięcznym, ze szczegółowym objaśnieniem najistotniejszych zmian, mających wpływ na całkowity poziom odpisów i rezerw, w okresie objętym analizą. Zmiany metodologiczne wynikające z procesu walidacji i doskonalenia metodologii, są prezentowane na Komitecie Walidacji, a następnie na Komitecie Ryzyka, w skład których wchodzi wszyscy członkowie Zarządu Banku.

W okresach miesięcznych przygotowywane są szczegółowe raporty, prezentujące informacje na temat portfela kredytowego Grupy w różnych przekrojach, z uwzględnieniem wysokości odpisów aktualizujących i rezerw, ich dynamiki i struktury. Odbiorcami tych raportów są członkowie Zarządu nadzorujący działalność Grupy w obszarze finansów, ryzyka i informacji zarządczej.

Proces wyznaczania odpisów aktualizacyjnych i rezerw w Grupie jest sformalizowany i opisany w przytoczonej powyżej regulacji, w której szczegółowo zdefiniowano tryb i zasady analizy indywidualnej oraz analizy kolektywnej, w tym algorytmy liczenia poszczególnych parametrów.

Departament Audytu ocenia poprawność szacowania utraty wartości i rezerw co najmniej dwa razy w roku.

Metodologia i założenia przyjęte do wyznaczania utraty wartości ekspozycji kredytowych są regularnie przeglądane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi. W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy indywidualnej, jak i kolektywnej, przeprowadzana jest okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikacja historyczna, której wyniki są brane pod uwagę definiując działania w celu poprawy jakości procesu.

Analiza indywidualna utraty wartości dla należności kredytowych

Ekspozycje kredytowe wyznaczone są do analizy indywidualnej na podstawie kryteriów istotności, które zapewniają, że analiza indywidualna obejmuje, co najmniej 55% portfela biznesowego Grupy oraz 80% portfela zarządzanego przez jednostki odpowiedzialne za windykację i restrukturyzację należności gospodarczych.

Główne elementy procesu analizy indywidualnej:

(1) Identyfikacja przesłanek utraty wartości;

Grupa zdefiniowała przesłanki utraty wartości w ramach analizy indywidualnej dostosowując je do profilu swojego działania. Katalog przesłanek uszczegóławia przesłanki określone w MSR 39 i rekomendacji R, które dotyczą między innymi:

- Sytuacji ekonomiczno-finansowej wskazującej na znaczące trudności finansowe klienta,
- Stwierdzenia nierzetelności klienta w przekazywaniu informacji o jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- Trwałego braku możliwości nawiązania kontaktu z klientem w przypadku naruszenia warunków umowy,
- Wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji przedsiębiorstwa/działalności gospodarczej klienta.
- Ogłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania naprawczego wobec klienta.

Regulacja wewnętrzna zawiera doprecyzowanie wyżej wymienionych przesłanek poprzez wskazanie konkretnych odpowiadających im przypadków i sytuacji, w szczególności w odniesieniu do przesłanek wynikających z znaczących trudności finansowych klienta, naruszenia krytycznych warunków umowy oraz wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji przedsiębiorstwa. Dodatkowo Bank posiada rozbudowany proces monitorowania, który identyfikuje w okresach miesięcznych różnego rodzaju zdarzenia podlegające dodatkowej ocenie przez analityków kredytowych.

(2) Szacowanie przyszłych przepływów;

Elementem procesu kalkulacji utraty wartości jest szacowanie prawdopodobieństwa przepływów zawartych w harmonogramie odnoszących się do pozycji: kapitał, odsetki oraz inne należności. Prawdopodobieństwo realizacji przepływów zawartych w harmonogramie wynika z przeprowadzonej oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta (wskazania źródeł potencjalnych spłat), musi być uzasadnione i oszacowane w oparciu o aktualną dokumentację i szeroko rozumianą wiedzę o jego sytuacji z uwzględnieniem projekcji finansowych. Informacje te gromadzone są przez analityka przed przystąpieniem do analizy zgodnie z wytycznymi określonymi w odpowiednich regulacjach Grupy.

W przypadku zidentyfikowania, co najmniej jednej z przesłanek utraty wartości w analizie indywidualnej ma miejsce tzw. bazowa utrata wartości, czyli prawdopodobieństwo pełnych spłat zobowiązań przez klienta z jego bieżącej działalności jest oceniane na poziomie niższym niż 100%. W instrukcjach wewnętrznych zostały określone parametry wyznaczające minimalną wartość bazowej utraty wartości dla ekspozycji w portfelu biznesowym klientów korporacyjnych.

W przypadku szacowania prawdopodobieństwa przepływów, dla klientów znajdujących się w portfelu zarządzanym przez departamenty zajmujące się działalnością restrukturyzacyjno-windykacyjną analitycy uwzględniają indywidualny charakter każdej transakcji zwracając uwagę między innymi na następujące elementy mogące wpłynąć na wielkość ewentualnych przepływów pieniężnych:

- przyjętą przez Grupę strategię działania wobec klienta,
- wyniki negocjacji z klientem i jego postawę tj. chęć uregulowania zaległości,
- poprawę/pogorszenie się jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- możliwość regulowania zobowiązań z własnych środków kredytobiorcy, czy też konieczność wykorzystania zabezpieczenia, np. poprzez jego sprzedaż.

(3) Oszacowanie wartości godziwej zabezpieczenia, określenie oczekiwanej daty sprzedaży, oraz oszacowanie oczekiwanych wpływów ze sprzedaży z uwzględnieniem kosztów procesu windykacji;

W przypadku wystąpienia bazowej utraty wartości danej ekspozycji kredytowej należy dokonać oszacowania przepływów z tytułu realizacji zabezpieczeń z uwzględnieniem terminów ich realizacji. Uwzględnienie przepływów z tytułu realizacji zabezpieczeń musi być poprzedzone analizą realności ich upłynnienia i oszacowania ich wartości godziwej dodatkowo z uwzględnieniem kosztów windykacyjnych.

W celu zapewnienia obiektywnych zasad ustalania odzysków z zabezpieczeń Grupa opracowała wytyczne w zakresie rekomendowanych parametrów stopy odzysku i okresu odzysku dla wybranych grup zabezpieczeń. Biorąc pod uwagę umiejscowienie ekspozycji w strukturze Banku (portfel biznesowy, portfel restrukturyzacyjno-windykacyjny) oraz rodzaj ekspozycji (kredyt, leasing) określono odrębne zasady dla poszczególnych rodzajów portfeli: biznesowego, restrukturyzacyjno-windykacyjnego oraz leasingowego. Rekomendowane stopy odzysku i okres odzysku z zabezpieczeń podlegają weryfikacji w okresach rocznych.

W przypadku, gdy łączna zdyskontowana wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych z bieżącej działalności klienta, odzysków z zabezpieczeń oraz innych udokumentowanych źródeł jest niższa niż wartość bilansowa ekspozycji kredytowej, wówczas zostaje rozpoznana utrata wartości i księgowany odpis aktualizujący. Jeśli utrata wartości została rozpoznana wobec przynajmniej jednej z ekspozycji klienta w analizie indywidualnej, wszystkie pozostałe ekspozycje klienta są szacowane w procesie analizy indywidualnej bez względu na wysokość zaangażowania i klasyfikowane są do portfela z utratą wartości (*cross-default*).

W wewnętrznych regulacjach określono zasady odwracania strat z tytułu utraty wartości. W przypadku klienta w analizie indywidualnej po stwierdzeniu ustania skutków wystąpienia przesłanek, z zastrzeżeniem prawidłowej obsługi ekspozycji w zdefiniowanym okresie (innym dla klientów korporacyjnych i detalicznych), Bank może podjąć decyzję dotyczącą ustania istnienia/utrzymywania przesłanki i odwrócenia straty.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Analizie kolektywnej podlegają następujące należności grupy ekspozycji kredytowych:

- Ekspozycje nieistotne indywidualnie;
- Ekspozycje istotne indywidualnie, w przypadku których nie została rozpoznana utrata wartości w wyniku analizy indywidualnej.

Do grupy pierwszej zaliczane są ekspozycje, dla których w wyniku analizy kolektywnej zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz utworzono odpis aktualizujący/ rezerwę (tzw. *collective impairment*), jak również ekspozycje, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji, ale utworzono odpis grupowy z tytułu strat zaistniałych, lecz niezareportowanych (tzw. *IBNR - incurred but not reported loss*). Do grupy drugiej należą ekspozycje, wobec których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości w wyniku analizy indywidualnej oraz ekspozycje, wobec których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, ale nie został utworzony indywidualny odpis aktualizujący/ rezerwa z uwagi na pełne pokrycie ekspozycji zdyskontowaną wartością przepływów oczekiwanych z zabezpieczeń lub innych udokumentowanych źródeł. Dla tej grupy tworzony jest odpis IBNR.

Grupa zdefiniowała m. in. następujący katalog przesłanek utraty wartości stosowany w analizie kolektywnej wobec ekspozycji indywidualnie nieistotnych:

- Opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni,
- Włączenie należności do procesu windykacji,
- Posiadanie przez klienta produktu wcześniej spisanego i przeniesionego do ewidencji pozabilansowej.

Grupa w procesie szacowania utraty wartości od wielu lat stosuje regułę *cross-default*, polegającą na przeniesieniu do portfela z utratą wartości wszystkich ekspozycji wobec klienta (niezależnie od segmentu), u którego stwierdzono występowanie przynajmniej jednej przesłanki utraty wartości w stosunku do przynajmniej jednej należności.

Dla celów analizy kolektywnej Grupa zdefiniowała portfele homogeniczne, składające się z ekspozycji o podobnym profilu ryzyka kredytowego. Portfele te zostały utworzone na podstawie segmentacji na linie biznesowe, typy produktów kredytowych, liczbę dni opóźnienia, typy zabezpieczenia (leasing) itp. Podział na portfele homogeniczne jest okresowo weryfikowany z punktu widzenia ich jednorodności.

Kalkulacja odpisów aktualizujących i rezerw metodą kolektywną odbywa się przy zastosowaniu parametrów modelowych, wyznaczonych w oparciu o historyczne obserwacje strat kredytowych dla poszczególnych portfeli homogenicznych. Grupa stosuje następujące parametry:

- PI (ang. *probability of being impaired*) - prawdopodobieństwo wystąpienia utraty wartości,
- LIP (ang. *loss identification period*) - okres identyfikacji straty,
- LGI (ang. *loss given impaired*) - strata w przypadku wystąpienia utraty wartości,
- PU (ang. *probability of utilization*) - prawdopodobieństwo realizacji zobowiązania pozabilansowego.

Wykorzystywane w analizie kolektywnej parametry, wyznaczone są w okresach miesięcznych, w oparciu o historyczne dane statystyczne. Okres obserwacji danych historycznych został zdefiniowany w regulacjach wewnętrznych Grupy, przy uwzględnieniu dążenia do dostosowania poziomu odpisów aktualizujących do aktualnej sytuacji rynkowej i wewnętrznej Grupy, przy jednoczesnym zachowaniu poprawności statystycznej wyliczanych parametrów.

Parametr PI wyznaczany jest w oparciu o historyczny wskaźnik utraty wartości, tzw. „impaired rate”. Do wyliczenia PI pobierane są próbki danych o długości odpowiadającej okresowi identyfikacji straty (LIP) przyjętemu dla danego portfela homogenicznego, pobór próbek odbywa się z częstotliwością miesięczną. Próbkom tym nadawane są wagi, tak aby obserwacje pochodzące z najbardziej aktualnego okresu miały najwyższą wagę, a najmniej aktualne - najniższą. Okres obserwacji danych historycznych do wyznaczenia PI obejmuje ostatnie 36 miesięcy od dnia bilansowego, z uwzględnieniem przesunięcia okna czasowego obserwacji odpowiadającego długości LIP. Ekspozycje podlegające analizie kolektywnej, dla których została zidentyfikowana przynajmniej jedna przesłanka utraty wartości otrzymują PI = 1.

Okres identyfikacji straty (LIP) jest obliczany statystycznie dla każdego z portfeli homogenicznych, na podstawie danych historycznych uwzględniających odstęp czasowy pomiędzy momentem zaistnienia przyczyny niewykonania zobowiązania, a rozpoznaniem przez Grupę utraty wartości.

Okres identyfikacji straty (LIP) w segmencie detalicznym, jest określany i weryfikowany co najmniej raz w roku, w oparciu o dane pozyskane od klientów mających problem z terminową obsługą.

Pod koniec 2014r została przeprowadzona pierwsza statystyczna weryfikacja wartości LIP dla segmentu korporacyjnego, która potwierdziła stosowaną w Banku wartość dla tego segmentu .

Parametr LGI wyznaczany jest, jako średnia rzeczywistych strat obserwowanych w 12 okienkach obserwacyjnych o długości od 24 do 48 miesięcy w zależności od portfela homogenicznego. Tym samym okres obserwacji danych historycznych do wyznaczenia LGI obejmuje straty z ostatnich 36 do 60 miesięcy od dnia bilansowego.

Od 31.10.2014 Bank używa nowego modelu LGI dla szacowania utraty wartości dla kredytów hipotecznych. Nowy model jest adaptacją modelu LGD utworzonego dla liczenia wymogu kapitałowego w ramach metody IRB.

Nowy model LGI dla kredytów hipotecznych opiera się na dogłębnej, statystycznie wyznaczonej segmentacji, bazującej na LTV, walucie, fładze restrukturyzacji, kwocie ekspozycji na moment wejścia w default.

Parametr PU, oznaczający prawdopodobieństwo wykorzystania ekspozycji pozabilansowej po wejściu w status impaired, wyliczany jest dla kart kredytowych, rewolwingów i limitów w rachunku bieżącym oraz dla gwarancji. Parametr ten szacowany jest osobno dla osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych. Okres obserwacji danych historycznych do wyznaczenia PU obejmuje ostatnie 36 miesięcy od dnia bilansowego. Próbkom danych pochodzącym z okresu obserwacji nadawane są odpowiednie wagi, których wielkości są identyczne jak w przypadku parametru PI. Parametr PU aktualizowany jest każdego miesiąca.

Regulacje wewnętrzne definiują szczegółowo zasady odwracania strat z tytułu utraty wartości wyznaczonej metodą kolektywną. Co do zasady odwrócenie straty i rozwiązanie odpisu aktualizującego/ rezerwy jest możliwe w przypadku ustania przesłanek utraty wartości, w tym spłaty zaległości lub wyłączenia z portfela windykacyjnego (reklasyfikacja do kategorii bez utraty wartości) bądź w przypadku sprzedaży wierzytelności. Reklasyfikacja do kategorii bez utraty wartości w przypadku ekspozycji podlegających restrukturyzacji jest możliwa tylko wówczas, jeśli klient przejdzie pomyślnie zdefiniowany okres „kwarantanny”, w którym nie wykaże opóźnień w spłacie kapitału lub odsetek powyżej 30 dni. Okres kwarantanny może rozpocząć się jedynie po upływie okresu zawieszenia/obniżenia spłat (tzw. Grace period) - jeśli takie udogodnienie zostało przyznane na skutek restrukturyzacji. Powyższe nie dotyczy portfela restrukturyzacyjno-windykacyjnego korporacji, dla którego zdefiniowano odrębne warunki przeniesienia do kategorii bez utraty wartości. Dla transakcji leasingowych okres kwarantanny równa się okresowi przebywania w portfelu restrukturyzacyjnym, plus dodatkowo zdefiniowany okres. W czasie jego trwania, opóźnienia w spłatach również nie mogą przekraczać 30 dni.

Wyniki modeli wykorzystywanych w analizie kolektywnej poddawane są okresowej weryfikacji historycznej. Parametry oraz modele objęte są również procesem zarządzania modelami, uregulowanym w dokumencie „Zasady zarządzania modelami ryzyka kredytowego”, w ramach którego określone są, między innymi, zasady tworzenia, zatwierdzania, monitoringu i walidacji, oraz weryfikacji historycznej modeli. Walidacja modeli i parametrów oraz weryfikacja historyczna odpisów aktualizujących/ rezerw wyznaczonych metodą kolektywną jest przeprowadzana nie rzadziej niż raz w roku.

Jeśli w wyniku walidacji i analizy cykliczności modeli kredytowych oraz weryfikacji historycznej odpisów aktualizujących i rezerw Bank dochodzi do wniosku, że stosowane na dany dzień bilansowy parametry odbiegają od rzeczywistego trendu kształtowania się danych będących podstawą ich wyznaczenia wówczas Bank może dostosować okres obserwacji danych historycznych do bieżących warunków ekonomicznych.

(3d) Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe, tj. bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko

tys. PLN	Maksymalna ekspozycja	
	31.12.2014	31.12.2013
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi przedstawiają się następująco:	57 485 080	52 991 328
Kredyty i pożyczki dla banków	2 384 744	1 519 614
Kredyty i pożyczki dla klientów:	44 142 699	41 765 680
Kredyty dla klientów indywidualnych:	31 435 346	30 511 707
- Karty kredytowe	665 462	665 292
- Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	3 863 260	3 043 648
- Kredyty hipoteczne	26 906 624	26 802 767
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	12 189 838	10 638 618
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	517 515	615 355
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	933 482	432 822
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	502 040	629 078
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	0	0
Inwestycyjne papiery dłużne	9 242 575	8 240 418
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	155 642	242 061
Pozostałe aktywa finansowe	123 898	161 655
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi:	7 757 464	7 815 492
Gwarancje finansowe	1 066 034	1 123 212
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	6 691 430	6 692 280

Powyższa tabela przedstawia strukturę ekspozycji na ryzyko kredytowe Grupy na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz 31 grudnia 2013 r., bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko. Dla aktywów bilansowych ekspozycje prezentowane powyżej oparte są na kwotach netto przedstawionych w bilansie.

Jakość kredytowa aktywów finansowych - nieprzeterminowane, bez utraty wartości

tys. PLN	31.12.2014	31.12.2013
Ekspozycje bilansowe narażone na ryzyko nie przeterminowane i bez utraty wartości	55 153 785	50 968 223
Kredyty i pożyczki dla banków (rating zewnętrzny Fitch: od BB+ do AA-; Moody's: od B1 do Aa3; S&P: od B+ do AA-)	2 384 754	1 519 630
Kredyty i pożyczki dla klientów* (wg. Master Skali):	41 935 274	39 904 157
• 1-3 najwyższa jakość	17 883 762	17 806 844
• 4-6 dobra jakość	6 364 193	6 222 984
• 7-9 średnia jakość	9 578 724	7 492 106
• 10-12 niska jakość	4 189 676	4 297 621
• 13-14 pod obserwacją	229 708	149 891
• 15 niewykonanie zobowiązania**	498 966	443 723
• Bez ratingu***	3 190 245	3 490 988
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (obligacje Skarbu Państwa****)	933 482	432 822
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (wg Master Skali)	502 040	629 078
• 1-3 najwyższa jakość	218 158	191 580
• 4-6 dobra jakość	204 850	180 766
• 7-9 średnia jakość	9 263	13 605
• 10-12 niska jakość	5 671	4 972
• 15 niewykonanie zobowiązania	0	54
• Bez ratingu	18 002	15 385
• Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	27 097	11 321
• Instrumenty pochodne zabezpieczające	18 999	211 395
Inwestycyjne papiery dłużne (Skarb Państwa****, Bank Centralny****, obligacje samorządowe)	9 242 593	8 240 475
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	155 642	242 061

(*) - należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii;

(**) - należności bez utraty wartości ze względu na fakt, że zdyskontowana wartość zabezpieczeń pokrywa w pełni ekspozycję;

(***) - grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego oraz projektami inwestycyjnymi i niektórymi klientami leasingowymi;

(****) - rating dla Polski w 2014 r. A - (S&P)

(3e) Kredyty i pożyczki

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom oraz podstawowe wskaźniki portfela kredytowego przedstawiają się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2014		31.12.2013	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	41 935 274	2 384 754	39 904 157	1 519 630
Przeterminowane*, ale bez rozpoznanej utraty wartości	1 642 431	0	1 270 808	0
Łącznie bez rozpoznanej utraty wartości (IBNR)	43 577 705	2 384 754	41 174 965	1 519 630
Z rozpoznąą utratą wartości	1 923 249	0	1 903 046	0
Kredyty i pożyczki, brutto	45 500 954	2 384 754	43 078 011	1 519 630
Odpisy z tytułu utraty wartości łącznie z IBNR	(1 358 256)	(10)	(1 312 331)	(16)
Kredyty i pożyczki, netto	44 142 699	2 384 744	41 765 680	1 519 614
Kredyty z rozpoznąą utratą wartości / kredyty ogółem	4,23%	0,00%	4,42%	0,00%

(*) - należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii;

Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości w tys. PLN

	31.12.2014		31.12.2013	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości	43 151 201	2 384 754	40 646 749	1 519 630
Ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości, w tym:	426 504	0	528 216	0
- oczekiwane przepływy uwzględniają przepływy z zabezpieczeń, w tym:	426 504	0	528 216	0
- przeterminowane*	17 890	0	54 004	0
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, brutto	43 577 705	2 384 754	41 174 965	1 519 630
Odpisy na poniesione, niezareportowane straty (IBNR)	(161 724)	(10)	(198 877)	(16)
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, netto	43 415 981	2 384 744	40 976 088	1 519 614

(*) - należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii;

Kredyty i pożyczki przeterminowane, ale bez rozpoznanej utraty wartości

Kredyty i pożyczki przeterminowane poniżej 90 dni nie są uważane za ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, chyba, że zostaną zidentyfikowane inne przesłanki impairmentu. Kwota brutto kredytów i pożyczek z podziałem na segmenty klientów, przeterminowanych, ale bez rozpoznanej utraty wartości, przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2014				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Opóźnienia 5 - 30 dni(*)	616 327	505 793	177 498	0	1 299 618
Opóźnienia 31 - 60 dni	104 973	92 026	48 783	0	245 782
Opóźnienia 61 - 90 dni	34 789	32 676	21 166	0	88 631
Opóźnienia pow. 90 dni(**)	6 611	11	1 778	0	8 400
Suma	762 700	630 506	249 225	0	1 642 431

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2013				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Opóźnienia 5 - 30 dni(*)	332 640	491 036	114 150	0	937 826
Opóźnienia 31 - 60 dni	91 253	90 118	43 165	0	224 536
Opóźnienia 61 - 90 dni	22 153	27 947	18 682	0	68 782
Opóźnienia pow. 90 dni(**)	36 521	1 700	1 443	0	39 664
Suma	482 567	610 801	177 440	0	1 270 808

(*) - należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii;

(**) - należności opóźnione powyżej 90 dni i jednocześnie nie będące w portfelu z utratą wartości, posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne lub poniżej progu kwotowego.

Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości

Kwota brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości w podziale na segmenty klientów przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2014				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	800 358	109 360	2 117	0	911 835
Analiza kolektywna	245 827	314 044	451 543	0	1 011 414
Suma	1 046 185	423 404	453 660	0	1 923 249

Zaangażowanie brutto, w tys. PLN	31.12.2013				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	814 622	69 971	1 475	0	886 068
Analiza kolektywna	233 931	290 998	492 049	0	1 016 978
Suma	1 048 553	360 969	493 524	0	1 903 046

Kredyty i pożyczki objęte analizą indywidualną

Kwantyfikacja wartości portfela objętego analizą indywidualną oraz wartości utworzonych odpisów w podziale na należności (i odpowiednio odpisy) z rozpoznaną utratą wartości i portfel IBNR została przedstawiona w notach finansowych. Tabele poniżej prezentują strukturę portfela objętego analizą indywidualną z rozpoznaną utratą wartości.

Tabele poniżej prezentują strukturę portfela objętego analizą indywidualną z rozpoznaną utratą wartości.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom - wg walut, zaangażowanie brutto

	31.12.2014			31.12.2013		
	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjnymi	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjnymi
PLN	804 791	88,3%	65,4%	804 375	90,8%	62,6%
CHF	64 687	7,1%	21,8%	39 770	4,5%	14,3%
EUR	29 990	3,3%	51,8%	32 426	3,7%	27,7%
USD	5 434	0,6%	10,0%	9 240	1,0%	9,9%
JPY	6 933	0,8%	3,4%	257	0,0%	11,3%
GBP	0	-	-	0	0,0%	-
RAZEM	911 835	100,0%	61,1%	886 068	100,0%	58,6%

Kredyty i pożyczki udzielone klientom - wg stopnia pokrycia odpisami aktualizacyjnymi, zaangażowanie brutto

	31.12.2014		31.12.2013	
	kwota w tys. PLN	udział %	kwota w tys. PLN	udział %
do 20%	179 917	19,7%	199 274	22,5%
Powyżej 20% do 40%	118 237	13,0%	113 277	12,8%
Powyżej 40% do 60%	97 007	10,6%	159 361	18,0%
Powyżej 60% do 80%	138 226	15,2%	57 679	6,5%
Powyżej 80%	378 448	41,5%	356 477	40,2%
RAZEM	911 835	100,0%	886 068	100,0%

Na koniec 2014 roku finansowy efekt ustanowionych zabezpieczeń wykorzystanych dla należności z rozpoznaną utratą wartości Grupy w analizie indywidualnej (Case by Case) wyniósł 195 mln zł (w 2013 r. - 186 mln zł). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych rezerw przypisanych do tego portfela byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu w analizie indywidualnej nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

Kredyty i pożyczki restrukturyzowane

Restrukturyzacja należności jest prowadzona przez specjalnie do tego celu powołane jednostki (oddzielnie dla należności gospodarczych i detalicznych).

Restrukturyzacja zarówno należności gospodarczych, jak i detalicznych ma na celu wykonanie efektywnych działań wobec klientów mających doprowadzić do minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyk ponoszonych przez Grupę w związku z zawartymi z klientem transakcjami, z których wynikają należności lub zobowiązania pozabilansowe Grupy.

Restrukturyzacja prowadzona jest wobec należności włączonych na podstawie ustalonych w Grupie zasad do portfeli restrukturyzacyjno-windykacyjnych i obejmuje ustalenie nowych, akceptowalnych przez Grupę warunków transakcji (w tym w szczególności zasad ich spłaty i zabezpieczenia oraz ewentualnego uzyskania dodatkowych zabezpieczeń).

Dochodzenie należności detalicznych jest procesem w pełni scentralizowanym, realizowanym w dwóch etapach:

- 1) postępowanie monitorujące - realizowany przez Departament Bankowości Bezpośredniej,
- 2) postępowanie restrukturyzacyjno-egzekucyjne - realizowany przez Departament Dochodzenia Należności Detalicznych.

Proces wykonywany przez Departament Bankowości Bezpośredniej dotyczy działań polegających na bezpośrednim, telefonicznym kontakcie z klientem i uzyskaniem spłaty wymagalnych należności względem Banku. W sytuacji braku spłaty zadłużenia lub zgłoszenia przez klienta chęci restrukturyzacji zadłużenia dalsze prowadzenie sprawy odbywa się przez Departament Dochodzenia Należności Detalicznych i obejmuje wszelkie działania restrukturyzacyjne oraz windykacyjne.

Dochodzenie należności jest wspierane przez wyspecjalizowany system informatyczny działający na pełnym portfelu klienta, w pełni zautomatyzowany w fazie monitorowania portfela, jak i wspomagający czynności w późniejszej fazie restrukturyzacji i windykacji. Integralną częścią systemu jest behawioralny model scoringowy, wykorzystywany na etapie postępowania monitorującego. System ten jest wykorzystywany w zarządzaniu procesem dochodzenia należności detalicznych w stosunku do wszystkich segmentów klienta.

Model scoringowy bazuje w swoich wewnętrznych obliczeniach między innymi na: segmencie biznesowym klienta, rodzaju produktu obciążonego ryzykiem kredytowym (szczególnie dotyczy to produktów hipotecznych) oraz historii współpracy z klientem w ramach poprzednich działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych. Opóźnione należności klientów detalicznych trafiają do systemu informatycznego automatycznie 4 dnia od daty powstania należności wymagalnej.

Proces restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych (tj. należności od klientów korporacyjnych i SME) jest scentralizowany i realizowany przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych. Dochodzenie należności gospodarczych ma na celu maksymalizację odzysku w jak najkrótszym czasie i ograniczenie ryzyka ponoszonego przez Grupę poprzez realizację przyjętej strategii działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w stosunku do:

- klienta,
- należności gospodarczych,
- zabezpieczeń ich spłaty.

Działania realizowane w ramach ww. strategii obejmują m.in.: ustalanie warunków finansowania Klientów, warunków restrukturyzacji należności gospodarczych, w tym zasad ich spłaty oraz zabezpieczeń, uzyskiwanie nowych, wartościowych i płynnych zabezpieczeń, doprowadzania do spłaty polubownej, realizację windykacji (w tym komorniczej) należności wymagalnych, w tym z posiadanych zabezpieczeń, działania w procesach upadłościowych dłużników, prowadzenie wymaganych działań sądowych.

Dla zarządzania procesem restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych stosuje aplikacje wspierające proces zarządzania i decyzyjny oraz monitorowania, które szybko dostarczają podstawowych informacji na temat należności, zabezpieczenia, zastosowanego podejścia oraz podstawowych działań i terminów.

Poniższa tabela pokazuje portfel kredytów z rozpoznaną utratą wartości zarządzany przez jednostki organizacyjne Grupy zajmujące się restrukturyzacją należności.

Zaangażowanie brutto w tys. PLN	31.12.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	434 483	436 481
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	195 806	233 621
Razem	630 289	670 102

Bankowe tytuły egzekucyjne

W 2014 r. odnośnie należności gospodarczych Bank wystawił 135 bankowych tytułów egzekucyjnych (BTE) na łączną kwotę 258,5 mln PLN (w przeliczeniu wg średniego kursu NBP z dnia 31.12.2014 r.), w tym:

- 131 BTE w PLN na łączną kwotę 241,2 mln PLN,
- 1 BTE w PLN (0,7 mln PLN) i EUR (0,2 mln EUR),
- 3 BTE w CHF na kwotę 4,5 mln CHF.

Ponadto w 2014 roku Bank wystawił 12 839 bankowych tytułów egzekucyjnych dotyczących należności detalicznych oraz małych firm, na łączną kwotę 228,6 mln PLN. Dodatkowo w 2014 roku Bank skierował do sądów 6 928 pozwów o wydanie nakazu zapłaty na kwotę 57,6 mln PLN.

(3f) Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe

Poniższa tabela przedstawia strukturę papierów wartościowych znajdujących się w portfelu Grupy na dzień 31 grudnia 2014 r. (zaangażowanie brutto w tys. PLN):

Emitowane przez	Papiery dłużne przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Akcje	Razem
Skarb Państwa	933 482	6 749 204	22	7 682 708
Bank Centralny	0	2 400 000	0	2 400 000
Pozostałe	0	93 388	10 464	103 852
- notowane	0	0	1 073	1 073
- nie notowane	0	93 388	9 391	102 779
Razem	933 482	9 242 592	10 486	10 186 560

Poniższa tabela przedstawia strukturę papierów wartościowych znajdujących się w portfelu Grupy na dzień 31 grudnia 2013 r. (zaangażowanie brutto w tys. PLN):

Emitowane przez	Papiery dłużne przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Akcje	Razem
Skarb Państwa	432 822	5 134 748	22	5 567 592
Bank Centralny	0	2 999 792	0	2 999 792
Pozostałe	0	105 935	21 759	127 694
- notowane	0	0	517	517
- nie notowane	0	105 935	21 242	127 177
Razem	432 822	8 240 475	21 781	8 695 078

(3g) Przewłaszczone zabezpieczenia

W 2014 r. poza jedną opisaną poniżej sytuacją nie dokonywano istotnych bezpośrednich przejęć przez Bank i sprzedaży środków trwałych stanowiących zabezpieczenie kredytu. Powyższa sytuacja powodowana jest realizacją innych, bardziej efektywnych ścieżek zaspokajania z zastawów lub przewłaszczeń (czasowo i kwotowo przy ograniczeniu kosztów), tj. doprowadzania do sprzedaży przedmiotu zastawu lub przewłaszczenia bezpośrednio przez dawcę zabezpieczenia pod nadzorem Banku i z przeznaczeniem całości tak uzyskanych środków na spłatę. Odmianą takiego działania jest zawieranie porozumień z syndykami w upadłości na podstawie, których syndyk za uzgodnioną opłatą zabezpiecza i przechowuje przedmioty zastawione lub przewłaszczone oraz w porozumieniu z Bankiem dokonuje ich oferowania i sprzedaży (w tym w ramach sprzedaży zorganizowanych części lub całego przedsiębiorstwa dłużnika) - i tak uzyskane środki przekazywane są bezpośrednio na spłatę należności Banku (zaspokojenie z zabezpieczenia w ww. sposób realizowane jest bez etapu przejęcia przewłaszczonych rzeczy do bilansu Banku na „Aktywa trwałe do zbycia”).

W 3 kw. 2014 r. Bank w ramach realizacji praw z zastawu na zapasach dokonał jednostkowego przejęcia zapasów na łączną kwotę brutto 25,7 mln PLN. Przejęte zapasy zostały zbyte w tym samym kwartale, w związku z tym na dzień 31.12.2014 nie było w bilansie Banku aktywów ewidencjonowanych w pozycji „Aktywa trwałe do zbycia”.

Jednocześnie spółka zależna od Banku - Millennium Leasing, dokonuje przejęcia środków trwałych będących przedmiotem leasingu i prowadzi aktywne działania w celu ich zbycia. Dane o wartości tych aktywów i ich zmianach w okresie sprawozdawczym przedstawione są w **nocie (23) „Aktywa trwałe do zbycia”** skonsolidowanego bilansu Grupy.

(3h) Polityka w zakresie spisywania należności

Ekspozycje kredytowe, dla których Grupa nie oczekuje wystąpienia żadnych przepływów pieniężnych do odzyskania i dla których utworzony został odpis z tytułu utraty wartości lub korekta wartości dla wiarytelności pochodzących z terminowych operacji finansowych, które łącznie pokrywają w całości należność pozostałą do spłaty, są spisywane z bilansu w ciężar odpisu aktualizującego i przenoszone do ewidencji pozabilansowej. Przedmiotowa operacja nie powoduje umorzenia należności, tj. nie powoduje zwolnienia dłużnika z długu ani zaprzestania wymaganych prawem i uzasadnionych ekonomicznie działań prawnych i windykacyjnych celem dochodzenia spłaty.

Najczęściej Grupa spisuje należności w ciężar rezerw na utratę wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, tj. między innymi:

- uzyskania postanowienia o bezskuteczności postępowania egzekucyjnego;
- śmierci dłużnika;
- uzyskania potwierdzenia braku szans na zaspokojenie ze środków masy upadłościowej;
- wyczerpania możliwości prowadzenia egzekucji wobec braku majątku dłużnika głównego i innych osób zobowiązanych (np. dawców zabezpieczeń).

(3i) Koncentracja ryzyk aktywów finansowych z ekspozycją na ryzyko kredytowe

Sektory przemysłu

Poniższa tabela przedstawia podział głównych kategorii ekspozycji kredytowych Grupy z rozbiciem na czynniki składowe, według kategorii klientów.

wg stanu na 31.12.2014	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne(*)	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	2 384 754	0	0	0	0	0	0	0	2 384 754
Kredyty i pożyczki dla klientów	164 161	4 536 347	3 448 222	1 870 621	473 688	27 138 443	4 879 755	2 989 717	45 500 954
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	17	69	542	0	933 483	0	0	124	934 235
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	473 674	22 739	1 939	124	0	0	0	3 564	502 040
Inwestycyjne papiery wartościowe	6 890	0	0	28	9 242 616	0	0	2 793	9 252 327
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności z tyt. papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	155 642	0	0	0	0	0	0	0	155 642
RAZEM	3 185 138	4 559 155	3 450 703	1 870 773	10 649 787	27 138 443	4 879 755	2 996 198	58 729 952

(*) - w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym

wg stanu na 31.12.2013	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne(*)	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	1 519 630	0	0	0	0	0	0	0	1 519 630
Kredyty i pożyczki dla klientów	253 164	4 173 352	3 083 582	1 478 948	420 382	26 993 293	4 099 859	2 575 431	43 078 011
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	24	31	55	0	432 822	0	0	116	433 048
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	594 597	15 836	547	5 752	0	0	0	12 346	629 078
Inwestycyjne papiery wartościowe	1 929	16 539	0	27	8 240 497	0	0	3 038	8 262 030
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności z tyt. papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	242 061	0	0	0	0	0	0	0	242 061
RAZEM	2 611 405	4 205 758	3 084 184	1 484 727	9 093 701	26 993 293	4 099 859	2 590 931	54 163 858

(*) - w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym

4) RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe obejmuje obecne i przyszłe oddziaływania na zyski lub kapitał ze strony zmiany wartości portfela Grupy wywołanej niekorzystnymi ruchami stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen obligacji, akcji lub towarów.

Miary oceny ryzyka rynkowego

Pomiar ryzyka rynkowego w Grupie pozwala na monitorowanie wszystkich możliwych typów ryzyka, to jest ryzyka ogólnego (w tym ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji), ryzyka nieliniowego, ryzyka szczególnego, jak i ryzyka cen towarów. W 2014 roku ryzyko nieliniowe oraz ryzyko cen towarów nie występowało w Grupie. Ryzyko cen akcji uznano za nieistotne jako że zaangażowanie Grupy w instrumenty kapitałowe jest znikome.

Pomiar każdego z typów ryzyka odbywa się indywidualnie przy pomocy odpowiednich modeli, a następnie wyniki integrowane są w całkowite ryzyko rynkowe bez uwzględnienia jakiegokolwiek efektu dywersyfikacji między czterema typami ryzyka (najgorszy scenariusz).

Główną miarą, stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyka rynkowego (ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji) jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać w portfelu w określonym czasie (okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku.

Wartość narażona na ryzyko w Grupie jest obliczana z założeniem 10-dniowego okresu utrzymania oraz 99% poziomu ufności (przedział jednostronny). W celu dostosowania do wymogów regulacyjnych CRDIV / CRR, od kwietnia 2014 zmienność związaną z każdym czynnikiem ryzyka rynkowego uwzględnionym w modelu VaR (jak i korelacje występującymi między nimi) estymuje się za pomocą równo ważonych zmian parametrów rynkowych wykorzystując efektywny okres obserwacji danych historycznych z ostatniego roku. Stosowana wcześniej metoda EWMA (ang. exponentially weighted moving average) z efektywnie krótszym okresem obserwacji jest teraz uzasadniona jedynie w przypadku istotnego skoku zmienności cenowej.

W celu monitorowania i limitowania pozycji w instrumentach, dla których nie jest możliwa należyta ocena ryzyk rynkowych z zastosowaniem modelu VaR (ryzyko nieliniowe, cen towarów i ryzyko szczególne) wprowadzono odpowiednie zasady pomiaru tych ryzyk. Ryzyko nieliniowe mierzone jest według wewnętrznej metodologii, która jest zgodna z metodologią VaR - przyjmując się ten sam okres utrzymania jak i poziom ufności. Ryzyko szczególne i ryzyko cen towarów mierzone jest według metody standardowej, zgodnie z regulacjami nadzorczymi uwzględniając zmianę okresu utrzymania pozycji.

Pomiar ryzyka rynkowego odbywa się codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami.

W celu zapewnienia adekwatności modelu VaR dla oceny ryzyk występujących na otwartych pozycjach, ustanowiono i przeprowadza się codziennie proces testowania wstecznego.

Wszystkie zgłoszone przekroczenia są udokumentowane, łącznie z wyjaśnieniem przyczyn ich powstania oraz zaliczeniem do jednej z trzech klas wyjaśnienia przekroczeń: adekwatność modelu, niewystarczająca dokładność modelu lub nieprzewidziane ruchy rynkowe.

Równoległe do metody VaR portfele są poddawane szeregowi scenariuszy warunków skrajnych w celu:

- Oszacowania potencjalnej straty ekonomicznej, wynikającej ze skrajnych wahań czynników ryzyka rynkowego,
- Identyfikacji ruchów ryzyka rynkowego, ewentualnie nie ujętych w VaR, na które portfele są bardziej wrażliwe,
- Identyfikacji czynności, które mogą zostać podjęte w celu redukcji wpływu skrajnych zmian czynników ryzyka.
- Stosuje się następujące rodzaje scenariuszy rynkowych:
 - Równoległe przesunięcia krzywych dochodowości,
 - Bardziej stromy lub spłaszczony przebieg krzywych dochodowości,
 - Wahania kursów wymiany,
 - Niekorzystne scenariusze historyczne.

Proces kalkulacji VaR jest prowadzony z zastosowaniem oprogramowania opracowanego na bazie technologii sieci internetowej. Zapewnia to dostęp w trybie bieżącym do wartości zagrożonej ryzykiem w każdym obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym.

VaR stosuje się jako miarę w ocenie ryzyk poniesionych na pozycjach w ujęciu skonsolidowanych jak i osobno dla Księgi Handlowej oraz Bankowej. Dodatkowo każda Księga podzielona jest na obszary zarządzania ryzykiem. Limit całkowity wyrażony jest jako ułamek skonsolidowanych funduszy własnych, a następnie dzielony jest na Księgi, poszczególne obszary zarządzania ryzykiem i na różne typy ryzyka, co pozwala Grupie w pełni na pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka rynkowego. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (VaR) na tle obowiązujących limitów jest raportowana codziennie do wszystkich obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i nadzorowanie ryzyka rynkowego w Grupie.

Limity ograniczające ryzyko rynkowe podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. zmianę wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, a także sytuację rynkową. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 listopada 2014.

Wskaźniki VaR dla Grupy pozostawały w 2014 roku na średnim poziomie 29,1 mln PLN (12% limitu) oraz 61,0 mln PLN (22% limitu) na koniec grudnia 2014. Wskaźniki VaR ukazane w poniższej tabeli odzwierciedlają łączną ekspozycję na ryzyko rynkowe w Grupie, to jest łącznie dla Księgi Handlowej i Księgi Bankowej. Efekt dywersyfikacji dotyczy ryzyka ogólnego i odzwierciedla korelacje między jego składnikami. Niski poziom efektu dywersyfikacji wynika z faktu, że ryzyko rynkowe w Banku stanowi przede wszystkim ryzyko stopy procentowej. Liczby w Tabeli zawierają także ekspozycje na ryzyko rynkowe generowane w podmiotach zależnych, jako że Bank zarządza ryzykiem rynkowym na poziomie centralnym.

Miary VaR w Grupie dla ryzyka rynkowego (tys. zł) :

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku)				
	Koniec grudnia 2013	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2014
Ryzyko całkowite	17 316	29 084	62 717	13 215	61 005
Ryzyko ogólne	14 506	26 363	60 232	10 416	58 499
VaR stopy procentowej	14 503	26 376	60 254	10 404	58 492
Ryzyko kursowe	132	159	1 471	12	107
Efekt dywersyfikacji	0,9%				0,2%
Ryzyko szczególne	2 810	2 721	2 814	2 485	2 497

Ekspozycje w 2013 roku wynosiły odpowiednio (tys. zł):

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2012 roku do 31 grudnia 2013 roku)				
	Koniec grudnia 2012	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2013
Ryzyko całkowite	11 419	27 202	60 812	11 419	17 316
Ryzyko ogólne	8 399	24 270	57 907	8 399	14 506
VaR stopy procentowej	8 397	24 282	57 915	8 397	14 503
Ryzyko kursowe	18	184	5 077	13	132
Efekt dywersyfikacji	0,2%				0,9%
Ryzyko szczególne	3 020	2 932	3 037	2 810	2 810

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w podziale na Księgę Handlową i Bankową oraz na typy ryzyka przedstawione są w tabelach poniżej (tys. zł):

Księga Bankowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (2014)				
	31.12.2013	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2014
Ryzyko całkowite	17 232	27 433	58 808	11 376	58 442
Ryzyko ogólne	14 422	24 715	56 328	8 579	55 962
VaR stopy procentowej	14 422	24 720	56 328	8 579	55 962
Ryzyko kursowe	0	22	136	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (2013)				
	31.12.2012	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2013
Ryzyko całkowite	11 764	23 923	56 326	11 764	17 232
Ryzyko ogólne	8 760	20 993	53 447	8 760	14 422
VaR stopy procentowej	8 760	20 993	53 447	8 760	14 422
Ryzyko kursowe	0	8	133	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,0%

Księga Handlowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (2014)				
	31.12.2013	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2014
Ryzyko całkowite	1 124	3 708	8 651	500	5 350
Ryzyko ogólne	1 124	3 705	8 649	498	5 323
VaR stopy procentowej	1 118	3 705	8 699	434	5 316
Ryzyko kursowe	132	147	1 471	12	107
Efekt dywersyfikacji	11,2%				1,9%

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (2013)				
	31.12.2012	Średnio	Maksimum	Minimum	31.12.2013
Ryzyko całkowite	2 676	5 842	20 911	878	1 124
Ryzyko ogólne	2 661	5 840	20 911	878	1 124
VaR stopy procentowej	2 665	5 832	20 919	816	1 118
Ryzyko kursowe	18	180	5 077	13	132
Efekt dywersyfikacji	0,8%				11,2%

W 2014 roku limity na wartość zagrożoną nie były przekraczane - zarówno dla całej Grupy, jak i dla Księgi Handlowej i Bankowej z osobna.

Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są zawsze raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka walutowego. Ryzyko walutowe uwzględnia wszystkie pozycje wymiany walutowej Grupy. Zgodnie ze Strategią Ryzyka przyjętą w Grupie, otwarte pozycje walutowe są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Banku system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są głównie w Księdze Handlowej.

W 2014 roku całkowita pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała poniżej obowiązujących limitów maksymalnych.

Kształtowanie się całkowitej pozycji walutowej (na koniec dnia) w Portfelu Handlowym przedstawia poniższa tabela (w tys. PLN):

Pozycja całkowita	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2014	7 075	1 727	34 258	6 598
2013	8 318	1 431	63 984	7 287

Oprócz wyżej wspomnianych ograniczeń ryzyka rynkowego, w Grupie obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej Grupy. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji.

W procesie testowania wstecznego modelu VaR nie wykryto żadnych przekroczeń w okresie ostatnich 12 miesięcy (zgodnie z poniższą tabelą, w tys. PLN).

Data sprawozdawcza	VaR (ryzyko ogólne)	Teoretyczna zmiana wartości portfela (wartości bezwzględne)	Liczba przekroczeń w ciągu ostatnich 12 miesięcy *
2014-12-31	58 499	659	0
2013-12-31	14 506	303	2

* uznaje się, że przekroczenie miało miejsce, gdy różnica pomiędzy bezwzględną wartością zmiany portfela a poziomem miary VaR jest dodatnia

Ocenę VaR uzupełnia monitorowanie wrażliwości portfeli obciążonych ryzykiem rynkowym na ww. scenariusze warunków skrajnych.

Zgodnie z zasadami przyjętymi przez Grupę limity dla wyników testów warunków skrajnych biorących pod uwagę prawdopodobieństwo materializacji scenariusza są trzy razy wyższe od limitów dla dziennego zarządzania ryzykiem rynkowym. W 2014 roku limity dla ekspozycji rynkowej w warunkach skrajnych nie były przekraczane.

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stóp procentowych. Co do zasady, pozycja walutowa generowana w Księdze Bankowej jest w całości przekazywana do Księgi Handlowej, gdzie zarządza się nią na bazie dziennej. Przyjęte restrykcyjne limity na pozycję walutową gwarantują, że ryzyko rynkowe generowane przez otwarte pozycje walutowe ma charakter rezydualny w Grupie, a w Księdze Bankowej nie występuje (patrz Tabela powyżej).

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej wynika przede wszystkim z niedopasowania aktywów i pasywów (włączając Kapitał) o stałym oprocentowaniu (lub o stopie zerowej), a także, choć w mniejszym stopniu, z różnic w terminach przeszacowania aktywów oraz pasywów jak i w ich stopach referencyjnych, o ile takie są kontraktowo określone. Dodatkowo, ze względu na specyfikę polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów konsumpcyjnych nie może przekraczać czterokrotności stopy Lombardowej Narodowego Banku Polskiego. W sytuacjach takich jak ta w październiku 2014 (obniżenie stopy referencyjnej o 50 punktów bazowych, a stopy Lombardowej o 100 punktów bazowych) Bank podlega asymetrycznemu wpływowi na jego wynik z tytułu odsetek, który to uzależniony jest od procentowego udziału portfela kredytowego podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- W zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej Bank stosuje naturalne zabezpieczenie między kredytami i depozytami, a także obligacje o stałym oprocentowaniu i instrumenty pochodne, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku z tytułu odsetek.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na zysk Grupy netto, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu występowania ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej.

Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo, zarówno miary dochodowe jak i miary oparte na wartości ekonomicznej, to jest kwartalnie:

- wartość ekonomiczną kapitału, która mierzy teoretyczną zmianę wartości bieżącej netto wszystkich pozycji Grupy na skutek szokowych zmian w równoległym przesunięciu rynkowej krzywej dochodowości w dół/górę (zakłada się, że w otoczeniu niskich stóp procentowych dolna granica wynosi 0%¹). Tym samym, wyniki wskazują na wrażliwość wartości ekonomicznej Grupy na skutek zmian stóp procentowych,

oraz miesięcznie:

- analizę wrażliwości wartości pozycji na zmiany stóp procentowych mierzoną za pomocą BPVx100, czyli pomnożoną przez 100 zmianę wartości portfela przy równoległym przesunięciu krzywej rentowności o 1 punkt bazowy,
- wpływ na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy w wyniku jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych.

Pomiaru dokonuje się dla wszystkich obszarów zarządzania ryzykiem w Banku, ze szczególnym naciskiem na Księgę Bankową. Dla potrzeb powyżej opisanych analiz dla aktywów i pasywów, które nie mają dokładnie określonego terminu zapadalności/wymagalności lub instrumentów z wbudowaną opcją Klienta, Grupa przyjmuje szczególne założenia, w tym:

- termin wymagalności dla depozytów bez ustalonego terminu został określony na podstawie danych historycznych odnośnie zachowania Klientów, biorąc pod uwagę stabilność wolumenu pozycji z założeniem maksymalnego terminu wymagalności nie przekraczającego 3 lat,
- w procesie pomiaru ryzyka stopy procentowej uwzględniona się tendencje do szybszej spłaty należności, niż wynika to z pierwotnego (umownego) harmonogramu. Na podstawie obserwacji danych historycznych wyznaczany jest współczynnik wcześniejszej spłaty dla wszystkich ważących portfeli kredytowych Banku. Należy jednak zauważyć, że kredyty hipoteczne, które stanowią w Grupie produkt kredytowy o dominującym udziale, są indeksowane do zmiennej stopy procentowej. Powoduje to, że tendencje do wcześniejszej spłaty mają mniejsze znaczenie dla ryzyka stóp procentowych,
- dla kapitału, aktywów trwałych i innych aktywów zakłada się termin przeszacowania równy 1 roku.

¹ Zgodnie z Wersją do konsultacji wytycznych ws. technicznych aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającego z działalności niehandlowej (IRRBB) (EBA/CP/2013/23).

Wyniki powyższych analiz wg. stanu na koniec 2014 r. i 2013 r. prezentuje tabela poniżej (w tys. PLN). Ustanowione limity wewnętrzne nie zostały przekroczone.

Dodatkowo, dla pozycji w Polskich Złotych, w Księdze Bankowej, w przypadku scenariusza nagłego, równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w dół o 100 punktów bazowych, wpływ na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnym 12 miesięcy od 31 grudnia 2014 roku jest negatywny i wynosi -12.4% wyniku odsetkowego netto za 4Q2014 w ujęciu rocznym. Stosunkowo wysoki wpływ związany jest głównie ze specyfiką polskiego systemu prawnego, o którym wspomniano powyżej. Stopa lombardowa jest obecnie na poziomie 3%, a w przypadku obniżenia jej o kolejne 100 punktów bazowych maksymalne oprocentowanie portfela kredytowego nie mogłoby przekroczyć 8% w skali roku.

Wrażliwość Księgi Bankowej na zmiany stóp procentowych kształtowała się następująco (w tys. PLN):

	31.12.2014			31.12.2013		
	BPVx100	-200 bps	+200 bps	BPVx100	-200 bps	+200 bps
PLN	(85 511)	177 203	(164 137)	(2 678)	16 983	(3 892)
CHF	15 536	(228)	30 712	14 133	(307)	27 914
EUR	13 755	(2 443)	26 741	11 409	(6 983)	22 224
USD	4 528	(5 594)	8 733	4 754	(3 616)	9 191
Inne	1 282	(1 187)	2 479	1 196	(10 538)	2 316
RAZEM	(50 410)	167 751	(95 471)	28 815	(4 461)	57 753
Kapitał, aktywa trwałe, inne aktywa	50 914	(92 616)	99 875	42 910	(87 531)	84 189
RAZEM	504	75 134	4 404	71 725	(91 993)	141 941

5) RYZYKO PŁYNNOŚCI

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia znacznych strat w wyniku pogorszenia warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia zapotrzebowania na środki, wynikającego z zobowiązań Grupy.

W podmiotach zależnych ekspozycje na ryzyko płynności nie występowały, ponieważ Bank zarządza ryzykiem płynności na poziomie centralnym.

Głównym źródłem finansowania pozostaje baza depozytowa, czyli duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również pożyczki średnioterminowe, dług podporządkowanym oraz emisja obligacji własnych.

W 2014 roku, Bank kontynuował działania związane z pozyskaniem dodatkowego finansowania poprzez emisje obligacji w celu zdywersyfikowania źródeł finansowania. Na koniec grudnia 2014 roku, wartość zobowiązań z tytułu wyemitowanych przez Bank obligacji nabytych przez inwestorów instytucjonalnych wzrosła do 1 408 mln zł z 353 mln zł na koniec grudnia 2013 roku. W marcu 2014 r. Bank wyemitował 3-letnie zmiennoprocentowe obligacje o wartości 500 mln zł. Kolejne 501 mln zł tego portfela stanowią 3-miesięczne obligacje, częściowo wyemitowane jako zastąpienie depozytów od instytucji finansowych oraz jako rolowanie 3-miesięcznych obligacji wyemitowanych już w II lub III kwartale 2014 roku. Nowe emisje miały pozytywny wpływ na płynność w Grupie.

Koncentracja bazy depozytowej, mierzona udziałem 5 i 20 największych deponentów, na koniec 2014 roku relatywnie spadła w porównaniu do końca 2013 roku i wyniosła odpowiednio 4,7% oraz 9,8 % (w grudniu 2013 roku odpowiednio 5,8% oraz 10,7%). Poziom koncentracji depozytów jest regularnie monitorowany i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w 2014 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Grupa utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych.

W 2014 Grupa konsekwentnie utrzymywała wskaźnik kredyty/depozyty poniżej 100% (na koniec grudnia 2014, wskaźnik wynosił ok. 92%). Nadwyżka płynności była wciąż inwestowana głównie w portfel aktywów płynnych, w szczególności w polskie papiery wartościowe o niskim ryzyku szczególnym (Polskie, skarbowe papiery wartościowe, bony skarbowe i pieniężne NBP), które charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Aktywa te mogą być w łatwy sposób wykorzystane jako zabezpieczenie bądź sprzedane bez znacznej utraty ich wartości. Udział polskich papierów skarbowych (wraz z bonami pieniężnymi NBP) w portfelu papierów wartościowych Księgi Bankowej (zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży) ogółem wynosił na koniec grudnia 2014 roku ok. 99%, a w aktywach ogółem 15%. Portfel ten jest traktowany jako zapas płynności Grupy, który pozwoli przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

Ze względu na silną pozycję płynności, Grupa postanowiła nie przedłużać umowy z BCP dotyczącej bezwarunkowego i nieodwołalnego zobowiązania pozabilansowego (typu Stand-by Facility), które dawało Bankowi prawo do pozyskania natychmiastowej pożyczki w kwocie 200 milionów EUR. Umowa obowiązywała do końca stycznia 2014 roku.

Płynność w walutach obcych Grupa zapewnia dzięki denominowanym w walucie pożyczkom bilateralnym, jak również długowi podporządkowanemu oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Grupa ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja PLN), Bank zobligowany jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja PLN) Grupa otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahentów. Grupa uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych w różnych analizowanych wariantach ryzyka płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

Miary oceny ryzyka płynności

Ocena ryzyka płynności Grupy jest realizowana z zastosowaniem wewnętrznych miar, dla których zdefiniowano limity ekspozycji.

Kształtowanie się sytuacji płynnościowej Grupy w krótkich horyzontach czasowych (do 3 miesięcy) jest sprawdzane codziennie na podstawie dwóch wskaźników zdefiniowanych wewnętrznie: płynność natychmiastowa oraz płynność kwartalna. Mierzą one maksymalne zapotrzebowanie na środki, które mogłyby powstać jednego dnia, z uwzględnieniem projekcji przepływów środków pieniężnych odpowiednio na datę spot lub okres 3-miesięczny.

Wskaźniki te są porównywane z obowiązującymi limitami ekspozycji oraz raportowane codziennie do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie pozycją płynnościową. W trakcie roku 2014 wszystkie wewnętrzne wskaźniki płynności pozostały znacznie powyżej minimalnych limitów. W drugim kwartale 2014 roku, wewnętrzne limity zostały zrewidowane. Aktualizacja limitów brała pod uwagę wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, historyczną konsumpcję limitów, a także obecną sytuację rynkową. Nowe limity obowiązują od 2 czerwca 2014.

Bieżące wskaźniki płynności

mln PLN

	31.12.2014		
	Wskaźnik płynności natychmiastowej*	Wskaźnik płynności kwartalnej*	Aktywa płynne na pokrycie zmienności źródeł finansowania**
Ekspozycja	6 008	5 468	9 268
Limit minimalny	(768)	(3 072)	2 000

31.12.2013			
	Wskaźnik płynności natychmiastowej*	Wskaźnik płynności kwartalnej*	Aktywa płynne na pokrycie zmienności źródeł finansowania**
Ekspozycja	4 943	3 154	7 611
Limit minimalny	(753)	(3 012)	2 000

* Wskaźniki płynności natychmiastowej i kwartalnej: łączna wartość przepływów pieniężnych odpowiednio w dacie 'spot' lub w ciągu kolejnych 3-ech miesięcy, saldo rachunków NOSTRO (suma rachunków we wszystkich walutach pomniejszona o saldo rezerwy obowiązkowej) i aktywów o wysokiej płynności.

** Aktywa płynne: łączna wartość dłużnych papierów wartościowych Skarbu Państwa, bony NBP, należności od banków o terminie wymagalności do 1 miesiąca.

Grupa monitoruje płynność na bazie wewnętrznych miar płynności, uwzględniając również wpływ kursów walutowych na sytuację płynnościową.

Ponadto Grupa stosuje analizę wewnętrznej płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). Bezpieczny poziom, przyjęty w Grupie w zakresie relacji niedoboru płynności dla każdego przedziału czasowego poniżej 5-ciu lat, odpowiada 25% sumy bilansowej.

W 2014 r. wszystkie luki płynności były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających limity, zarówno w warunkach normalnych jak i dla scenariuszy testów warunków skrajnych.

Grupa opracowała narzędzie do zarządzania ryzykiem płynności, określające scenariusze warunków skrajnych, w których luki płynności są urealniane przy założeniu konserwatywnego podejścia do oceny prawdopodobieństwa wystąpienia przepływów środków pieniężnych (m.in. biorące pod uwagę wycofanie lokat, opóźnienia w spłatach kredytów, gorszą płynność rynku wtórnego papierów wartościowych, najwyższe koszty finansowania - założenie najgorszych zaobserwowanych w Banku marż na depozytach, równoległe przesunięcia krzywej dochodowości czy deprecjację złotego).

31.12.2014						
Urealniona luka płynności (mln PLN)	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lat	Powyżej 5-ciu lat
Urealnione aktywa bilansowe	22 083	4 076	6 262	4 952	6 475	27 870
Urealnione pasywa bilansowe	11 194	3 104	4 976	3 947	6 090	37 082
Luka bilansowa	10 889	971	1 285	1 005	385	(9 213)
Skumulowana luka bilansowa	10 889	11 860	13 145	14 150	14 535	5 322
Urealnione aktywa pozabilansowe	173	140	230	168	260	126
Urealnione pasywa pozabilansowe	(906)	(101)	(172)	(111)	(175)	(106)
Luka pozabilansowa	(733)	39	58	58	85	20
Luka ogółem	10 156	1 010	1 344	1 062	470	(9 193)
Skumulowana luka ogółem	10 156	11 166	12 510	13 572	14 043	4 850

Urealniona luka płynności (mIn PLN)	31.12.2013					Powyżej 5-ciu lat
	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lat	
Urealnione aktywa bilansowe	17 928	3 661	5 507	4 885	6 963	32 274
Urealnione pasywa bilansowe	11 292	1 396	1 469	891	1 913	49 932
Luka bilansowa	6 635	2 265	4 037	3 994	5 050	(17 658)
Skumulowana luka bilansowa	6 635	8 900	12 938	16 932	21 982	4 324
Urealnione aktywa pozabilansowe	207	140	251	183	306	206
Urealnione pasywa pozabilansowe	(914)	(126)	(161)	(131)	(202)	(149)
Luka pozabilansowa	(707)	15	90	51	104	57
Luka ogółem	5 929	2 280	4 127	4 045	5 154	(17 601)
Skumulowana luka ogółem	5 929	8 208	12 336	16 381	21 535	3 934

Testy warunków skrajnych płynności są przeprowadzane co najmniej kwartalnie, aby ustalić profil ryzyka płynności Grupy oraz zapewnić zdolność Grupy do wywiązania się ze zobowiązań w przypadku kryzysu płynności i aby przyczynić się do opracowania awaryjnego planu płynności oraz decyzji zarządczych.

Wyniki testów warunków skrajnych pokazują, że nawet w sytuacji zrealizowania niekorzystnych scenariuszy wskaźniki płynności pozostaną powyżej ustalonych limitów.

Grupa dysponuje procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności (plan awaryjny w przypadku pogorszenia się płynności finansowej Banku). Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności. Awaryjny Plan Płynności jest aktualizowany co najmniej dwa razy roku. W 2014 roku Grupa wprowadziła obowiązek testowania Awaryjnego Planu Płynności przynajmniej raz w roku. Test ma zagwarantować, że Plan jest operacyjnie stabilny.

6) RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne jest zdefiniowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, działań ludzi lub systemów bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. W tej definicji mieści się ryzyko prawne, natomiast ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji traktowane są jako oddzielne kategorie ryzyka. Ryzyko operacyjne objawia się w każdym aspekcie działalności organizacji i jest jej nieodłączną częścią.

Rok 2014 był kolejnym rokiem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w zakresie sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe. Przyjęta struktura zarządzania ryzykiem określa poszczególne szczeble zarządzania, zakresy ich obowiązków i odpowiedzialności. Kluczową rolę w codziennej działalności Grupy odgrywają właściciele zdefiniowanych procesów biznesowych i wspomagających. Na podstawie dogłębnej wiedzy o procesie właściciel procesu najtrafniej identyfikuje i ogranicza występujące zagrożenia.

Każdą decyzję, dotyczącą kroków mających na celu optymalizację ryzyka operacyjnego, poprzedza analiza związanych z tym kosztów i korzyści.

Wyższym szczeblem zarządzania ryzykiem jest Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego, którego obszar działania dotyczy zagrożeń zidentyfikowanych w więcej niż jednym procesie. Wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Ryzyka, Zarząd i Radę Nadzorczą.

Zgodnie z przyjętym modelem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, ograniczania i raportowania poprzez:

- gromadzenie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- samoocenę ryzyka operacyjnego w poszczególnych procesach,
- analizę i monitorowanie wskaźników ryzyka.

Zdarzenia ryzyka operacyjnego Grupa gromadzi w narzędziu informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zdarzenia te poddawane są analizie odnośnie przyczyn powstania i możliwości zmniejszenia skutków, oraz zastosowania działania prewencyjnego. W systemie informatycznym zdarzenia przypisywane są do konkretnej kategorii ryzyka i konkretnego procesu, co następnie jest m.in. elementem raportowania oraz walidacji samooceny ryzyka. Wewnętrzna baza zdarzeń ryzyka spełnia również wymogi jakościowe i ilościowe stosowania metod zaawansowanych wyliczenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Badanie samooceny ryzyka operacyjnego zostało przeprowadzone łącznie z przeglądem procesów, polegającym na ocenie skuteczności przyjętych rozwiązań do spełniania wymogów Klientów i partnerów biznesowych w zakresie jakości obsługi oraz optymalizacji kosztowej. Przyjęta metodologia odnośnie samooceny ryzyka i kontroli pozwoliła ocenić poziom ryzyka w danym procesie, przy uwzględnieniu istniejących kontroli, w oparciu o przyjęte scenariusze. Dla oceny poziomów ryzyka powyżej przyjętego progu tolerancji zostały zaproponowane, wdrożone i są monitorowane działania zapobiegawcze.

W trakcie badania samooceny ryzyka i kontroli poddane zostały analizie również wskaźniki wydajności, a w tym również wskaźniki ryzyka zdefiniowane dla każdego procesu. Kluczowe osoby odpowiedzialne za kształtowanie i realizację zadań w poszczególnych procesach tak zdefiniowały i dostosowały wskaźniki, aby były one najlepszymi predyktorami zbliżających się zagrożeń. Bieżące monitorowanie wskaźników służy zwiększeniu efektywności i wydajności przebiegu procesów oraz skutecznej kontroli ryzyka na poziomie poszczególnych działań w procesach.

Informacja na temat ryzyka operacyjnego jest włączona w sprawozdawczość zarządczą wysokiego szczebla konsolidującą informacje o działaniu poszczególnych procesów.

Biorąc pod uwagę stopień rozwoju zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz skalę i profil swojej działalności, Grupa wylicza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne przy zastosowaniu Metody Standardowej.

9. SEGMENTY OPERACYJNE

Informacja o segmentach operacyjnych została sporządzona w oparciu o strukturę raportowania na bazie której Zarząd Banku dokonuje oceny wyników i zarządza zasobami segmentów. Grupa nie stosuje dodatkowego podziału działalności na obszary geograficzne z uwagi na niematerialną skalę działalności prowadzonej poza Polską, w efekcie taki uzupełniający podział nie jest prezentowany.

Działalność Grupy prowadzona jest w oparciu o zróżnicowane linie biznesowe, oferujące określone produkty i usługi skierowane do poniższych segmentów rynku:

a) Segment Klientów Detalicznych

Segment Klientów Detalicznych obejmuje działalność skierowaną na Klientów masowych, Klientów zamożnych, małe przedsiębiorstwa i przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność powyższych linii biznesowych rozwijana jest przy wykorzystaniu pełnej oferty produktów i usług bankowych oraz sprzedaży wyspecjalizowanych produktów oferowanych przez jednostki zależne Grupy. W obszarze kredytowym głównymi produktami są kredyty hipoteczne, kredyty gotówkowe, limity na rachunku bieżącym, kredyty rewalwingowe w kartach kredytowych i produkty leasingowe dla małych przedsiębiorstw. Do głównych funduszy klientów zaliczają się natomiast: rachunki bieżące, depozyty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturalne. Dodatkowo oferta obejmuje produkty ubezpieczeniowe, głównie w powiązaniu z kredytami i kartami kredytowymi, jak i wyspecjalizowane produkty oszczędnościowe. Oferta produktowa dla klientów zamożnych została wzbogacona o wyselekcjonowane fundusze inwestycyjne innych pośredników finansowych, fundusze zagraniczne oraz obligacje strukturyzowane wyemitowane przez Bank.

b) Segment Klientów Korporacyjnych

Segment Klientów Korporacyjnych opiera się na działalności skierowanej do Średnich i Dużych Przedsiębiorstw. Oferta skierowana jest odpowiednio również do Klientów z sektora budżetowego oraz Podmiotów Publicznych.

Działania biznesowe w segmencie Klientów Korporacyjnych prowadzone są przy wykorzystaniu wysokiej jakości oferty typowych produktów bankowych (kredyty na działalność bieżącą, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące, depozyty terminowe) uzupełnionych o ofertę produktów w zakresie zarządzania gotówką, produktów Departamentu Skarbu, w tym instrumentów pochodnych oraz usług leasingowych i faktoringowych.

c) Bankowość Skarbcowa, ALM (zarządzanie aktywami i pasywami) i Inne

Segment ten obejmuje aktywność Grupy zaangażowaną w inwestycje przeprowadzane na rachunek Banku, działalność maklerską, operacje na rynku międzybankowym, zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe, które nie są przypisane innym segmentom.

W segmencie tym znajdują się pozostałe aktywa i pozostałe pasywa, aktywa i pasywa związane z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi, zobowiązania z tytułu zewnętrznego finansowania Grupy oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nieprzypisane do żadnego segmentu.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego zostało zaprezentowane tylko na poziomie Grupy.

Dla każdego segmentu określany jest wynik przed opodatkowaniem, który obejmuje:

- wynik z tytułu odsetek obliczany na bazie odsetek zewnętrznych aktywów pracujących i pasywów segmentu oraz alokowanych aktywów i pasywów, generujących wewnętrzny przychód lub koszt z tytułu odsetek. Przychody i koszty wewnętrzne wyliczone są w oparciu o rynkowe stopy procentowe z zastosowaniem wewnętrznych metod wyceny;
- wynik z tytułu prowizji;
- pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany, jak: przychody z tytułu dywidend, wynik na działalności inwestycyjnej i handlowej, wynik z pozycji wymiany oraz wynik z pozostałych instrumentów finansowych;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne;
- koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych;
- udział segmentu w kosztach operacyjnych w tym kosztach osobowych i administracyjnych;
- udział segmentu w kosztach amortyzacji.

Aktywami i pasywami segmentów komercyjnych są operacyjne aktywa i pasywa wykorzystywane przez segment w jego działalności operacyjnej, zaalokowane w oparciu o przesłanki biznesowe. Różnica między aktywami i pasywami operacyjnymi pokryta jest przez aktywa/pasywa rynku pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe. Aktywami i pasywami segmentu Skarb, ALM i Inne są aktywa/pasywa rynku pieniężnego i dłużne papiery wartościowe pozostałe po zalokowaniu do segmentów komercyjnych.

W wyniku przeglądu metodologii w roku 2014, Grupa dokonała zmian w sposobie alokacji pomiędzy segmentami operacyjnymi kosztów i przychodów, głównie z instrumentów pochodnych związanych z finansowaniem portfela kredytów walutowych. W efekcie dokonano stosownej korekty wyników porównywalnych.

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2014 - 31.12.2014

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	1 138 492	320 952	(5 325)	1 454 119
Wynik z tytułu prowizji	475 865	132 318	3 490	611 673
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	94 195	55 656	53 283	203 134
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(6 704)	(5 003)	(41 664)	(53 371)
Przychody operacyjne razem	1 701 848	503 923	9 784	2 215 555
Koszty osobowe	(379 268)	(137 823)	(29 922)	(547 014)
Koszty administracyjne	(413 544)	(64 433)	(31 063)	(509 039)
Amortyzacja	(48 828)	(5 605)	(893)	(55 326)
Koszty operacyjne razem	(841 640)	(207 861)	(61 878)	(1 111 379)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(126 016)	(139 069)	(386)	(265 471)
Wynik operacyjny razem	734 192	156 993	(52 480)	838 705
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	(246)	(246)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	734 192	156 993	(52 726)	838 459
Podatek dochodowy				(187 539)
Wynik finansowy po opodatkowaniu				650 920

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2014

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Zobowiązania wobec klientów	31 583 420	15 871 556	136 268	47 591 244
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	32 214 664	11 928 035	0	44 142 699

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2013 - 31.12.2013

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	952 207	320 595	(52 751)	1 220 051
Wynik z tytułu prowizji	457 754	126 538	4 445	588 737
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	99 694	48 415	58 667	206 776
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(3 967)	(16 902)	11 690	(9 179)
Przychody operacyjne razem	1 505 688	478 646	22 051	2 006 385
Koszty osobowe	(389 995)	(129 022)	(28 004)	(547 021)
Koszty administracyjne	(389 164)	(62 245)	(36 814)	(488 223)
Amortyzacja	(48 007)	(5 470)	(855)	(54 332)
Koszty operacyjne razem	(827 166)	(196 737)	(65 673)	(1 089 576)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(121 817)	(110 725)	(1 560)	(234 102)
Wynik operacyjny razem	556 705	171 184	(45 182)	682 707
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	(2 144)	(2 144)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	556 705	171 184	(47 326)	680 563
Podatek dochodowy				(144 768)
Wynik finansowy po opodatkowaniu				535 795

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2013

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Zobowiązania wobec klientów	29 382 594	15 791 242	131 285	45 305 121
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31 386 599	10 379 081	0	41 765 680

10. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami powiązanymi w latach 2014 oraz 2013 wynikały z bieżącej działalności.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

1) TRANSAKcje Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO

Poniżej przedstawiono kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (jednostka dominująca najwyższego szczebla), transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym.

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	28 705	4 027	10 699	31
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	0	0	0	38
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	72 327	71 246	147 859	152 178
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	127 058	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	167	272	0

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
PRZYCHODY Z TYTUŁU:				
Odsetek	10 448	18 212	0	0
Prowizji	256	161	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	188	499
KOSZTY Z TYTUŁU:				
Odsetek	2 160	2 858	214	1 015
Prowizji	178	2 102	0	546
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	195	408	3	4
Działania	155	155	3 718	3 874

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Zobowiązania warunkowe	103 952	933 909	0	0
- udzielone	100 345	100 345	0	0
- otrzymane	3 607	833 564	0	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	0	1 225 020	0	0

2) TRANSAKcje Z PODMIOTAMI ZALEŻNYMI NIE OBJĘTYMI KONSOLIDACJĄ

Spółka Grupy zawarła umowę leasingową z podmiotem zależnym nieobjętym konsolidacją. Poniżej zaprezentowano wartość umowy oraz przychody z nią związane.

	31.12.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 314	0
Przychody z tytułu odsetek	139	0

3) TRANSAKcje Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2014 r. (w tys. PLN):

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	336,0	158,0
- w tym limit niewykorzystany	289,8	109,3
Kredyty i pożyczki hipoteczne	2 796,6	-
Czynne gwarancje	-	-

Grupa świadczy na rzecz członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej oraz ich osób bliskich standardowe usługi finansowe obejmujące, m.in., prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów czy sprzedaż instrumentów finansowych. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych. Zgodnie z przyjętymi w Banku zasadami polityki kredytowej, transakcje mające charakter kredytu terminowego opisane w niniejszym punkcie posiadają stosowne zabezpieczenia służące ograniczeniu ryzyka kredytowego.

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2014 r. (w tys. PLN):

Podmiot	Udzielone kredyty	Udzielone gwarancje	Otwarte linie kredytowe	Powiązanie
Klient nr 1	23	2 000	114	Personalne z Osobą Nadzorującą
Klient nr 2	0	0	20	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 1	68 065	0	0	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 2	5 364	0	0	Personalne z Osobą Nadzorującą

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2013 r. (w tys. PLN):

	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	345,0	158,0
- w tym limit niewykorzystany	265,9	110,4
Kredyty i pożyczki hipoteczne	2 890,7	-
Czynne gwarancje	-	-

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2013 r. (w tys. PLN):

Podmiot	Udzielone kredyty	Udzielone gwarancje	Otwarte linie kredytowe	Powiązanie
Klient nr 1	464	2 000	49	Personalne z Osobą Nadzorującą
Klient nr 2	1	399	19	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 1	83 502	0	0	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 2	4 323	0	0	Personalne z Osobą Nadzorującą

4) INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Rachunek Zysków i Strat Grupy został obciążony kosztami z tytułu wynagrodzeń (w tym utworzonych rezerw na wypłatę premii) i korzyści na rzecz osób zarządzających wg poniższego zestawienia (w tys. zł):

Rok	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	RAZEM
2014	16 660,7	1 795,7	18 456,4
2013	18 868,4	1 830,8	20 699,2

Korzyści stanowią głównie koszty akomodacji zagranicznych Członków Zarządu. Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli zawierają pozycje zaliczane do kategorii świadczeń krótkoterminowych oraz rezerwy na zmienne składniki wynagrodzeń.

W 2014 r. Członkowie Zarządu nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku (dane w tys. zł):

Rok	Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści
2014	2 113,1
2013	1 745,9

W 2014 r. członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

11. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w korzystnej dla obu stron transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

- 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);
- 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;
- 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z metody 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według metody 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z metody 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według metody 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów nie pochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Grupy. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Grupy są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków (umowa strukturyzowana)

Jest to transakcja, na którą składa się jednoczesne nabycie długoterminowej zero kuponowej obligacji oraz zaciągnięcie długoterminowej pożyczki stała procentowej od emitenta obligacji.

Wartość godziwa obu stron transakcji została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nią przepływów finansowych w terminie zapadalności/wymagalności przy zastosowaniu bieżącej stopy zero kuponowej oraz marży przeskalowanej w celu dostosowania do bieżącego poziomu stóp rynkowych.

Pozostałe należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Grupy w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Dla zmienneo-procentowych produktów leasingowych wartość godziwą oszacowano poprzez skorygowanie wartości bilansowej o zdyskontowane przepływy wynikające z różnicy marż.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Grupę za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych - bankowe papiery wartościowe (BPW), wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanym przez Bank modelem. W modelu tym obliczana jest cena obligacji zerokuponowej, która następnie powiększana jest o cenę opcji stanowiącej podstawę strategii wbudowanej w daną obligację strukturyzowaną.

Wartość godziwą dla pozostałych zobowiązań z tytułu emisji papierów dłużnych wyemitowanych przez Bank (obligacje (BKMO)) oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość marży na ryzyko kredytowe. Bieżący poziom marż został wyznaczony na podstawie ostatnio zawartych transakcji o podobnym ryzyku kredytowym.

Zobowiązania podporządkowane i pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz na dzień 31 grudnia 2014 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	2 384 744	2 412 196
Kredyty i pożyczki udzielone klientom *	18	44 142 699	42 412 993

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	26	2 037 269	2 067 403
Zobowiązania wobec klientów	28	47 591 244	47 599 483
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30	1 739 461	1 752 825
Zobowiązania podporządkowane	34	639 739	633 950

* - Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych w związku ze wzrostem kosztów refinansowania tych pozycji. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy Bank podnosi marże, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Grupy, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	1 519 614	1 562 373
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	41 765 680	39 991 327

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	26	2 348 562	2 393 988
Zobowiązania wobec klientów	28	45 305 121	45 308 196
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30	701 352	705 382
Zobowiązania podporządkowane	34	622 585	615 720

Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł., stan na 31.12.2014

	nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	16			
- instrumenty pochodne			381 159	74 785
- papiery dłużne		933 482		
- akcje i udziały		753		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		18 999	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19			
- papiery dłużne		6 749 204	2 400 000	93 371
- akcje i udziały		320		6 642
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	27			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		162 254	373 510	73 979
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		1 390 225	

Dane w tys. zł., stan na 31.12.2013

	nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	16			
- instrumenty pochodne			331 090	75 273
- papiery dłużne		432 822		
- akcje i udziały		227		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		211 395	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19			
- papiery dłużne		5 134 748	2 999 792	105 878
- akcje i udziały		291		808
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	27			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		173 641	326 616	74 932
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		930 345	

Stosując kryterium techniki wyceny Grupa zaklasyfikowała do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- opcje na indeksy; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- obligacje komunalne; wartość godziwą wylicza się na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem parametru ryzyka kredytowego;
- akcje i udziały niekwotowane na aktywnym rynku; za wartość godziwą przyjmują się wartość według kosztu nabycia pomniejszoną o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w roku 2014 przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł.):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Opcje walutowe	Obligacje komunalne	Akcje i udziały
Stan na 1 stycznia 2014	60 778	(60 437)	0	105 878	808
Rozliczenie/sprzedaż/zakup	(213)	522	0	(12 791)	5 832
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w tym: naliczenie odsetek)	8 180	(8 024)	0	284	2
Stan na 31 grudnia 2014	68 745	(67 939)	0	93 371	6 642

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku Grupa zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Grupę wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

12. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego lub powoda przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych wynosiła 707,6 mln PLN (z wyłączeniem opisanego niżej pozwu grupowego). Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego wynosiła 341,3 mln PLN, a łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli powoda wynosiła 366,3 mln PLN.

Poniżej zaprezentowano wartość przedmiotu sporu spraw toczących się przeciwko jednostkom Grupy w podziale ze względu na ryzyko wypływu środków z powodu przegrania sporu (z uwzględnieniem spraw toczonych z udziałem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) o wartości sporu 15,0 milionów PLN, w których Grupa formalnie występuje w roli powoda, jednakże związane jest z nimi ryzyko wypływu środków). Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 13. punkt 12) „Podatek dochodowy”**.

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, dla których:	w mln PLN
prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome	0,0
wypływ środków jest możliwy	334,0
prawdopodobny jest wypływ środków	22,4
RAZEM	356,3

Grupa ocenia, iż ryzyko wystąpienia negatywnych skutków finansowych w przypadku przegrania sporu jest w pełni pokryte wartością utworzonych rezerw na sprawy sporne.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, dla których prawdopodobieństwo wypływu środków jest możliwe wynosiła 334,0 mln PLN. W ocenie Grupy prawdopodobieństwo wygrania spraw zaliczanych do tej kategorii jest wysokie, dlatego Grupa nie tworzy rezerw na powyższe postępowania. W grupie tej najistotniejszą kategorię są sprawy dotyczące terminowych operacji finansowych (sprawy opcyjne) o łącznej wartości przedmiotu sporu 275,9 mln PLN.

W zakresie spraw opcyjnych Grupa w roli pozwanego występowała łącznie w 28 takich postępowaniach. Największa jednostkowa wartość sporu w tej grupie postępowania wynosiła 71,1 mln PLN. Natomiast w grupie postępowania niezwiązanych z terminowymi operacjami finansowymi, w których Grupa była pozwany, największa jednostkowa wartość sporu wynosiła 6,5 mln PLN.

W dniu 21 października 2014 r. Bankowi został doręczony pozew grupowy, w którym grupa kredytobiorców Banku reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie dochodzi ustalenia, że Bank ponosi wobec nich odpowiedzialność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z umowami o kredyt hipoteczny indeksowany do CHF. Zdaniem członków grupy, Bank miał nienależnie pobierać od nich zawyżone kwoty tytułem spłaty kredytów. Zgodnie z pozvem, zawyżenie tych kwot miało wynikać ze stosowania niedozwolonych postanowień umownych dotyczących indeksacji kredytów do CHF. Według pozwu liczba członków grupy wynosi ok. 2 300, a wartość przedmiotu sporu została określona na 45,2 mln PLN. Powyższa wartość została wskazana w celu spełnienia wymogu formalnego pozwu grupowego. Na obecnym etapie członkowie grupy nie dochodzą od Banku roszczeń pieniężnych o zapłatę konkretnych kwot. Bank nie uznaje roszczeń członków grupy. W dniu 31 grudnia 2014 r. Bank złożył odpowiedź na pozew, w której zakwestionował roszczenia członków grupy. Pierwsze posiedzenie sądowe w tej sprawie zostało wyznaczone na dzień 14 maja 2015 r.

SKONSOLIDOWANE POZYCJE POZABILANSOWE

	31.12.2014	31.12.2013
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	7 889 947	8 710 455
Zobowiązania udzielone:	7 757 464	7 815 492
a) finansowe	6 691 430	6 692 280
b) gwarancyjne	1 066 034	1 123 212
Zobowiązania otrzymane:	132 484	894 963
a) finansowe	60 459	850 558
b) gwarancyjne	72 025	44 405

Na udzielone zobowiązania warunkowe ujęte w powyższej tabeli składają się zobowiązania do udzielenia kredytów (takie jak: niewykorzystane limity na kartach kredytowych, niewykorzystane limity zadłużenia w rachunku bieżącym, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz wystawione gwarancje i akredytywy (stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Grupy z zobowiązań wobec podmiotów trzecich). Wartość zobowiązań gwarancyjnych prezentowanych powyżej przedstawia maksymalną wartość możliwej do poniesienia przez Grupę straty w przypadku gdyby klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań. Grupa tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe ujmowane w pozycji „rezerwy” w pasywach bilansu. Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy oszacowaną kwotą wykorzystanego zaangażowania warunkowego a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji kredytowej. W związku z tym, Grupa uznaje, że wartości ujęte w powyższej tabeli są jednocześnie zbliżone do wartości godziwej prezentowanych zobowiązań warunkowych.

Strukturę podmiotową wszystkich zobowiązań gwarancyjnych netto, wykazanych w pozycjach pozabilansowych przedstawia poniższa tabela:

Klient - sektor, kwoty w mln PLN	31.12.2014	31.12.2013
sektor finansowy	101,9	60,9
sektor niefinansowy (firmy)	953,7	1 052,8
sektor budżetowy	7,8	8,4
osoby fizyczne	2,6	1,1
Razem	1 066,0	1 123,2

Gwarancje i poręczenia udzielone Klientom

Zobowiązania udzielone - gwarancyjne, w mln PLN	31.12.2014	31.12.2013
Czynne gwarancje i poręczenia	724,9	706,1
Poręczenia kredytów udzielonych ze środków EFRWP*	1,6	1,4
Linie na gwarancje i poręczenia	357,7	429,0
Razem, brutto	1 084,2	1 136,5
Odpis z tytułu utraty wartości	(18,2)	(13,3)
Razem, netto	1 066,0	1 123,2

* - Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej

Strukturę zobowiązań udzielonych z tytułu gwarancji i poręczeń wg poszczególnych kryteriów przedstawiają poniższe zestawienia (w tys. zł.):

Według walut	31.12.2014	31.12.2013
PLN	573 507	566 379
Waluty obce	151 351	139 763
RAZEM	724 858	706 142

Według rodzaju zobowiązania	31.12.2014		31.12.2013	
	Ilość sztuk	Wartość	Ilość sztuk	Wartość
Gwarancja	3 024	708 233	2 880	689 308
Poręczenie	0	0	1	57
Regwarancja	32	16 625	36	16 777
RAZEM	3 056	724 858	2 917	706 142

Według przedmiotu zobowiązania	31.12.2014			31.12.2013		
	Ilość sztuk	Udział procentowy	Wartość	Ilość sztuk	Udział procentowy	Wartość
dobrego wykonania kontraktu	2 224	58,60%	424 794	2 094	64,18%	453 214
zapłaty czynszu	254	5,65%	40 955	255	5,75%	40 627
terminowej zapłaty za towar lub usługę	248	20,22%	146 562	237	15,93%	112 506
przetargowa	221	7,97%	57 795	242	3,79%	26 719
inne	36	1,09%	7 930	33	1,36%	9 609
zwrotu zaliczki	41	3,72%	26 930	29	7,10%	50 167
celna	25	1,51%	10 945	22	1,51%	10 628
spłaty kredytu bankowego lub pożyczki	7	1,23%	8 947	5	0,38%	2 672
RAZEM	3 056	100,00%	724 858	2 917	100,00%	706 142

13. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wartości prezentowane w notach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach zł.

1) PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Środki w banku centralnym	37 903	45 302
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	2 206	3 751
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 874 001	1 831 548
Transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	29 137	10 749
Instrumenty pochodne zabezpieczające	333 478	417 904
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (dłużne papiery wartościowe)	7 562	15 709
Inwestycyjne papiery wartościowe	298 932	347 207
Razem:	2 583 219	2 672 170

W linii „Instrumenty pochodne zabezpieczające” Grupa prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających został zamieszczony w **nocie (17)**.

Przychody odsetkowe za rok 2014 zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 70 922 tys. zł (odpowiednio dla danych porównywalnych za rok 2013 kwota tych odsetek wynosiła 86 762 tys. zł). Niniejsze przychody odsetkowe obliczane są w oparciu o kwoty zaangażowania netto uwzględniające dokonane odpisy z tytułu utraty wartości.

2) KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Depozyty bankowe	(16 871)	(29 837)
Kredyty i pożyczki od banków	(56 089)	(55 774)
Transakcje z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(43 262)	(64 256)
Zobowiązania wobec klientów	(950 632)	(1 253 554)
Zobowiązania podporządkowane	(15 177)	(15 178)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(46 251)	(32 593)
Inne	(818)	(927)
Razem:	(1 129 100)	(1 452 119)

3) PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

3a. Przychody z tytułu opłat i prowizji

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Prowizje za prowadzenie rachunków	92 947	87 206
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	46 836	40 815
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	86 409	70 537
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	12 779	13 642
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	183 017	206 765
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	76 166	94 870
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	83 788	68 515
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	19 614	20 578
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	82 433	80 527
Pozostałe prowizje	11 332	14 145
Razem:	695 321	697 600

3b. Koszty z tytułu opłat i prowizji

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Prowizje za prowadzenie rachunków	(1 457)	(1 937)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(1 505)	(1 399)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(14 536)	(15 320)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(54 635)	(77 915)
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	(3 366)	(3 946)
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	(4 939)	(3 686)
Pozostałe prowizje	(3 210)	(4 660)
Razem:	(83 648)	(108 863)

4) PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	1	3
Inwestycyjne papiery wartościowe	1 850	1 638
Razem:	1 851	1 641

5) WYNIK Z INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH I POZYCJI WYMIANY

5a. Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Operacje instrumentami dłużnymi	8 622	20 140
Operacje instrumentami kapitałowymi i jednostkami uczestnictwa	9 825	581
Razem:	18 447	20 721

5b. Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Operacje papierami wartościowymi	8 069	(7 550)
Operacje instrumentami pochodnymi	26 827	31 589
Wynik z rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, w tym:	(567)	364
- wynik z instrumentów zabezpieczających	237	3 966
- wynik z pozycji zabezpieczanej	(803)	(3 602)
Wynik z pozycji wymiany	150 457	162 194
Koszty operacji finansowych	(1 950)	(2 183)
Razem:	182 836	184 414

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej.

Kategoria ta obejmuje instrumenty kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, w chwili obecnej Grupa nie korzysta z możliwości wyznaczenia innych instrumentów finansowych jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (tzw. fair value option).

6) POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Zysk ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	18 719	21 981
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych do zbycia	238	288
Odszkodowania, kary i grzywny - otrzymane	2 586	4 215
Przychody z tytułu korekty rozliczeń podatku od towarów i usług	0	8 736
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	444	745
Przychody związane z działalnością windykacyjną	2 327	2 249
Przychody leasingu	3 934	4 620
Pozostałe	11 192	21 737
Razem:	39 440	64 571

7) KOSZTY DZIAŁANIA

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Koszty pracownicze:	(547 014)	(547 021)
Wynagrodzenia (w tym premie)	(454 783)	(456 748)
Narzuty na wynagrodzenia	(72 995)	(73 366)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(19 236)	(16 907)
- rezerwy na odprawy emerytalne	(2 175)	(2 164)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(904)	123
- pozostałe	(16 157)	(14 866)
Koszty ogólnie - administracyjne:	(509 039)	(488 223)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(63 693)	(50 020)
Koszty informatyki i łączności	(70 487)	(70 651)
Koszty wynajmu	(181 763)	(183 569)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(25 349)	(25 719)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(16 668)	(17 526)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(24 037)	(16 300)
Podatki i opłaty różne	(18 018)	(16 753)
Koszty KIR	(4 016)	(3 742)
Koszty PFRON	(5 252)	(4 272)
Koszty BFG	(35 604)	(33 872)
Koszty Nadzoru Finansowego	(4 351)	(1 603)
Pozostałe	(59 801)	(64 196)
Razem:	(1 056 053)	(1 035 244)

8) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(271 128)	(221 295)
- Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(616 849)	(668 938)
- Odwrócenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	333 618	437 189
- Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	4 060	2 887
- Wynik ze sprzedaży wierzytelności	8 043	7 567
Z tytułu odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	38	32
- Utworzenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	(27)	(57)
- Odwrócenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	65	89
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	6 049	(11 268)
- Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(21 795)	(23 655)
- Odwrócenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	27 844	12 387
Razem:	(265 041)	(232 531)

9) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Majątku trwałego	(6)	0
Pozostałe aktywa	(424)	(1 571)
Razem:	(430)	(1 571)

10) AMORTYZACJA

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Rzeczowych aktywów trwałych	(43 236)	(43 298)
Wartości niematerialnych i prawnych	(12 090)	(11 034)
Razem:	(55 326)	(54 332)

11) POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Strata ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	(9 376)	(9 287)
Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych do zbycia	0	0
Odszkodowania, kary i grzywny - zapłacone	(6 215)	(2 631)
Koszty rezerw na roszczenia sporne	(39 839)	(15 993)
Koszty związane z działalnością leasingową	(1 489)	(1 356)
Przekazane darowizny	(334)	(1 182)
Koszty związane z windykacją	(15 507)	(17 588)
Opłata ostrożnościowa BFG	(13 173)	(3 365)
Koszty z tytułu wpłat do systemu rekompensat	(267)	(38)
Pozostałe	(6 611)	(22 310)
Razem:	(92 811)	(73 750)

12) PODATEK DOCHODOWY

12a. Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Bieżący podatek	(202 898)	(165 757)
Bieżący rok	(202 898)	(167 123)
Korekta lat ubiegłych	0	1 366
Podatek odroczony	15 361	20 995
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	14 348	20 452
Powstanie / (Wykorzystanie) straty podatkowej	1 013	543
Należność / (Zobowiązanie) wynikające z art. 38a CIT	(2)	(5)
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(187 539)	(144 768)

12b. Efektywna stawka podatkowa

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Wynik finansowy brutto	838 459	680 563
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(159 307)	(129 307)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	(22 264)	(15 264)
- Przychody niepodlegające opodatkowaniu	759	1 305
Przychody z tytułu dywidend	353	311
Rozwiązanie pozostałych rezerw	283	914
Pozostałe	123	80
- Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	(23 023)	(16 569)
Strata na zbyciu wierzytelności	(3 175)	(1 893)
Składka PFRON	(998)	(811)
Opłata ostrożnościowa BFG	(2 503)	(639)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(456)	(1 659)
Koszty postępowań sądowych	(7 505)	(5 602)
Koszty amortyzacji i ubezpieczeń samochodów osobowych w części przekraczającej 20.000 Euro	(1 322)	(1 366)
Koszty rezerw na należności faktoringowe	(2 261)	(1 710)
Pozostałe	(4 803)	(2 889)
Korekta zeznań CIT-8 za lata ubiegłe	0	1 366
Należność / (Zobowiązanie) wynikające z art. 38a CIT	(2)	(5)
Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(5 966)	(1 558)
Razem obciążenie podatkowe w Rachunku zysków i strat	(187 539)	(144 768)

12c. Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	31.12.2014	31.12.2013
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(12 908)	300
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	38 891	30 480
Zyski / (straty) aktuarialne	502	0
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	26 485	30 780

Zmiany podatku odroczonego ujętego bezpośrednio w kapitale własnym zostały zaprezentowane w **nocie (35b)**.

Począwszy od 1 stycznia 2011 r. Bank utworzył łącznie z jednostką zależną - spółką Millennium Services Sp. z o.o, Podatkową Grupę Kapitałową (PGK). PGK jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej istotą jest skupienie dwóch lub więcej podmiotów powiązanych kapitałowo pod postacią jednego podatnika podatku dochodowego od osób prawnych. Utworzenie PGK nie prowadzi do powstania nowego podmiotu, a konsolidacja dokonuje się wyłącznie na poziomie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych. Zawiązanie PGK ma na celu zwiększenie efektywności zarządzania w obszarze podatkowym w ramach Grupy Kapitałowej Banku oraz ograniczenie ryzyk wynikających z obowiązków w zakresie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych, poprzez centralizację kompetencji wynikającą z przeniesienia na jeden podmiot obowiązków w zakresie obliczania i wpłacania podatku.

Postępowania kontrolne Urzędu Kontroli Skarbowej

Kontrola podatkowa w spółce Millennium Leasing Sp. z o.o.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Urząd Kontroli Skarbowej w spółce Millennium Leasing Sp. z o.o. w 2011 r., została zakwestionowana poprawność wyliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2006 w łącznej kwocie 11,4 mln zł, w tym z tytułu zanizzonego zobowiązania podatkowego za okres 01.01 - 31.08.2006 - 4,8 mln zł oraz z tytułu zawyżonej straty podatkowej za okres 01.09 - 31.12.2006 - 6,6 mln zł. Z tego tytułu Spółka wpłaciła do Urzędu Skarbowego kwotę 16,7 mln zł, a Urząd Skarbowy dokonał zwrotu 9,8 miliona złotych z tej kwoty do czasu zakończenia postępowania. Spółka nie zgodziła się ze stanowiskiem organu podatkowego a wydane przez organ podatkowy decyzje zostały zaskarżone przez Spółkę do sądu administracyjnego. W drugim kwartale roku 2012 spółka utworzyła rezerwę w kwocie 2,97 miliona złotych na pokrycie ewentualnych zobowiązań podatkowych. Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 13.11.2012 r. przychylił się do skargi spółki i uchylił zaskarżoną decyzję dot. okresu podatkowego 01.01 - 31.08.2006 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 15.03.2013 r. przychylił się do skargi spółki i uchylił zaskarżoną decyzję dot. okresu podatkowego 01.09 - 31.12.2006 r. W dniu 4.10.2013 r. Spółka otrzymała pismo od Dyrektora Izby Skarbowej o uchyleniu (w związku z wyrokiem WSA z 13.11.2012 r.) zaskarżonej decyzji i przekazaniu sprawy do Urzędu Kontroli Skarbowej do ponownego rozpatrzenia. W dniu 19.11.2013 r. Urząd Skarbowy zwrócił 8,97 mln PLN (zapłacony podatek wraz z odsetkami). Termin zakończenia postępowania kontrolnego wyznaczono na 27.02.2015 r. Na dzień 31.12.2014 r. Zarząd Millennium Leasing podtrzymuje ocenę prawidłowości rozliczenia podatkowego za 2006 rok utrzymując saldo rezerwy na niezmiennym poziomie.

Postępowanie kontrolne w Banku Millennium S.A.

W następstwie kontroli skarbowej przeprowadzonej w Banku w roku 2011 Urząd Kontroli Skarbowej zakwestionował prawidłowość rozliczenia podatku dochodowego za rok 2005, mającego swe konsekwencje dla kolejnych lat podatkowych. Bank stojąc na stanowisku uznającym prawidłowość dokonanego przez siebie rozliczenia podatku, uznał jednak za celowe podjęcie kroków proceduralnych polegających na: (i) korekcie rozliczeń za lata 2005-2010, (ii) uiszczeniu (w listopadzie 2011 r.) kwestionowanej należności 69 mln zł (celem uniknięcia ryzyka obciążenia odsetkowego) i (iii) wystąpieniu o zwrot ww. kwoty do organu skarbowego. W rezultacie tych działań, Bank uzyskał w dniu 30 stycznia 2012 r. zwrot istotnej części wpłaconej kwoty (66 mln zł). Jednocześnie organ skarbowy podtrzymał negatywne dla Banku stanowisko w sprawie. W 2013 roku Bank ponownie wpłacił na rachunek Urzędu Skarbowego kwotę w wysokości 58,6 mln zł (na podstawie decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, o których szczegółoty poniżej), po czym część z tej kwoty została zwrócona Bankowi w wysokości 1,8 mln zł. Wskutek rozbieżnych stanowisk Banku i władz skarbowych, toczą się obecnie w szczególności wyliczone poniżej postępowania odwoławcze, mające swe źródło w opisanym wyżej stanie faktycznym:

- 1) postępowanie przed Izłą Skarbową wywołane odwołaniem Banku od decyzji wydanej przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej (I instancja) określającej stratę podatkową Banku w CIT za 2005 r. W dniu 27.06.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej wydał decyzję utrzymującą w mocy decyzję organu I instancji. W dniu 22 lipca 2013 r. Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Pierwotnie sąd wyznaczył termin rozprawy na 6 lutego 2014 roku, a następnie przełożył na 8 kwietnia 2014 roku. Rozprawa odbyła się w wyznaczonym terminie. Sąd wydał wyrok w dniu 28 kwietnia 2014 roku, oddalając skargę Banku. W dniu 23 lipca 2014 r. Bank złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.
- 2) postępowanie odwoławcze Banku od decyzji Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego wymiarowej w zakresie podatku CIT za rok 2006. Organ odwoławczy - Dyrektor Izby Skarbowej w dniu 22.08.2013 r. wydał decyzję, w której utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję i określił dochód Banku nie powodujący powstania zobowiązania podatkowego z tyt. CIT za 2006 r. W dniu 25.09.2013 r. Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Rozprawa odbyła się w dniu 14 kwietnia 2014 r. Sąd oddalił skargę Banku. W dniu 1 lipca 2014 r. Bank złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.
- 3) postępowania odwoławcze Banku od decyzji Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego określających zobowiązania podatkowe za rok 2007 i 2008 oraz odmowy stwierdzenia nadpłaty za rok 2007 i 2008.
 - a) rok 2007
W dniu 27.08.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej wydał decyzję, w której utrzymał w mocy decyzję organu I instancji i określił Bankowi zobowiązanie podatkowe z tyt. CIT za 2007 r. W dniu 30.09.2013 r. Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Sąd wyznaczył termin rozprawy na 19 marca 2014 r. Rozprawa odbyła się w wyznaczonym terminie. Natomiast wyrok został wydany w dniu 21 marca 2014 r. Sąd oddalił skargę Banku. W dniu 25 czerwca 2014 r. Bank złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.
W dniu 29.08.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie wydał postanowienie wyznaczające nowy termin rozpatrzenia odwołania w zakresie odmowy stwierdzenia nadpłaty za rok 2007 do dnia 31.10.2013 r. Następnie w dniu 18.09.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej wydał decyzję utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego odmawiającą Bankowi stwierdzenia nadpłaty z tyt. CIT za 2007 r. W dniu 23.10.2013 r. Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na ww. decyzję. Rozprawa odbyła się w dniu 14 kwietnia 2014 r. Sąd oddalił skargę Banku. W dniu 1 lipca 2014 r. Bank złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.
 - b) rok 2008
W dniu 29.08.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie wydał postanowienie wyznaczające nowy termin rozpatrzenia odwołania w zakresie określającym zobowiązanie i odmowy stwierdzenia nadpłaty za rok 2008r. do dnia 31.10.2013 r.
W dniu 18.09.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej wydał decyzję utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego określającą Bankowi zobowiązanie podatkowe z tyt. CIT za 2008 r. Następnie w dniu 23.10.2013 r. Bank złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na ww. decyzję. Sąd wyznaczył termin rozprawy na 9 kwietnia 2014 r. i w tym dniu oddalił skargę Banku. Bank złożył w dniu 27 czerwca 2014 r. skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.
W dniu 30.09.2013 r. Dyrektor Izby Skarbowej wydał decyzję utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego odmawiającą Bankowi stwierdzenia nadpłaty z tyt. CIT za 2008 r. Następnie Bank w dniu 25.10.2013 r. złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na ww. decyzję. Rozprawa odbyła się 9 kwietnia 2014 r. Sąd oddalił skargę Banku. W dniu 1 lipca 2014 r. Bank złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Reasumując, Bank zapłacił całość wymaganego zobowiązania wraz z odsetkami w kwocie 60 mln zł (płatność ta nie obciążała Rachunku Zysków i Strat), jednocześnie Zarząd całkowicie podtrzymuje prawidłowość dokonanego pierwotnie rozliczenia podatkowego. W ocenie Banku ustalenia postępowania kontrolnego UKS są bezzasadne i należy się spodziewać pozytywnego dla Banku rozstrzygnięcia opisaną kwestii. Pozytywną dla Banku projekcję, co do ostatecznego rozstrzygnięcia potwierdza doradca zewnętrzny dla Banku zewnętrznego doradca podatkowy. Ostateczne rozstrzygnięcie opisaną kwestii zależne jest od wyniku postępowań sądowych przed Naczelny Sąd Administracyjny.

13) ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Zysk po opodatkowaniu	650 920	535 795
Średnia ważona liczba akcji własnych w okresie	1 213 116 777	1 213 116 777
Zysk na jedną akcję	0,54	0,44

Zysk na jedną akcję został wyliczony poprzez podzielenie zysku netto za okres przez średnią ważoną liczbę akcji. Jednocześnie nie zaistniała konieczność dokonania odrębnej kalkulacji rozwodnionego zysku na akcję (metodologia liczenia w przypadku braku instrumentów rozwadniających jest analogiczna jak w przypadku zysku na akcję; w następstwie czego rozwodniony zysk na jedną akcję jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję).

14) KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

14a. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2014	31.12.2013
Gotówka	534 891	706 520
Środki pieniężne na rachunkach w Banku Centralnym	2 077 084	2 705 380
Inne środki pieniężne	267	275
Razem:	2 612 242	3 412 175

Bank był zobowiązany do utrzymywania w okresie od 31 grudnia 2014 r. do 1 lutego 2015 r. w NBP na rachunku bieżącym Banku średniego salda o wartości 1 692 897 tys. zł (średnia arytmetyczna stanów środków na rachunku bieżącym w NBP ze wszystkich dni okresu rezerwowego).

14b. Kasa, środki w Banku Centralnym - wg struktury walutowej

	31.12.2014	31.12.2013
W walucie polskiej	2 495 805	2 979 642
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	116 437	432 533
- waluta: USD	25 003	43 137
- waluta: EUR	62 645	288 265
- waluta: CHF	10 842	35 621
- waluta: GBP	13 255	30 264
- pozostałe waluty	4 692	35 246
Razem:	2 612 242	3 412 175

15) LOKATY ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE BANKOM I INNYM INSTYTUCJOM MONETARNYM

15a. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym

	31.12.2014	31.12.2013
Rachunki bieżące	359 258	283 703
Lokaty udzielone	1 511 094	760 622
Kredyty i pożyczki udzielone	511 194	471 976
Odsetki	3 208	3 329
Razem należności brutto	2 384 754	1 519 630
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(10)	(16)
Razem należności netto	2 384 744	1 519 614

15b. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym wg terminów zapadalności

	31.12.2014	31.12.2013
rachunki bieżące	359 258	283 703
do 1 miesiąca	1 501 094	715 622
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	10 000	40 000
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	511 194	5 000
powyżej 1 roku do 5 lat	0	471 976
powyżej 5 lat	0	0
dla których termin zapadalności upłynął	0	0
Odsetki	3 208	3 329
Razem należności brutto	2 384 754	1 519 630

15c. Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym wg struktury walutowej

	31.12.2014	31.12.2013
W walucie polskiej	709 417	594 222
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	1 675 337	925 408
- waluta: USD	84 575	94 191
- waluta: EUR	1 504 861	720 509
- waluta: CHF	27 166	31 839
- waluta: JPY	12 978	20 546
- waluta: GBP	4 133	11 142
- pozostałe waluty	41 624	47 181
Razem należności brutto	2 384 754	1 519 630

15d. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków i innych instytucji monetarnych

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	16	0
Odpisy dokonane w okresie	10	16
Odwroćenie odpisów w okresie	(16)	0
Stan na koniec okresu	10	16

16) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (PRZEZNACZONE DO OBROTU) ORAZ KOREKTA Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ WARTOŚCI GODZIWEJ

16a. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej

	31.12.2014	31.12.2013
Dłużne papiery wartościowe	933 482	432 822
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	933 482	432 822
a) bony	0	0
b) obligacje	933 482	432 822
Instrumenty kapitałowe	753	227
Kwotowane na aktywnym rynku	753	227
a) podmiotów finansowych	0	55
b) podmiotów niefinansowych	753	172
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	27 097	11 321
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	455 944	406 362
Razem	1 417 276	850 732

16b. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)

	31.12.2014	31.12.2013
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 390 179	839 411
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	27 097	11 321
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	0	0
Razem	1 417 276	850 732

Informacja na temat aktywów finansowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została przedstawiona w Rozdziale 14. pkt. 2).

16c. Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat wg wartości bilansowej

	31.12.2014	31.12.2013
o stałej stopie procentowej	761 373	360 660
o zmiennej stopie procentowej	172 109	72 162
Razem	933 482	432 822

16d. Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) według terminów zapadalności

	31.12.2014	31.12.2013
do 1 miesiąca	0	1 812
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 294	57 195
powyżej 1 roku do 5 lat	727 622	269 607
powyżej 5 lat	203 566	104 208
Razem	933 482	432 822

16e. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych i instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	433 049	46 929
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	44 634 317	52 686 313
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(44 132 898)	(52 299 660)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	(234)	(533)
Stan na koniec okresu	934 234	433 049

Nota 16 f / Nota 27 Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wg stanu na 31.12.2014

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	2 294 000	8 693 288	8 202 118	587 498	11 817	348 052	336 235
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	2 600 000	0	0	493	493	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	2 294 000	5 993 288	8 166 747	587 498	11 324	346 147	334 823
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	100 000	35 371	0	0	1 412	1 412
2. Walutowe instrumenty pochodne*	8 700 636	891 710	366 639	83 123	(4 168)	33 107	37 275
Kontrakty walutowe	1 488 022	717 142	231 060	0	1 240	8 187	6 947
Swapy walutowe	7 212 614	174 568	135 579	0	5 665	24 920	19 255
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	83 123	(11 073)	0	11 073
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	710 872	1 120 475	1 047 861	0	(67 939)	0	67 939
Opcje wbudowane w depozyty	697 923	1 061 796	798 219	0	(55 790)	0	55 790
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	12 949	58 679	249 642	0	(12 149)	0	12 149
4. Opcje na indeksy	1 077 077	1 219 083	1 005 862	0	68 745	74 785	6 040
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	12 782 585	11 924 556	10 622 480	670 621	8 454	455 944	447 489
Wycena pozycji bilansowych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej						27 097	20 047
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych							162 254

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

Nota 16 g / Nota 27 Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wg stanu na 31.12.2013

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	2 996 000	5 338 458	10 274 310	673 823	(2 684)	292 044	294 728
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	500 000	0	0	0	(281)	0	281
Swapy na stopę procentową (IRS)	2 496 000	5 336 515	10 171 910	673 823	(2 403)	291 164	293 567
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	1 943	102 400	0	0	880	880
2. Walutowe instrumenty pochodne*	5 039 383	944 433	262 856	81 972	7 248	39 045	31 797
Kontrakty walutowe	936 002	537 784	150 463	0	(6 434)	5 974	12 408
Swapy walutowe	4 103 381	406 649	112 393	0	20 699	33 071	12 372
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	81 972	(7 017)	0	7 017
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	230 548	511 203	1 335 438	0	(60 437)	0	60 437
Opcje wbudowane w depozyty	218 906	451 509	1 059 454	0	(44 773)	0	44 773
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	11 642	59 694	275 984	0	(15 664)	0	15 664
4. Opcje na indeksy	276 672	715 514	1 436 816	0	60 778	75 273	14 495
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	8 542 603	7 509 608	13 309 420	755 795	4 905	406 362	401 457
Wycena pozycji bilansowych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej						11 321	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych							173 641

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

17) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE

Grupa, wg stanu na 31.12.2014 r., stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

1. Zabezpieczenie wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych;
2. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych;
3. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych;
4. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych wpływów i wydatków denominowanych w walutach obcych.

Począwszy od 1 stycznia 2006 Grupa ustanowiła pierwsze formalne powiązanie zabezpieczające przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych. Należy zaznaczyć, iż od momentu wdrożenia MSSF, zgodnie z MSR 39, efekt wyceny wszelkich instrumentów pochodnych nie zaklasyfikowanych i nie będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi, prezentowany jest w wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. Stosowanie takiej metodologii skutkowało brakiem spójności w sposobie prezentacji instrumentów finansowych w Rachunku zysków i strat. Wynik odsetkowy na transakcjach instrumentami pochodnymi zawieranymi w celu zabezpieczenia płynności w walutach obcych z ekonomicznego punktu widzenia stanowi składnik marży odsetkowej (pozwala dopasować przychód odsetkowy z tytułu udzielenia kredytów walutowych z kosztem finansowania wynikającym z portfela depozytów złotych). Wdrożenie formalnej rachunkowości zabezpieczeń umożliwiło prezentację części przedmiotowych transakcji w Rachunku zysków i strat zgodnie z ich ekonomicznym sensem.

Grupa na koniec każdego miesiąca dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego i instrumentu zabezpieczającego.

Opis relacji, dla których Grupa kontynuowała stosowanie rachunkowości zabezpieczeń na koniec roku 2014:

	Zabezpieczenie wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych wynikającego ze zmiany komponentu stóp procentowych (marży).	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złote kredyty hipoteczne. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Portfel stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfel zmiennoprocentowych należności walutowych.	Przepływy pieniężne wynikające z portfela złotych kredytów hipotecznych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje CIRS	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Korekta do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w Rachunku zysków i strat jako Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany; odsetki od pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających ujmowane są w wyniku odsetkowym.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych wpływów i wydatków denominowanych w walutach obcych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych wpływów i wydatków walutowych z tytułu zmian kursu walutowego poprzez ich zamianę na przepływy złote.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.	Przepływy pieniężne z tytułu przyszłych wpływów i wydatków walutowych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje CIRS	Transakcje FX Forward
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jak i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym; wycena instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych z tytułu różnic kursowych ujmowana jest jako Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny.

W trakcie roku 2013 Grupa zastosowała, a następnie zaprzestała stosowania relacji zabezpieczającej w zakresie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmiennooprocentowych walutowych kredytów hipotecznych z użyciem transakcji FX SWAP jako instrumentu zabezpieczającego.

17a. Rachunkowość zabezpieczeń

Wg stanu na 31.12.2014	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej							
Kontrakty CIRS	0	0	0	935 781	(84 493)	0	84 493
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	7 344 731	1 565 423	17 318 411	9 876 006	(1 295 832)	4 777	1 300 609
Kontrakty IRS	330 000	555 000	435 000	0	13 512	13 760	248
Kontrakty Forward	65 307	30 672	0	0	(4 414)	462	4 876
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	7 740 038	2 151 095	17 753 411	10 811 787	(1 371 226)	18 999	1 390 225

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych pozycji z tytułu zabezpieczanego ryzyka dla czynnych relacji zabezpieczających, za rok 2014, wyniosła 1 117 tys. PLN, z czego 4 568 tys. PLN dotyczyło zabezpieczanych aktywów, a 3 451 tys. PLN zabezpieczanych pasywów.

Wg stanu na 31.12.2013	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej							
Kontrakty CIRS	0	0	0	900 825	(74 363)	0	74 363
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	6 120 245	13 746 108	11 526 222	11 229 584	(639 134)	201 964	841 097
Kontrakty IRS	150 000	230 000	255 000	0	7 095	7 095	0
Kontrakty Forward	42 148	190 271	114 807	0	(12 549)	2 336	14 885
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	6 312 393	14 166 379	11 896 029	12 130 409	(718 951)	211 395	930 345

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych pozycji z tytułu zabezpieczanego ryzyka dla czynnych relacji zabezpieczających, za rok 2013, wyniosła -2 432 tys. PLN, z czego 8 875 tys. PLN dotyczyło zabezpieczanych aktywów, a 11 307 tys. PLN zabezpieczanych pasywów.

17b. Rachunkowość zabezpieczeń z tytułu przepływów środków pieniężnych

Relacja zabezpieczająca	Maksymalny termin wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana
Zabezpieczenie wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych	24.03.2020
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych	02.06.2016
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych	07.01.2025
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych wpływów i wydatków denominowanych w walutach obcych	15.06.2015

Niefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat w 2014 roku wyniosła -9,95 miliona złotych (w 2013 roku było to odpowiednio -9,60 miliona zł.).

18) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

18a. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone	40 192 825	38 258 194
- podmiotom gospodarczym	8 547 052	7 463 382
- klientom indywidualnym	31 135 265	30 184 384
- jednostkom budżetowym	510 508	610 428
Należności z tytułu kart płatniczych	685 431	725 564
- od podmiotów gospodarczych	32 824	37 581
- od klientów indywidualnych	652 607	687 983
Skupione wierzytelności	162 453	154 703
- podmiotów gospodarczych	159 993	150 687
- jednostek budżetowych	2 460	4 016
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	12 011	36 373
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	9 851	12 874
Należności z tytułu leasingu finansowego	4 107 136	3 571 325
Inne	1 105	1 276
Odsetki	330 142	317 702
Razem brutto	45 500 954	43 078 011
Odpisy aktualizujące wartość należności	(1 358 255)	(1 312 331)
Razem netto	44 142 699	41 765 680

18b. Jakość portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	31.12.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	45 500 954	43 078 011
- z rozpoznaną utratą wartości	1 923 249	1 903 046
- bez utraty wartości	43 577 705	41 174 965
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 358 255)	(1 312 331)
- na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 196 531)	(1 113 454)
- na poniesione, ale jeszcze niezareportowane straty (IBNR)	(161 724)	(198 877)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	44 142 699	41 765 680

18c. Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według metody szacunku utraty wartości

	31.12.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	45 500 954	43 078 011
- wyceniane indywidualnie	911 835	886 068
- wyceniane portfelowo	44 589 119	42 191 943
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 358 255)	(1 312 331)
- utworzony na bazie analizy indywidualnej	(556 879)	(519 289)
- utworzony na bazie analizy kolektywnej	(801 376)	(793 042)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	44 142 699	41 765 680

18d. Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według rodzaju klientów

	31.12.2014	31.12.2013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	45 500 954	43 078 011
- korporacyjnym	13 482 755	11 984 859
- indywidualnym	32 018 199	31 093 152
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 358 255)	(1 312 331)
- utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(775 403)	(730 886)
- utworzony na należności od klientów indywidualnych	(582 852)	(581 445)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	44 142 699	41 765 680

18e. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg terminów zapadalności

	31.12.2014	31.12.2013
rachunki bieżące	3 371 727	2 843 684
do 1 miesiąca	301 198	474 277
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 422 716	1 378 603
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	4 207 915	3 751 344
powyżej 1 roku do 5 lat	12 410 292	10 760 364
powyżej 5 lat	22 442 413	22 529 542
dla których termin zapadalności upłynął	1 014 551	1 022 495
Odsetki	330 142	317 702
Razem brutto	45 500 954	43 078 011

18f. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg struktury walutowej

	31.12.2014	31.12.2013
W walucie polskiej	25 076 426	23 121 080
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	20 424 528	19 956 931
- waluta: USD	334 433	276 756
- waluta: EUR	2 233 722	1 539 379
- waluta: CHF	17 836 963	18 119 629
- waluta: JPY	14 984	21 069
pozostałe waluty	4426	98
Razem brutto	45 500 954	43 078 011

18g. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	1 312 331	1 237 586
Zmiana w wartości rezerw:	45 924	74 745
Odpisy dokonane w okresie	616 838	668 922
Wartości spisane w ciężar odpisów	(182 507)	(136 213)
Odwrocenie odpisów w okresie	(333 602)	(437 189)
Sprzedż wierzytelności	(63 902)	(20 691)
Zmiana z tytułu różnic kursowych	8 315	(302)
Inne	782	218
Stan na koniec okresu	1 358 255	1 312 331

18h. Należności z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2014	31.12.2013
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	4 469 233	3 924 762
Niezrealizowane przychody finansowe	(362 097)	(353 437)
Należności (netto) z tytułu leasingu finansowego	4 107 136	3 571 325
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności		
Poniżej 1 roku	1 546 031	1 485 847
Od 1 roku do 5 lat	2 593 318	2 124 428
Powyżej 5 lat	329 884	314 487
Razem	4 469 233	3 924 762
Należności (netto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności		
Poniżej 1 roku	1 406 281	1 347 077
Od 1 roku do 5 lat	2 399 923	1 937 616
Powyżej 5 lat	300 932	286 632
Razem	4 107 136	3 571 325

Głównymi grupami przedmiotów finansowanych w formie leasingu są środki transportu (ciągniki siodłowe, naczepy, przyczepy, samochody ciężarowe, dostawcze, osobowe, inne), maszyny i urządzenia przemysłowe, komputery jak również nieruchomości przemysłowe i komercyjne. W portfolio leasingowym Grupy znajdują się umowy, w których opłaty ustalone są w PLN lub powiązane są z kursem EUR (umowy dewizowe lub denominowane w EUR) jak również powiązane z rynkowymi stopami procentowymi (produkty zmiennoprocentowe) lub od nich niezależne (produkty stałoprocentowe). Umowy z Klientami zawierane są na okresy od 1 roku do 10 lat. Umowy leasingowe przewidują zróżnicowany udział własny Klienta oraz wartość końcową przedmiotu, jak również zróżnicowaną wysokość rat leasingowych np. w zależności od sezonowości. Po zakończeniu umowy leasingu, Klient zobowiązany jest wykupić przedmiot za określoną w momencie jej zawierania cenę końcową. Przedmiot ten przez cały okres leasingu pozostaje własnością Grupy i stanowi główne zabezpieczenie spłat należności leasingowych.

19) INWESTYCYJNE AKTYWA FINANSOWE

19a. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2014	31.12.2013
Dłużne papiery wartościowe	9 242 575	8 240 418
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	6 749 204	5 134 748
a) bony	0	0
b) obligacje	6 749 204	5 134 748
Papiery wartościowe banku centralnego	2 400 000	2 999 792
a) bony	2 400 000	2 999 792
b) obligacje	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	93 371	105 878
a) notowane	0	0
b) nienotowane	93 371	105 878
Udziały i akcje w innych jednostkach	6 962	1 099
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 249 537	8 241 517
Instrumenty dostępne do sprzedaży notowane na giełdzie	6 749 204	5 134 748
Instrumenty dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie	2 500 333	3 106 770

19b. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2014	31.12.2013
o stałej stopie procentowej	7 320 712	5 884 569
o zmiennej stopie procentowej	1 921 863	2 355 849
Razem	9 242 575	8 240 418

19c. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży według terminów zapadalności

	31.12.2014	31.12.2013
do 1 miesiąca	2 407 056	3 002 212
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	159 234	209 786
powyżej 1 roku do 5 lat	6 212 925	4 828 727
powyżej 5 lat	463 360	199 693
Razem	9 242 575	8 240 418

19d. Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	8 241 517	6 751 104
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	277 496 167	286 603 299
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(276 557 707)	(285 068 454)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	69 520	(44 464)
Odpisy z tytułu utraty wartości	38	32
Inne	2	0
Stan na koniec okresu	9 249 537	8 241 517

19e. Inwestycje w jednostki podporządkowane

	31.12.2014	31.12.2013
Inwestycje w jednostki podporządkowane	2 762	3 009

19f. Zmiana stanu inwestycji w jednostki podporządkowane

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	3 009	13 352
- sprzedaż udziałów	0	(8 199)
- efekt wyceny metodą praw własności	(246)	(2 144)
Stan na koniec okresu	2 762	3 009

20) NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU ZAKUPIONYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu

	31.12.2014	31.12.2013
a) od banków	155 583	153 787
b) od klientów	0	88 229
c) odsetki	59	45
Razem	155 642	242 061

21) RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

21a. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2014	31.12.2013
Grunty	1 275	1 275
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	69 687	82 705
Urządzenia techniczne i maszyny	36 250	38 745
Środki transportu	27 208	24 615
Inne środki trwałe	4 939	4 484
Środki trwałe w budowie	14 090	11 334
Razem	153 449	163 158

21b. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2014 - 31.12.2014

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	środki trwałe w budowie i zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 275	349 312	210 808	35 162	98 167	11 334	706 058
b) zwiększenia (z tytułu)	0	11 748	11 647	10 196	3 847	29 549	66 987
- zakup	0	0	240	9 901	70	20 233	30 444
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	11 748	11 408	0	3 608	0	26 764
- inwestycje nieopłacone	0	0	0	0	0	9 316	9 316
- inne	0	0	0	296	169	0	464
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	20 683	15 457	6 905	4 800	26 793	74 638
- sprzedaż	0	11 480	2 563	6 706	647	0	21 396
- likwidacja	0	9 200	12 728	147	4 130	0	26 204
- rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	26 782	26 782
- inne	0	3	167	52	24	11	256
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 275	340 377	206 998	38 453	97 213	14 090	698 407
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	247 039	172 063	10 547	93 682	0	523 332
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	4 133	(1 315)	698	(1 409)	0	2 108
- odpis bieżący (RZiS)	0	20 972	13 587	5 379	3 298	0	43 236
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	(6 210)	(2 349)	(4 650)	(645)	0	(13 853)
- zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(8 829)	(12 553)	(107)	(4 062)	0	(25 552)
- przeniesienie na odpisy z tytułu utraty wartości	0	(1 800)	0	0	0	0	(1 800)
- inne	0	0	0	76	0	0	76
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	251 172	170 748	11 245	92 273	0	525 439
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	19 568	0	0	1	0	19 569
- zwiększenie - przeniesienie na z umorzenia	0	1 800	0	0	0	0	1 800
- zmniejszenie	0	1 850	0	0	0	0	1 850
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	19 518	0	0	1	0	19 519
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 275	69 687	36 250	27 208	4 939	14 090	153 449

21c. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2013 - 31.12.2013

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwale	środki trwale w budowie i zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 300	347 836	212 049	32 268	99 381	13 433	706 267
b) zwiększenia (z tytułu)	0	9 294	6 407	11 228	1 935	16 163	45 027
- zakup	0	0	69	11 228	10	10 100	21 407
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	9 294	6 264	0	1 919	0	17 477
- inwestycje nieopłacone	0	0	0	0	0	5 807	5 807
- inne	0	0	74	0	6	256	336
c) zmniejszenia (z tytułu)	25	7 819	7 647	8 334	3 149	18 262	45 236
- sprzedaż	25	7 084	3 117	8 316	1 050	24	19 616
- likwidacja	0	66	4 521	0	2 074	0	6 662
- rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	17 736	17 736
- inne	0	669	9	18	25	502	1 222
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 275	349 312	210 808	35 162	98 167	11 334	706 058
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	235 386	164 988	9 747	90 957	0	501 078
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	11 653	7 075	800	2 725	0	22 254
- odpis bieżący (RZiS)	0	18 083	14 531	4 839	5 845	0	43 298
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	(5 734)	(3 122)	(4 039)	(1 021)	0	(13 916)
- zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(28)	(4 343)	0	(2 073)	0	(6 444)
- inne	0	(668)	9	0	(26)	0	(685)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	247 039	172 063	10 547	93 682	0	523 332
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	19 169	0	0	1 376	0	20 545
- zwiększenie	0	1 375	0	0	(1 375)	0	0
- zmniejszenie	0	976	0	0	0	0	976
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	19 568	0	0	1	0	19 569
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 275	82 705	38 745	24 615	4 484	11 334	163 158

22) WARTOŚCI NIEMATERIALNE

22a. Wartości niematerialne

	31.12.2014	31.12.2013
- koncesje, patenty, licencje, know-how i podobne wartości, w tym:	59 096	41 001
- oprogramowanie komputerowe	56 383	40 388
- inne wartości niematerialne	0	0
- zaliczki na wartości niematerialne	23	5
Wartości niematerialne, razem	59 119	41 006

22b. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2014 - 31.12.2014

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koncesje, patenty, licencje, know-how i podobne wartości, w tym:		inne wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
		oprogramowanie komputerowe				
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	23	248 618	247 624	4	5	248 650
b) zwiększenia (z tytułu)	0	30 371	27 101	0	23	30 394
- zakup	0	3 693	3 693	0	23	3 716
- inwestycje nieopłacone	0	7 838	7 838	0	0	7 838
- nakłady na wartości niematerialne	0	18 817	15 547	0	0	18 817
- przejęcie z inwestycji i zaliczek	0	23	23	0	0	23
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	4 010	4 000	0	5	4 015
- likwidacja	0	3 646	3 636	0	0	3 646
- rozliczenie inwestycji i zaliczek	0	0	0	0	5	5
- rozliczenie w koszty	0	186	186	0	0	186
- inne	0	178	178	0	0	178
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	23	274 979	270 725	4	23	275 029
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	23	203 629	203 248	4	0	203 656
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	8 266	7 106	0	0	8 266
- odpis bieżący (RZiS)	0	12 090	10 920	0	0	12 090
- likwidacja	0	(3 824)	(3 814)	0	0	(3 824)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	23	211 895	210 354	4	0	211 922
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	3 988	3 988	0	0	3 988
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	3 988	3 988	0	0	3 988
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	0	59 096	56 383	0	23	59 119

22b. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2013 - 31.12.2013

	koszty zakończonych prac rozwojowych	koncesje, patenty, licencje, know-how i podobne wartości, w tym:		inne wartości niematerialne	zaliczki na wartości niematerialne	RAZEM
		oprogramowanie komputerowe				
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	23	240 182	240 062	101	5	240 311
b) zwiększenia (z tytułu)	0	9 902	9 031	0	121	10 023
- zakup	0	1 978	1 978	0	5	1 983
- inwestycje nieopłacone	0	1 956	1 956	0	0	1 956
- nakłady na wartości niematerialne	0	5 006	4 759	0	0	5 006
- przejęcie z inwestycji i zaliczek	0	258	258	0	0	258
- przyjęcie do praw autorskich	0	624	0	0	0	624
- inne	0	80	80	0	116	196
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	1 466	1 469	97	121	1 684
- likwidacja	0	7	7	0	0	7
- rozliczenie w koszty	0	519	519	0	0	519
- przeniesienie na prawa autorskie	0	624	624	0	0	624
- inne	0	316	319	97	121	534
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	23	248 618	247 624	4	5	248 650
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	23	192 602	192 482	4	0	192 629
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	11 027	10 766	0	0	11 027
- odpis bieżący (RZiS)	0	11 034	10 773	0	0	11 034
- likwidacja	0	(7)	(7)	0	0	(7)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	23	203 629	203 248	4	0	203 656
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	3 988	3 988	0	0	3 988
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	3 988	3 988	0	0	3 988
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	0	41 001	40 388	0	5	41 006

23) AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA

23a. Aktywa trwałe do zbycia za okres 01.01.2014 - 31.12.2014

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	RAZEM
a) wartość na początek okresu	1 063	2 506	33	0	0	3 602
b) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(64)	(39)	(33)	0	0	(136)
c) wartość aktywów trwałych do zbycia netto na początek okresu	999	2 467	0	0	0	3 466
d) zmiany wartości w okresie, w tym:	331	1 827	0	0	28	2 186
- sprzedaż aktywów trwałych do zbycia	(6)	(28)	0	0	0	(34)
e) wartość na koniec okresu	1 394	4 333	33	0	28	5 788
f) zmiana odpisów z tytułu utraty wartości w okresie, w tym:	0	0	0	0	(6)	(6)
- sprzedaż aktywów trwałych do zbycia	0	0	0	0	0	0
g) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(64)	(39)	(33)	0	(6)	(142)
h) wartość aktywów trwałych do zbycia netto na koniec okresu	1 330	4 294	0	0	22	5 646

23b. Aktywa trwałe do zbycia za okres 01.01.2013 - 31.12.2013

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	RAZEM
a) wartość na początek okresu	3 282	21 684	33	142	0	25 141
b) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(67)	(86)	(33)	0	0	(186)
c) wartość aktywów trwałych do zbycia netto na początek okresu	3 215	21 598	0	142	0	24 955
d) zmiany wartości w okresie, w tym:	(2 218)	(19 177)	0	(142)	0	(21 537)
- sprzedaż aktywów trwałych do zbycia	(2 470)	(19 720)			(788)	(22 978)
e) wartość na koniec okresu	1 064	2 507	33	0	0	3 604
f) zmiana odpisów z tytułu utraty wartości w okresie, w tym:	3	47	0	0	0	50
- sprzedaż aktywów trwałych do zbycia	3	47	0	0	0	50
g) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(64)	(39)	(33)	0	0	(136)
h) wartość aktywów trwałych do zbycia netto na koniec okresu	999	2 467	0	0	0	3 466

24) AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

24a. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.12.2014			31.12.2013		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	76 704	(10 398)	66 306	78 772	(6 830)	71 942
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	314 667	(307 690)	6 977	250 040	(244 473)	5 567
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	44 652	(52 463)	(7 811)	61 138	(69 120)	(7 982)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	35 472	(91 058)	(55 586)	43 182	(96 791)	(53 609)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	74	(27 403)	(27 329)	99	(27 370)	(27 271)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	61 522	(1 371)	60 151	23 800	(1 481)	22 319
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	93 050	0	93 050	102 916	0	102 916
Świadczenia pracownicze	15 954	0	15 954	15 080	0	15 080
Rezerwy na koszty	16 203	(11)	16 192	21 663	0	21 663
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	39 393	(12 908)	26 485	30 834	(54)	30 780
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	2 721	0	2 721	1 708	0	1 708
Pozostałe	3 453	(4 287)	(834)	7 413	(5 070)	2 343
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	703 865	(507 589)	196 276	636 645	(451 189)	185 456

24b. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2013	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2014
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	71 942	(5 636)		66 306
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	5 567	1 410		6 977
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(7 982)	171		(7 811)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(53 609)	(1 977)		(55 586)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(27 271)	(58)		(27 329)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	22 319	37 832		60 151
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	102 916	(9 866)		93 050
Świadczenia pracownicze	15 080	874		15 954
Rezerwy na przyszłe koszty	21 663	(5 471)		16 192
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	30 780		(4 295)	26 485
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	1 708	1 013		2 721
Pozostałe	2 343	(3 177)		(834)
Razem	185 456	15 115	(4 295)	196 276

24c. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2012	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2013
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	55 723	16 219		71 942
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	4 829	738		5 567
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(30 480)	22 498		(7 982)
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(13 953)	(39 656)		(53 609)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(24 673)	(2 598)		(27 271)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy proc.	926	21 393		22 319
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	105 026	(2 110)		102 916
Świadczenia pracownicze	12 736	2 344		15 080
Rezerwy na przyszłe koszty	18 116	3 547		21 663
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	31 524		(744)	30 780
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	1 165	543		1 708
Pozostałe	4 267	(1 924)		2 343
Razem	165 206	20 994	(744)	185 456

24d. Zmiany podatku odroczonego

	1.01.2014 - 31.12.2014	1.01.2013 - 31.12.2013
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(5 636)	16 219
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	1 410	738
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	171	22 498
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(1 977)	(39 656)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(58)	(2 598)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	37 832	21 393
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	(9 866)	(2 110)
Świadczenia pracownicze	874	2 344
Rezerwy na przyszłe koszty	(5 471)	3 547
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	1 013	543
Pozostałe	(3 177)	(1 924)
Zmiany z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik	15 115	20 994
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	(4 295)	(744)

24e. Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rok wygaśnięcia różnic przejściowych	31.12.2014	31.12.2013
Bezterminowo	17 136	11 170
Razem	17 136	11 170

Wartość ujemnych różnic przejściowych prezentowana w powyższej tabeli została przeliczona obowiązującą stopą podatkową.

Bazując na zapisach MSR 12 Grupa dokonała kompensaty aktywa z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

	31.12.2014	31.12.2013
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	196 276	185 456
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Razem	196 276	185 456

25) POZOSTAŁE AKTYWA

	31.12.2014	31.12.2013
Koszty do rozliczenia w czasie	60 700	25 048
Dochody do otrzymania	26 794	25 658
Rozliczenia międzybankowe	1 801	22
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	8 200	21 520
Należności od dłużników różnych	84 445	92 826
Rozrachunki publiczno-prawne	51 477	34 450
Rozrachunki z tytułu działalności Millennium Dom Maklerski S.A.	6 844	39 073
Pozostałe	28 239	92 345
Razem pozostałe aktywa, brutto	268 500	330 942
Rezerwy	(4 185)	(17 444)
Razem pozostałe aktywa, netto	264 315	313 498
- w tym pozostałe aktywa finansowe *	123 898	161 655

* - w pozostałych aktywach finansowych ujęto całość pozostałych aktywów netto z wyłączeniem Kosztów do rozliczenia w czasie, Rozrachunków publiczno-prawnych oraz pozycji Pozostałe

26) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH

26a. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych

	31.12.2014	31.12.2013
W rachunku bieżącym	288 967	232 679
Depozyty terminowe	369 684	716 014
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 377 245	1 397 789
Odsetki	1 373	2 080
Razem	2 037 269	2 348 562

26b. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych wg terminów zapadalności

	31.12.2014	31.12.2013
rachunki bieżące	288 967	232 679
do 1 miesiąca	277 495	544 499
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	115 951	189 041
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	588 268	216 930
powyżej 1 roku do 5 lat	765 215	878 006
powyżej 5 lat	0	285 327
Odsetki	1 373	2 080
Razem	2 037 269	2 348 562

Saldo zobowiązań wobec banków i innych instytucji monetarnych na 31 grudnia 2013 r., o terminie zapadalności powyżej 5 lat, wynikało z zawartych przez Bank długoterminowych umów pożyczek z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.

26c. Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych wg struktury walutowej

	31.12.2014	31.12.2013
W walucie polskiej	1 050 326	1 172 064
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	986 943	1 176 498
- waluta: USD	9 636	28 544
- waluta: EUR	610 355	978 868
- waluta: CHF	343 053	169 086
- pozostałe waluty	23 899	0
Razem	2 037 269	2 348 562

27) ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (PRZEZNACZONE DO OBROTU)

	31.12.2014	31.12.2013
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	447 489	401 457
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	20 047	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	162 254	173 641
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	629 790	575 098

Podział ujemnej wyceny instrumentów pochodnych na poszczególne typy instrumentów został zaprezentowany w nocie (16).

28) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

28a. Zobowiązania wobec klientów wg struktury rodzajowej

	31.12.2014	31.12.2013
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	29 779 950	26 433 646
Rachunki bieżące	14 043 380	13 181 014
Depozyty terminowe	15 538 947	13 012 235
Inne	99 074	108 104
Naliczone odsetki	98 549	132 293
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	15 738 732	16 054 269
Rachunki bieżące	3 939 693	3 721 816
Depozyty terminowe	11 543 060	12 034 345
Inne	215 228	223 245
Naliczone odsetki	40 751	74 863
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 072 562	2 817 206
Rachunki bieżące	789 182	873 511
Depozyty terminowe	1 247 485	1 912 101
Inne	34 100	28 164
Naliczone odsetki	1 795	3 430
Razem	47 591 244	45 305 121

28b. Zobowiązania wobec klientów wg terminów zapadalności

	31.12.2014	31.12.2013
rachunki bieżące	18 772 254	17 776 341
do 1 miesiąca	12 269 228	13 088 834
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 439 557	8 113 886
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	5 227 782	4 745 016
powyżej 1 roku do 5 lat	1 741 328	1 370 458
powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	141 095	210 586
Razem	47 591 244	45 305 121

28c. Zobowiązania wobec klientów wg struktury walutowej

	31.12.2014	31.12.2013
W walucie polskiej	44 312 804	42 305 194
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	3 278 440	2 999 927
- waluta: USD	944 398	994 695
- waluta: EUR	2 116 159	1 819 891
- waluta: GBP	138 959	131 310
- waluta: CHF	60 336	38 811
pozostałe waluty	18 588	15 220
Razem	47 591 244	45 305 121

29) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRZYRZECZENIEM ODKUPU

	31.12.2014	31.12.2013
a) wobec Banku Centralnego	0	0
b) wobec pozostałych banków	0	46 319
c) wobec klientów	59 619	68 427
d) odsetki	146	55
Razem	59 765	114 801

30) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

30a. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2014	31.12.2013
Obligacje i bony dłużne	1 399 514	359 114
Bankowe papiery wartościowe	332 443	339 351
Odsetki	7 503	2 887
Razem	1 739 460	701 352

30b. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg terminów wymagalności

	31.12.2014	31.12.2013
do 1 miesiąca	400 015	17 745
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	104 898	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	469 737	58 454
powyżej 1 roku do 5 lat	757 307	622 266
powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	7 503	2 887
Razem	1 739 460	701 352

30c. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	701 352	900 016
Zwiększenia, z tytułu:	1 793 185	230 219
- emisja bankowych papierów wartościowych	115 844	211 182
- emisja obligacji Banku	1 631 080	0
- naliczenie odsetek	46 261	19 037
Zmniejszenia, z tytułu:	(755 077)	(428 883)
- wykup obligacji w ramach transakcji sekurytyzacji portfela należności leasingowych	0	(132 430)
- wykup bankowych papierów wartościowych	(122 752)	(216 205)
- wykup obligacji Banku	(590 679)	(59 852)
- wypłata odsetek	(41 646)	(20 396)
Stan na koniec okresu	1 739 460	701 352

30d. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Obligacje i bankowe papiery wartościowe wyemitowane przez Bank:

Wg stanu na 31.12.2014	Wartość bilansowa	Termin wykupu (maksymalne umowne terminy wymagalności)	Rynek notowań
BPW_2015/01	283	2015-01-05	-
BPW_2015/03	4 031	2015-03-04	-
BPW_2015/04,A,B,C,D	17 041	2015-04-01,29	-
BPW_2015/06,A	2 011	2015-06-03	-
BPW_2015/07	14 545	2015-07-01	-
BPW_2015/09,A	8 487	2015-09-30	-
BPW_2015/11	3 505	2015-11-30	-
BPW_2015/12,A,B,C	24 148	2015-12-31	-
BPW_2016/02,A	9 112	2016-02-03	-
BPW_2016/03,A	24 236	2016-03-02	-
BPW_2016/04,A	16 934	2016-04-29	-
BPW_2016/05,A	4 324	2016-05-31	-
BPW_2016/06,A	7 905	2016-06-29	-
BPW_2016/07	10 434	2016-07-29	-
BPW_2016/08,A	22 860	2016-08-29,31	-
BPW_2016/09,A,B	34 405	2016-09-29,30	-
BPW_2016/10,A	21 194	2016-10-31	-
BPW_2016/12,A,B	18 140	2016-12-02,30	-
BPW_2017/01,A	14 347	2017-01-31	-
BPW_2017/02,A	11 277	2017-02-28	-
BPW_2017/03,A	14 937	2017-03-30	-
BPW_2017/04,A,C	19 359	2017-04-28	-
BPW_2017/05	6 352	2017-05-30	-
BPW_2017/06	4 586	2017-06-30	-
BPW_2017/07	5 273	2017-07-31	-
BPW_2017/11	5 754	2017-11-30	-
BPW_2017/12,A	7 027	2017-12-29	-
BKMO_080115G	399 797	2015-01-08	-
BKMO_100315H	100 868	2015-03-10	-
BKMO_051015B	252 550	2015-10-05	Catalyst (ASO BondSpot)
BKMO_151215I	50 056	2015-12-15	-
BKMO_281215A	100 040	2015-12-28	-
BKMO_280317C	503 642	2017-03-28	Catalyst (ASO BondSpot)
RAZEM	1 739 460		

W przypadku bankowych papierów wartościowych (BPW) wyemitowanych przez Bank formuła naliczania odsetek zakłada ich kalkulację w oparciu o stany indeksów bazowych w dacie zapadalności. Dla pozostałych obligacji (BKMO) odsetki są naliczane od wartości obligacji i płatne w okresach półrocznych. Na dzień 31.12.2014 r. ich saldo wyniosło 7 503 tys. PLN.

Na hurtowym rynku papierów dłużnych Catalyst (ASO BondSpot), wg stanu na 31.12.2014, były notowane 3-letnie obligacje Banku Millennium serii B i C o łącznej wartości nominalnej 750 milionów złotych.

30e. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Obligacje i bankowe papiery wartościowe wyemitowane przez Bank:

Wg stanu na 31.12.2013	Wartość bilansowa	Termin wykupu (maksymalne umowne terminy wymagalności)	Rynek notowań
BM_2014/01,A	6 187	2014-01-06,07	-
BM_2014/04	2 927	2014-04-04	-
BPW_2014/01,A	11 558	2014-01-03,31	-
BPW_2014/04,A	8 999	2014-04-02,30	-
BPW_2014/05	526	2014-05-02	-
BPW_2014/06	10 939	2014-06-02	-
BPW_2014/07,A,B	19 575	2014-07-03,30,31	-
BPW_2014/09,A,B,C	15 488	2014-09-03	-
BPW_2015/01	572	2015-01-05	-
BPW_2015/03	5 716	2015-03-04	-
BPW_2015/04,A,B,C,D	25 837	2015-04-01,29	-
BPW_2015/06,A	4 010	2015-06-03	-
BPW_2015/07	15 663	2015-07-01	-
BPW_2015/09,A	10 288	2015-09-30	-
BPW_2015/11	6 326	2015-11-30	-
BPW_2015/12,A,B,C	27 294	2015-12-02,31	-
BPW_2016/02,A	9 832	2016-02-03	-
BPW_2016/03,A	26 898	2016-03-02,30	-
BPW_2016/04,A	19 017	2016-04-29	-
BPW_2016/05,A	7 589	2016-05-31	-
BPW_2016/06,A	10 898	2016-06-29	-
BPW_2016/07	13 531	2016-07-29	-
BPW_2016/08	9 875	2016-08-31	-
BPW_2016/09,A	34 458	2016-09-29	-
BPW_2016/10,A	25 296	2016-10-31	-
BPW_2016/12,A,B	19 166	2016-12-02,30	-
BKMO_051015B	252 840	2015-10-05	Catalyst (ASO BondSpot)
BKMO_281215A	100 047	2015-12-28	-
RAZEM	701 352		

W przypadku obligacji (BM) i bankowych papierów wartościowych (BPW) wyemitowanych przez Bank formuła naliczania odsetek zakłada ich kalkulację w oparciu o stany indeksów bazowych w dacie zapadalności. Dla pozostałych obligacji (BKMO) odsetki są naliczane od wartości obligacji i płatne w okresach półrocznych. Na dzień 31.12.2013 r. ich saldo wyniosło 2 887 tys. PLN.

31) REZERWY

31a. Rezerwy

	31.12.2014	31.12.2013
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	27 692	33 738
Rezerwa na roszczenia sporne i inne	70 882	32 878
Razem	98 574	66 616

31b. Zmiana stanu rezerw

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	33 738	22 463
Utworzenie rezerw	21 795	23 655
Rozwiązanie rezerw	(27 844)	(12 387)
Różnice kursowe	3	7
Stan na koniec okresu	27 692	33 738
Rezerwy na roszczenia sporne i inne		
Stan na początek okresu	32 878	22 342
Utworzenie rezerw	39 838	15 992
Rozwiązanie rezerw	(1 398)	(4 811)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(436)	(645)
Stan na koniec okresu	70 882	32 878

32) REZERWA NA ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY

	31.12.2014	31.12.2013
Rezerwa na odroczone podatki dochodowe	0	0

33) POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

33a. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2014	31.12.2013
Krótkoterminowe	733 776	936 157
Koszty do zapłaceniu - premie, wynagrodzenia	56 124	55 050
Koszty do zapłaceniu - pozostałe	90 155	113 093
Rozliczenia międzybankowe	137 397	125 735
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	37 878	0
Wierzyciele różni	167 215	399 705
Zobowiązania wobec budżetu	45 729	13 058
Przychody przyszłych okresów	142 067	71 718
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	9 852	9 149
Rezerwy na odprawy emerytalne	1 354	1 047
Rozrachunki z tytułu działalności Millennium Dom Maklerski S.A.	9 575	31 018
Pozostałe	36 430	116 584
Długoterminowe	47 080	41 676
Rezerwy na odprawy emerytalne	15 148	10 864
Koszty do zapłaceniu	4 980	4 411
Pozostałe	26 952	26 401
Razem	780 856	977 833
- w tym pozostałe zobowiązania finansowe*	529 676	750 072

* - do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się całość Pozostałych zobowiązań z wyłączeniem Przychodów przyszłych okresów, Zobowiązań wobec budżetu oraz pozycji Pozostałe

33b. Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	9 149	9 810
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	904	(123)
Wykorzystanie rezerw	(201)	(538)
Stan na koniec okresu	9 852	9 149

33c. Zmiana stanu rezerw na odprawy emerytalne

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	11 911	10 351
Utworzenie / Odwrócenie rezerw	2 175	2 164
Wykorzystanie rezerw	(227)	(604)
(Zyski) / straty aktuarialne	2 643	0
Stan na koniec okresu	16 502	11 911

34) ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

34a. Zobowiązania podporządkowane

	31.12.2014	31.12.2013
Waluta pożyczki	EUR	EUR
Wartość pożyczki w walucie	150 000	150 000
Wartość pożyczki w przeliczeniu na PLN	639 345	622 080
Warunki oprocentowania	2,176%	2,393%
Termin wymagalności	20.12.2017	20.12.2017
Odsetki	394	505
Stan bilansowy zobowiązań podporządkowanych	639 739	622 585

34b. Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Stan na początek okresu	622 585	613 610
Zwiększenia, z tytułu:	32 442	24 201
- różnice kursowe	17 265	9 023
- naliczenie odsetek	15 177	15 178
Zmniejszenia, z tytułu:	(15 288)	(15 226)
- spłata zobowiązania	0	0
- spłata odsetek	(15 288)	(15 226)
- różnice kursowe	0	0
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	639 739	622 585

W latach 2013 i 2014 Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

35) KAPITAŁ WŁASNY

35a. Kapitał zakładowy

Kapitał podstawowy Banku Millennium S.A. wynosi 1 213 116 777 zł i dzieli się na 1 213 116 777 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, co prezentuje poniższa tabela.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY				Wartość nominalna jednej akcji = 1 zł.			
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj Uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii / emisji	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	imiennie założycielskie	x2 co do głosu	106 850	106 850	gotówka	30.06.1989	30.06.1989
B1	imiennie zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.06.1990	01.01.1990
B2	imiennie zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.12.1990	01.01.1990
C	na okaziciela zwykłe		4 693 150	4 693 150	gotówka	17.05.1991	01.01.1991
D1	na okaziciela zwykłe		1 700 002	1 700 002	gotówka	31.12.1991	01.01.1992
D2	na okaziciela zwykłe		2 611 366	2 611 366	gotówka	31.01.1992	01.01.1992
D3	na okaziciela zwykłe		1 001 500	1 001 500	gotówka	10.03.1992	01.01.1992
E	na okaziciela zwykłe		6 000 000	6 000 000	gotówka	28.05.1993	01.01.1992
F	na okaziciela zwykłe		9 372 721	9 372 721	gotówka	10.12.1993	01.01.1993
G	na okaziciela zwykłe		8 000 000	8 000 000	gotówka	30.05.1994	01.10.1993
H	na okaziciela zwykłe		7 082 129	7 082 129	gotówka	24.10.1994	01.10.1994
Podwyższenie wart. nominalnej akcji z 1 do 4 PLN				122 603 154	kapitał zapasowy	24.11.1994	
Split akcji w stosunku 1:4			122 603 154			05.12.1994	
I	na okaziciela zwykłe		65 000 000	65 000 000	gotówka	12.08.1997	01.10.1996
J	na okaziciela zwykłe		196 120 000	196 120 000	kapitały Banku Gdańskiego S.A.	12.09.1997	01.10.1996
K	na okaziciela zwykłe		424 590 872	424 590 872	gotówka	31.12.2001	01.01.2001
L	na okaziciela zwykłe		363 935 033	363 935 033	gotówka	26.02.2010	01.01.2009
Liczba akcji razem			1 213 116 777				
Kapitał akcyjny razem				1 213 116 777			

W okresie sprawozdawczym nie były dokonywane konwersje akcji imiennych zwykłych na akcje na okaziciela. W związku z powyższym liczba akcji imiennych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 109 236, z czego 62 200 akcji to akcje założycielskie, uprzywilejowane w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Z uwagi na fakt, że Bank jest spółką publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na rynku podstawowym GPW, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu aktualnej na 31 grudnia 2014 roku. Informacja na temat jednostki dominującej najwyższego szczebla - Banco Comercial Portugues S.A., zawarta w poniższej tabeli, podana została na podstawie danych zebranych w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym na dzień 11 kwietnia 2013 r. oraz 10 kwietnia 2014 r. Natomiast dane dotyczące stanu posiadania akcji Banku przez ING Otwarty Fundusz Emerytalny i AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK i ich udział w kapitale zakładowym Banku, zostały obliczone na podstawie Rocznej struktury aktywów ww. Funduszy według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz 31 grudnia 2014 r. (ogłoszonej na stronach internetowych odpowiednio: www.ingofe.pl i www.aviva.pl). Dla dokonania wymienionych kalkulacji założono średnią cenę akcji Banku w tych dniach w wysokości 7,23 PLN dla 2013 r. oraz 8,25 PLN dla 2014 r.

Najwięksi akcjonariusze jednostki dominującej Grupy - Banku (powyżej 5% udział w głosach WZA) przedstawiali się następująco:

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2014 r.

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	794 751 136	65,51	794 751 136	65,51
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	95 521 053	7,87	95 521 053	7,87

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2013 r.

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	794 751 136	65,51	794 751 136	65,51
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	90 560 790	7,47	90 560 790	7,47
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	65 923 565	5,43	65 923 565	5,43

35b. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny Grupy powstaje w rezultacie rozpoznania:

- efektu wyceny (według wartości godziwej) aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. Wyksięgowanie niniejszych wartości z kapitału z aktualizacji wyceny następuje w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat),
- efektu wyceny (według wartości godziwej) instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowana jest część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie natomiast nieefektywna część zysków lub strat związanych z tym instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku zysków i strat,
- zysków / (strat) aktuarialnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowane są zyski lub straty wynikające z dyskontowania przyszłych zobowiązań powstałych z tytułu utworzonej rezerwy na odprawy emerytalne. Niniejsze wartości nie podlegają przeksięgowaniu do rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2014	31.12.2013
Efekt wyceny (brutto)	(139 396)	(162 004)
Podatek odroczony	26 485	30 781
Efekt wyceny netto	(112 911)	(131 223)

Źródła zmian kapitału z aktualizacji wyceny przedstawiają się następująco (dane w tys. zł):

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży 1.01.2014 - 31.12.2014

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(1 584)	301	(1 283)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(8 622)	1 638	(6 984)
Zmiana kapitałów w związku z zapadalnością papierów wartościowych	(997)	189	(807)
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	79 139	(15 036)	64 102
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	67 937	(12 908)	55 029

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży 1.01.2013 - 31.12.2013

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	42 880	(8 147)	34 733
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(20 140)	3 826	(16 314)
Zmiana kapitałów w związku z zapadalnością papierów wartościowych	0	0	0
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	(24 324)	4 622	(19 702)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(1 584)	301	(1 283)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2014 - 31.12.2014

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(160 420)	30 480	(129 940)
Zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów finansowych odnoszone na kapitał własny	(54 220)	10 302	(43 918)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu	9 950	(1 891)	8 060
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(204 690)	38 891	(165 799)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2013 - 31.12.2013

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(208 795)	39 671	(169 124)
Zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów finansowych odnoszone na kapitał własny	38 738	(7 360)	31 378
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu	9 637	(1 831)	7 806
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(160 420)	30 480	(129 940)

Kapitał z aktualizacji wyceny - zyski lub (straty) aktuarialne 1.01.2014 - 31.12.2014

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	0	0	0
Dyskonto zobowiązań wynikających z rezerwy na odprawy emerytalne	(2 643)	502	(2 141)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(2 643)	502	(2 141)

35c. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2014	504 422	1 736 075	228 902	664 338	3 133 737
podział zysku, w tym:					
- przeniesienie na kapitał zapasowy	2 177			(2 177)	0
- przeniesienie na kapitał rezerwowy		266 492		(266 492)	0
- wypłata dywidendy				(266 886)	(266 886)
wynik netto bieżącego okresu				650 920	650 920
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2014	506 599	2 002 567	228 902	779 702	3 517 771

35d. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2013	502 977	1 261 085	228 902	604 978	2 597 942
podział zysku, w tym:					
- przeniesienie na kapitał zapasowy	1 445			(1 445)	0
- przeniesienie na kapitał rezerwowy		474 990		(474 990)	0
wynik netto bieżącego okresu				535 795	535 795
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2013	504 422	1 736 075	228 902	664 338	3 133 737

36) LUKA PŁYNNOŚCI WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI I WYMAGALNOŚCI

Wg stanu na 31.12.2014

AKTYWA	poniżej 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe	RAZEM
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 612 242	0	0	0	0		2 612 242
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	1 863 493	10 058	511 193	0	0		2 384 744
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	2 294	727 622	203 566		933 482
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	21 046	65 146	62 067	286 621	48 161		483 041
Instrumenty pochodne zabezpieczające	121	4 082	6 059	5 532	3 205		18 999
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 970 920	1 403 968	4 144 037	12 283 774	22 340 000		44 142 699
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	2 407 057	0	159 234	6 212 924	463 360		9 242 575
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	155 642	0	0	0	0		155 642
Akcje i udziały						10 477	10 477
Pozostałe aktywa						756 581	756 581
RAZEM	11 030 521	1 483 254	4 884 884	19 516 473	23 058 292	767 058	60 740 482
PASYWA							
Zobowiązania wobec banków	566 974	116 547	588 534	765 214	0		2 037 269
Zobowiązania wobec klientów	31 101 715	9 477 718	5 258 235	1 753 576	0		47 591 244
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	191 166	60 510	40 895	292 339	44 880		629 790
Instrumenty pochodne zabezpieczające	49 902	169 981	31 037	362 380	776 925		1 390 225
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	59 765	0	0	0	0		59 765
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg maksymalnych umownych terminów wymagalności	400 080	104 898	472 382	762 100	0		1 739 460
Zobowiązania podporządkowane	0	0	394	639 345	0		639 739
Pozostałe pasywa						887 510	887 510
Kapitał własny						5 765 479	5 765 479
RAZEM	32 369 602	9 929 655	6 391 477	4 574 955	821 805	6 652 989	60 740 482
LUKA BILANSOWA	(21 339 081)	(8 446 400)	(1 506 592)	14 941 519	22 236 487	(5 885 931)	0

Wg stanu na 31.12.2013

AKTYWA	poniżej 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe	RAZEM
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 412 175	0	0	0	0		3 412 175
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	1 002 538	40 031	5 070	471 976	0		1 519 614
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 812	0	57 195	269 607	104 208		432 822
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	36 703	44 001	99 789	217 568	19 622		417 683
Instrumenty pochodne zabezpieczające	45 464	16 603	75 497	32 708	41 123		211 395
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 658 029	1 363 163	3 695 434	10 623 704	22 425 350		41 765 680
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 002 212	0	209 786	4 828 727	199 693		8 240 418
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	242 061	0	0	0	0		242 061
Akcje i udziały						4 334	4 334
Pozostałe aktywa						770 533	770 533
RAZEM	11 400 993	1 463 798	4 142 771	16 444 290	22 789 996	774 867	57 016 715
PASYWA							
Zobowiązania wobec banków	778 031	189 698	217 500	878 006	285 327		2 348 562
Zobowiązania wobec klientów	30 948 854	8 192 920	4 791 670	1 371 677	0		45 305 121
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	199 324	39 953	90 177	229 373	16 270		575 098
Instrumenty pochodne zabezpieczające	904	2 695	147 898	110 019	668 829		930 345
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	114 801	0	0	0	0		114 801
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg maksymalnych umownych terminów wymagalności	17 745	0	61 341	622 266	0		701 352
Zobowiązania podporządkowane	0	0	505	622 080	0		622 585
Pozostałe pasywa						1 055 718	1 055 718
Kapitał własny						5 363 133	5 363 133
RAZEM	32 059 659	8 425 266	5 309 091	3 833 422	970 426	6 418 851	57 016 715
LUKA BILANSOWA	(20 658 666)	(6 961 468)	(1 166 320)	12 610 868	21 819 570	(5 643 984)	0

14. INFORMACJE UZUPELNIAJACE**1) DYWIDENDA ZA ROK 2014**

Bank przyjal polityke wypłaty dywidendy zakladajaca dystrybucje od 35% do 50% zysku netto, w zaleznosci rowniez od rekomendacji regulacyjnych. Do dnia publikacji sprawozdania finansowego Zarzad Banku nie dokonat jeszcze rekomendacji dotyczacej podzialu zysku netto w 2014 roku.

2) DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIA ZABEZPIECZENIE ZOBOWIAZAN

Na dzien 31.12.2014 r. nastepujace aktywa Banku stanowily zabezpieczenie zobowiazan (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiazanie	Wartosc nominalna aktywa	Wartosc bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostepne do sprzedazy	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	131 209
2.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostepne do sprzedazy	wstepny depozyt zabezpieczajacy transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	505
3.	Obligacje skarbowe WZ0117	dostepne do sprzedazy	umowa pozyczki	589 000	589 683
4.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostepne do sprzedazy	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Srodkow Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	200 000	201 860
5.	Obligacje skarbowe WZ0117	dostepne do sprzedazy	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Srodkow Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	74 000	74 858
6.	Srodki pieniezne		wplata na Fundusz Gwarantowania Rozliczen Transakcji Terminowych	100	100
7.	Depozyty zlozone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytulou zawartych transakcji	1 501 094	1 501 094
RAZEM				2 494 694	2 499 309

Na dzień 31.12.2013 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	130 689
2.	Obligacje skarbowe OK0114	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	499
3.	Obligacje skarbowe WZ0115	dostępne do sprzedaży	umowa pożyczki	202 000	204 384
4.	Obligacje skarbowe WZ0117	dostępne do sprzedaży	umowa pożyczki	377 000	380 167
5.	Obligacje skarbowe WZ0115	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	15 000	15 177
6.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	200 000	201 060
7.	Obligacje skarbowe WZ0117	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	55 000	55 462
8.	Środki pieniężne		wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
9.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	715 622	715 622
RAZEM				1 695 222	1 703 160

3) PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Na dzień 31.12.2014 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Grupy) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB):

Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	59 589	59 733
RAZEM	59 589	59 733

W następstwie zawarcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem są papiery wartościowe prezentowane w powyższej tabeli, Grupa jest narażona na ryzyka analogiczne jak w przypadku posiadania papierów wartościowych o tej samej charakterystyce we własnym portfelu.

Na dzień 31.12.2013 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Grupy) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB):

Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	114 624	116 778
RAZEM	114 624	116 778

4) KOMPENSOWANIE NALEZNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ NA BAZIE UMÓW RAMOWYCH

Większość portfela instrumentów pochodnych Grupy powstaje w wyniku zawierania przez Bank umów ramowych ISDA (z ang. International Swaps and Derivatives Agreements; Międzynarodowa umowa w sprawie transakcji swapowych i instrumentów pochodnych). Zapisy tego rodzaju umów określają kompleksowe postępowanie w następstwie wystąpienia przypadku naruszenia (głównie trudności w regulowaniu zobowiązań przez kontrahenta) i umożliwiają ich rozwiązanie oraz rozliczenie się z kontrahentem na bazie skompensowanej kwoty wzajemnych należności i zobowiązań. Do chwili obecnej Bank nie korzystał z takiej możliwości, jednakże w ramach wypełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 7 w poniższej tabeli zaprezentowano odpowiednio kwoty wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych (zarówno zaklasyfikowanych do portfela przeznaczone do obrotu jak i dedykowanych do rachunkowości zabezpieczeń) oraz zabezpieczeń pieniężnych objętych umowami ramowymi ISDA wraz z maksymalną hipotetyczną kwotą wynikającą z rozliczenia na bazie kompensaty.

	Kwoty do otrzymania	Kwoty do zapłacenía
Wycena instrumentów pochodnych	428 732	2 894 306
Wartość przyjętych / udzielonych depozytów zabezpieczających	(6 771)	(1 490 826)
Aktywa i Zobowiązania finansowe objęte porozumieniem ramowym umożliwiającym kompensowanie	421 961	1 403 480
Maksymalna, hipotetyczna kwota kompensaty	(380 692)	(380 692)
Aktywa i Zobowiązania finansowe objęte porozumieniem ramowym umożliwiającym kompensowanie po uwzględnieniu hipotetycznej kwoty kompensacji	41 269	1 022 788

5) DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPLYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Grupa sklasyfikowała następujące aktywa finansowe:

	31.12.2014	31.12.2013
Gotówka w kasie i środki na rachunkach w Banku Centralnym	2 612 242	3 412 175
Należności z tytułu lokat międzybankowych (*)	379 165	336 577
Dłużne papiery wyemitowane przez Skarb Państwa (*)	2 407 056	3 004 023
w tym: dostępne do sprzedaży	2 407 056	3 002 211
w tym: przeznaczone do obrotu	0	1 812
Razem	5 398 463	6 752 775

(*) aktywa finansowe z terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

W okresach prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Grupa otrzymała i dokonała płatności odsetek w następujących wysokościach:

<i>dane w tys. zł</i>	01.01.2014 - 31.12.2014	01.01.2013 - 31.12.2013
Odsetki otrzymane, w tym:	2 521 940	2 587 973
- działalność operacyjna	2 275 075	2 282 541
- działalność inwestycyjna	246 865	305 432
Odsetki zapłacone	1 170 929	1 531 167
- działalność operacyjna	1 139 435	1 496 835
- działalność finansowa	31 494	34 332

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

1. działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez jednostki Grupy, obejmujący działania mające na celu wygenerowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową,
2. działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych.
3. działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

6) INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ

Na dzień 31.12.2014 r. Departament Powierniczy prowadził 11 476 rachunków. Na rachunkach prowadzonych w ramach Departamentu Powierniczego na dzień 31.12.2014 roku zdeponowane były aktywa o łącznej wartości 32,21 mld PLN (w tym przez spółki z Grupy 0,33 mld PLN). Przychody netto z działalności powierniczej za rok 2014 wyniosły 7,84 mln PLN (w tym spółki z Grupy 0,01 mln PLN). Departament Powierniczy pełni funkcję Banku Depozytariusza dla 80 funduszy inwestycyjnych z czego 11 należy do grupy funduszy Millennium TFI S.A.

7) LEASING OPERACYJNY

Grupa posiada umowy najmu powierzchni biurowej, które w myśl zapisów MSR 17 ujmowane są jako leasing operacyjny. Standardowe umowy najmu lokali użytkowych zawierane są przez podmioty Grupy na czas określony wynoszący maksymalnie 5 lat i mogą zawierać klauzulę określającą prawo najemcy do przedłużenia okresu najmu na kolejne 5 lat na mocy złożonego oświadczenia. Bank (jednostka dominująca Grupy) posiada również umowy najmu zawierane w przeszłości na czas nieokreślony, mogą one być wypowiedziane z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który wynosi najczęściej od 3 do 6 miesięcy.

Wartość wg stanu na dzień:	31.12.2014	31.12.2013
- do 1 roku	172 273	138 454
- od 1 roku do 5 lat	399 393	368 406
- powyżej 5 lat	13 415	38 578
RAZEM	585 081	545 438

8) SEKURYZACJA

W grudniu 2007 r. Millennium Leasing Sp. z o.o. („ML”), dokonał transakcji sekuryzacji portfela wierzytelności leasingowych o wartości mieszczącej się w przedziale określonego limitu do 850 mln zł („sekuryzacja”, „transakcja”). Zawarta transakcja była sekuryzacją tradycyjną, tzn. polegała na przeniesieniu prawa własności do sekuryzowanych wierzytelności leasingowych przez ML na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia Orchis Sp. z o.o. („Orchis”), która wyemitowała na bazie sekuryzowanych aktywów dłużne papiery wartościowe. Podmioty, które uczestniczyły w finansowaniu Orchis to:

1. Europejski Bank Inwestycyjny - inwestor stałej transzy uprzywilejowanej (senior) opiewającej na 420.000.000 zł,
2. Clipper Receivables LLC - inwestor zmiennej transzy uprzywilejowanej (senior) o maksymalnym limicie 379.000.000 zł, oraz transzy pomostowej (mezzanine) opiewającej na 35.275.000 zł,
3. Europejski Fundusz Inwestycyjny - gwarant transzy mezzanine,
4. Millennium Leasing Sp. z o.o. - inwestor transzy podporządkowanej (junior) opiewającej na 15.725.000 zł.

Wysokość transz uprzywilejowanych podlegała amortyzacji w miarę spłat sekuryzowanego portfela.

W grudniu 2013 roku spółka Orchis uregulowała pozostałe zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych wobec podmiotów zewnętrznych uczestniczących w finansowaniu transakcji. Na dzień 31 grudnia 2014 r. do rozliczenia pozostały wzajemne transakcje pomiędzy ML a Orchis, które jako transakcje wewnątrzgrupowe podlegają eliminacji w procesie konsolidacji i w związku z tym nie generują dla Grupy dodatkowego ryzyka.

9) PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI

W 2012 roku Bank wdrożył Politykę Zmiennych Składników Wynagrodzeń dla Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Grupie Banku Millennium S.A. zgodnie z wymogami opisanymi w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011.

Zgodnie z ww. Polityką, pracownicy Banku i Grupy nią objęci, mający istotny wpływ na profil ryzyka Grupy, będą otrzymywali zmienne wynagrodzenia na podstawie osiągniętych wyników indywidualnych oraz na poziomie jednostki / pionu oraz całego Banku i Grupy. Część zmiennych wynagrodzeń pracowników Banku oraz Grupy, wypłacana będzie w formie akcji fantomowych Banku. Płatności te spełniają definicję rozliczanych w gotówce płatności w formie akcji własnych.

Zmienne wynagrodzenia - Akcje Fantomowe, za rok:	2014	2013	2012
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych		
Data rozpoczęcia okresu oceny	1 stycznia 2014	1 stycznia 2013	1 stycznia 2012
Data ogłoszenia programu	30 lipca 2012		
Data uruchomienia programu zgodnie z definicją MSSF 2	Data Komitetu Personalnego następującego po zakończeniu roku finansowego		
Liczba instrumentów przyznanych	Ustalana w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2		
Data zapadalności	3 lata od daty przyznania programu		
Data nabycia uprawnień	31 grudnia 2014 r.	31 grudnia 2013 r.	31 grudnia 2012 r.
Warunki nabycia uprawnień	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Grupie w roku 2014, wyników jednostek Grupy oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Grupie w roku 2013, wyników jednostek Grupy oraz indywidualnych wyników pracy.	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Grupie w roku 2012, wyników jednostek Grupy oraz indywidualnych wyników pracy.
Rozliczenie programu	W dniu rozliczenia uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średniej arytmetycznej ceny akcji Banku na GPW na zamknięcie 10 kolejnych sesji poprzedzających dzień rozliczenia, przy czym ustalana tak wartość nie może być większa ani też mniejsza niż o 20% w stosunku do pierwotnej wartości odroczonej puli akcji. Akcje fantomowe są rozliczane w 3 równych rocznych ratach począwszy od daty Komitetu Personalnego na którym zostały przydzielone.		
Wycena programu	Wartość godziwa programu jest wyznaczana na każdą datę bilansową wg zasad przyjętych dla określenia wartości programu w dniu rozliczenia.		

Akcje fantomowe pracowników Grupy niebędących Członkami Zarządu Banku Millennium S.A., za rok:	2014	2013	2012
Data przydzielenia akcji	05.02.2015	13.02.2014	15.02.2013
Ilość akcji (szt.)	128 217	126 342	108 328
- przyznana	0	0	0
- odroczone	128 217	126 342	108 328
Wartość na dzień przydzielenia (PLN)	934 188	1 120 901	511 958
- przyznana	0	0	0
- odroczone	934 188	1 120 901	511 958
Wartość godziwa na 31.12.2014 (PLN)	-	1 048 634	614 351

Rachunek Zysków i Strat za 2014 rok został obciążony z tytułu zmiany wartości akcji fantomowych przydzielonych za lata 2012 i 2013 oraz rezerwy utworzonej na akcje fantomowe za rok 2014.

Akcje fantomowe Członków Zarządu Banku Millennium S.A., za rok:	2014	2013	2012
Data przydzielenia akcji	-	24.04.2014	03.07.2013
Ilość akcji (szt.):	-	205 644	146 611
- przyznana	-	0	0
- odroczone	-	205 644	146 611
wartość na dzień przydzielenia (PLN):	-	1 800 000	768 825
- przyznana	-	0	0
- odroczone	-	1 800 000	768 825
Wartość godziwa na 31.12.2014 (PLN)	-	1 657 491	922 623

Do dnia publikacji Raportu Roczego, Komitet Personalny przy Radzie Nadzorczej nie podjął decyzji o wysokości zmiennego wynagrodzenia dla Członków Zarządu za rok 2014.

10) ISTOTNE WYDARZENIA POMIEDZY DATA, NA KTORA SPORZADZONO RAPORT FINANSOWY A DATA JEGO PUBLIKACJI**Aprecjacja CHF**

W dniu 15 stycznia 2015 r Narodowy Bank Szwajcarii (NBS) oglosil, ze zaprzestanie utrzymywac poziom minimalnego kursu 1,20 CHF za euro. W tym samym czasie, NBS oglosil, ze obniza oprocentowanie depozytow na rachunkach biezacych do -0,75%. W reakcji na powyzsze nastapila deprecjacja EUR i PLN w stosunku do CHF.

Bank nie spodziewa sie znacznego pogorszenia sie splaty kredytow, poniewaz wplyw aprecjacji franka szwajcarskiego wobec zlotego zostanie czesciowo zrownowazony przez spadek stopy CHF LIBOR3M. Jednoczesnie polskie banki zobowiazaly sie do podjecia dzialan przeciwko ewentualnym problemom ze splatami kredytow walutowych, miedzy innymi deklarujac brak wzrostu oplat (zabezpieczenia, nowe ubezpieczenia), zmniejszenie kosztow obslugi dla klienta (wydluzenie okresu kredytowania, "wakacje" w splatach rat, czasowa redukcje marzy walutowej).

Jednakze, biorac pod uwage strukture portfela kredytow hipotecznych denominowanych w CHF, tymczasowe wyzsze raty moga zwiekszyc poziom kredytow zagrozonych a w konsekwencji koszty ryzyka. Dodatkowo, propozycje przedstawiane przez rozne polskie organy wladzy, o ile wejda w zycie moga skutkowac stratami dla Banku.

Data	Imie i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
13.02.2015	Joao Bras Jorge	Prezes Zarzadu	
13.02.2015	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarzadu	
13.02.2015	Artur Klimczak	Wiceprezes Zarzadu	
13.02.2015	Julianna Boniuk-Gorzelańczyk	Członek Zarządu	
13.02.2015	Wojciech Haase	Członek Zarządu	
13.02.2015	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	
13.02.2015	Maria Jose Campos	Członek Zarządu	